

**АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»**

Консолідована звітність Банківської групи

*За рік, що закінчився 31 грудня 2018 року,
зі звітом незалежного аудитора*

Зміст

Консолідована звітність

Звіт незалежного аудитора

Консолідований звіт про фінансовий стан	1
Консолідований звіт про фінансові результати	2
Консолідований звіт про сукупний дохід	3
Консолідований звіт про рух грошових коштів	4
Консолідований звіт про зміни власного капіталу	5

Примітки до консолідованої звітності Банківської групи

1. Основна діяльність	6
2. Економічне середовище, в якому Банківська група здійснює діяльність	6
3. Основа підготовки інформації та перехід на нові або переглянуті стандарти та інтерпретації	6
4. Основні принципи облікової політики	11
5. Суттєві облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики	28
6. Грошові кошти та їх еквіваленти	30
7. Кошти на рахунках в Національному банку України	30
8. Кошти в інших банках	30
9. Цінні папери	32
10. Кредити клієнтам	35
11. Основні засоби, інвестиційна власність та нематеріальні активи	46
12. Право користування активами	47
13. Інші активи	48
14. Заборгованість перед Національним банком України	48
15. Заборгованість перед іншими банками	49
16. Кошти клієнтів	49
17. Випущені депозитні сертифікати	50
18. Випущені єврооблігації	50
19. Інші позикові кошти	50
20. Зобов'язання з оренди	50
21. Інші зобов'язання	50
22. Субординований борг	51
23. Похідні фінансові інструменти	51
24. Акціонерний капітал та резерви	52
25. Сегментний аналіз	52
26. Процентні доходи та витрати	53
27. Комісійні доходи та витрати	54
28. Інші доходи	54
29. Операційні витрати	55
30. Податок на прибуток	55
31. Управління ризиками	57
32. Розкриття справедливої вартості	69
33. Умовні та інші зобов'язання	72
34. Фінансові активи, передані у забезпечення	75
35. Операції зі зв'язаними сторонами	75
36. Прибуток на акцію	77
37. Зміни в зобов'язаннях, що відносяться до фінансової діяльності	77
38. Інформація про дотримання вимог щодо достатності регулятивного капіталу та економічних нормативів Банківської групи	78
39. Події після дати балансу	79

Звіт незалежного аудитора щодо консолідованої звітності Банківської групи

Акціонерам та Наглядовій раді АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»

Думка

Ми провели аудит консолідованої звітності Банківської групи АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК» (далі - «Відповідальна особа») та інших учасників банківської групи, що вказані у Примітці 1 до консолідованої звітності Банківської групи (далі разом - «Банківська група»), що складається з консолідованого звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2018 року та консолідованого звіту про фінансові результати, консолідованого звіту про сукупний дохід, консолідованого звіту про рух грошових коштів та консолідованого звіту про зміни власного капіталу за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до консолідованої звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, за винятком можливого впливу питання, описаного у пункті 1 розділу «Основа для думки із застереженням» та за винятком впливу питання, описаного у пункті 2 розділу «Основа для думки із застереженням», консолідована звітність Банківської групи складена в усіх суттєвих аспектах відповідно до вимог розділу VI «Положення про порядок регулювання діяльності банківських груп», затвердженого постановою Правління Національного банку України від 20 червня 2012 року №254 (далі - «Постанова №254»).

Основа для думки із застереженням

1. Станом на 31 грудня 2018 року до цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, та цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, було включено акції загальною балансовою вартістю 20 278 тис. грн. та 111 510 тис. грн., відповідно, які знаходяться у власності страхових компаній - членів Банківської групи; станом на 31 грудня 2017 року до цінних паперів, наявних для продажу, було включено акції загальною балансовою вартістю 145 015 тис. грн., які знаходяться у власності страхових компаній - членів Банківської групи. Ми не змогли отримати прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі щодо балансової вартості цих акцій, резерву переоцінки цінних паперів, ефекту на суму відстроченого податку станом на 31 грудня 2018 та 2017 років та відповідних чистих збитків від цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, та чистих прибутків/(збитків) від цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід / чистих

(i)

прибутків/(збитків) від цінних паперів, наявних для продажу, за 2018 та 2017 роки, оскільки нам не був наданий доступ до фінансової інформації щодо цих статей консолідованої звітності Банківської групи, а також управлінського персоналу та аудиторів членів Банківської групи. Отже, ми не змогли визначити, чи є потреба в будь-яких коригуваннях цих сум.

2. З 1 січня 2018 року Банк достроково застосував МСФЗ 16 «Оренда». В той же час, страхові компанії – члени Банківської групи не застосували МСФЗ 16 «Оренда» з 1 січня 2018 року. Це є відхиленням від вимог облікової політики Банківської групи. Вплив даного відхилення від вимог облікової політики Банківської групи на балансову вартість права користування активами та зобов'язання з оренди станом на 31 грудня 2018 року та операційні витрати за 2018 рік не було визначено.

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит консолідованої звітності Банківської групи» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Банківської групи згідно з етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту консолідованої звітності Банківської групи, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки із застереженням.

Пояснювальний параграф - Основа бухгалтерського обліку та обмеження щодо розповсюдження

Ми звертаємо увагу на Примітку 3 до консолідованої звітності Банківської групи, яка описує основу бухгалтерського обліку. Консолідована звітність Банківської групи була складена з метою сприяння Відповідальній особі у дотриманні вимог, встановлених Національним банком України. Тому консолідована звітність Банківської групи не може використовуватися для інших цілей. Наш звіт призначений виключно для Відповідальної особи та Національного банку України і не може бути використаний іншими сторонами, крім Відповідальної особи та Національного банку України. Нашу думку не було модифіковано щодо цього питання.

Відповідальність управлінського персоналу та Наглядової ради за консолідовану звітність Банківської групи

Управлінський персонал несе відповідальність за складання консолідованої звітності Банківської групи відповідно до вимог Розділу VI Постанови №254 та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання консолідованої звітності Банківської групи, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні консолідованої звітності Банківської групи управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Банківської групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, окрім випадків, коли управлінський персонал або планує ліквідувати Банківську групу чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Наглядова рада несе відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Банківської групи.

Відповідальність аудитора за аудит консолідованої звітності Банківської групи

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що консолідована звітність Банківської групи у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки та вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї консолідованої звітності Банківської групи.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом всього завдання з аудиту. Окрім того, ми:

- ▶ ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення консолідованої звітності Банківської групи внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, та отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки із застереженням. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, невірні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю.
- ▶ отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю Банківської групи.
- ▶ оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом.
- ▶ доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, доходимо висновку, чи існує суттєва

невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Банківської групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні повернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у консолідованій звітності Банківської групи або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Тим не менш, майбутні події або умови можуть примусити Банківську групу припинити свою діяльність на безперервній основі.

Партнером із завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора щодо консолідованої звітності Банківської групи, є Студинська Ю.С.

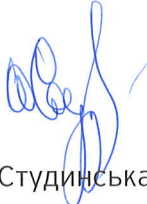
Від імені ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги»:



Свістич О.М.

Генеральний директор


Номер запису в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101250



Студинська Ю.С.

Партнер

Номер запису в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101256



Мовсесян Л.С.

Аудитор

Номер запису в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101249

м. Київ, Україна
29 травня 2019 року

ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» включено до Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, який веде Аудиторська палата України. Номер реєстрації у Реєстрі: 3516.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Консолідований звіт Банківської групи про фінансовий стан на 31 грудня 2018 року

(у тисячах гривень)

	Прим.	2018 рік	2017 рік
Активи			
Грошові кошти в касі та дорозі	6	1 943 515	1 499 269
Кошти на рахунках в Національному банку України	7	743 346	1 178 795
Заборгованість інших банків	8	5 703 839	5 663 885
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	9	204 710	162 887
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	11 648 821	-
Цінні папери, наявні для продажу	9	-	10 431 455
Кредити клієнтам	10	27 378 815	25 480 252
Поточний актив з податку на прибуток		30	2 441
Інші активи	13	1 312 859	1 301 412
Основні засоби	11	1 581 588	1 427 837
Інвестиційна власність	11	71 876	162 800
Нематеріальні активи	11	324 234	304 252
Право користування активами	12	246 482	-
Відстрочені податкові активи	30	-	12 385
Всього активів		51 160 115	47 627 670
Зобов'язання			
Заборгованість перед Національним банком України	14	1 002	-
Заборгованість перед іншими банками	15	697 452	865 004
Кошти клієнтів	16	39 759 308	37 139 478
Випущені депозитні сертифікати	17	832 460	187 194
Випущені єврооблігації	18	-	1 915 014
Інші позикові кошти	19	-	11 193
Зобов'язання з оренди	20	267 402	-
Поточне зобов'язання з податку на прибуток		83 199	12 360
Відстрочене податкове зобов'язання	30	25 302	23 100
Інші зобов'язання	21	2 303 523	1 887 992
Субординований борг	22	488 145	489 656
Всього зобов'язань		44 457 793	42 530 991
Власний капітал			
Акціонерний капітал	24	3 539 953	3 542 211
Емісійний дохід		101 660	101 660
Резерв переоцінки основних засобів		634 386	650 640
Резерв переоцінки цінних паперів		(41 188)	128 726
Резервний фонд		1 479 799	1 480 247
Нерозподілений прибуток/ (непокритий збиток)		987 712	(806 805)
Всього власного капіталу		6 702 322	5 096 679
Всього зобов'язань та власного капіталу		51 160 115	47 627 670

Підписано від імені Правління 29 травня 2019 року

С.П. Черненко (Голова Правління)

І.О. Кожевин (Фінансовий директор)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Консолідований звіт Банківської групи про фінансові результати за 2018 рік

(у тисячах гривень)

	Прим.	2018 рік	2017 рік
Процентні доходи, розраховані з використанням ефективної процентної ставки	26	6 530 065	5 147 975
Інші процентні доходи		40 922	32 082
Процентні витрати	26	(2 445 669)	(2 145 466)
Чисті процентні доходи		4 125 318	3 034 591
Витрати на формування резерву під кредитні збитки	8, 9, 10, 13, 33	(455 329)	(1 154 972)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву під очікувані кредитні збитки		3 669 989	1 879 619
Комісійні доходи	27	1 778 409	1 442 710
Комісійні витрати	27	(483 180)	(459 645)
Чисті комісійні доходи		1 295 229	983 065
<i>Чисті прибутки/(збитки) від операцій з іноземними валютами:</i>			
- торгові операції		297 466	286 448
- курсові різниці		(48 920)	16 455
<i>Чисті збитки від цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток:</i>			
- торгові операції		(39)	(5)
- зміна справедливої вартості		(794)	(5 180)
<i>Чисті прибутки/(збитки) від цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:</i>			
- торгові операції		27 793	-
- збитки від зменшення корисності		(624)	-
<i>Чисті прибутки/(збитки) від цінних паперів, наявних для продажу:</i>			
- торгові операції		-	7 615
- збитки від зменшення корисності		-	(7 472)
Чистий (збиток)/прибуток від переоцінки інвестиційної власності	11	(10 635)	4 058
Чистий прибуток від похідних фінансових інструментів		137 184	82 303
Результат від реструктуризації іпотечних кредитів наданих фізичним особам в іноземній валюті	10	(2 564)	(5 524)
Доходи, які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		1 654	-
Дохід від страхової діяльності		930 520	663 654
Результат від припинення визнання фінансових активів, оцінюваних за амортизованою собівартістю		(212)	-
Сторно резерву під зобов'язання, гарантії, акредитиви та інші збитки	33	-	3 475
Інші доходи	28	155 058	375 949
Операційний дохід		6 451 105	4 284 460
Операційні витрати	29	(3 978 405)	(3 324 975)
Прибуток до оподаткування		2 472 700	959 485
Витрати з податку на прибуток	30	(372 582)	(200 187)
Чистий прибуток за звітний період		2 100 118	759 298
Прибуток на акцію (виражений в гривнях на акцію)	36	140,22	54,86

Підписано від імені Правління 29 травня 2019 року

С.П. Черненко (Голова Правління)

І.О. Кожевин (Фінансовий директор)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-79 є невід'ємною частиною цієї консолідованої звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Консолідований звіт Банківської групи про сукупний дохід за 2018 рік

(у тисячах гривень)

	2018 рік	2017 рік
Чистий прибуток за рік	2 100 118	759 298
Інший сукупний дохід		
<i>Інший сукупний дохід, який буде рекласифіковано до звіту про фінансові результати у наступних періодах</i>		
Нереалізовані витрати за операціями з цінними паперами, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(104 046)	–
Зміни резерву під очікувані кредитні збитки цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(17 130)	–
Нереалізовані доходи за операціями з цінними паперами, наявними для продажу	–	53 049
Реалізовані доходи за операціями з цінними паперами, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, рекласифіковані до звіту про фінансові результати	(27 793)	–
Реалізовані доходи за операціями з цінними паперами, наявними для продажу, рекласифіковані до звіту про фінансові результати	–	(7 615)
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу	20 644	(8 178)
Чистий інший сукупний (збиток)/прибуток, що підлягає рекласифікації до складу прибутку або збитку у наступних періодах	(128 325)	37 256
<i>Інший сукупний дохід, який не буде рекласифіковано до звіту про фінансові результати у наступних періодах</i>		
Переоцінка приміщень	(1 090)	13 089
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу	387	(2 247)
Чистий інший сукупний (збиток)/прибуток, що не підлягає перекласифікації до складу прибутку або збитку в наступних періодах	(703)	10 842
Інший сукупний (збиток)/дохід, за вирахуванням податків	(129 028)	48 098
Всього сукупний прибуток за рік	1 971 090	807 396

Підписано від імені Правління 29 травня 2019 року

С.П. Черненко (Голова Правління)

І.О. Кожевин (Фінансовий директор)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Консолідований звіт Банківської групи про рух грошових коштів за 2018 рік

(у тисячах гривень)

	2018 рік	2017 рік
Грошові потоки від операційної діяльності		
Процентні доходи отримані	6 174 730	4 951 925
Процентні витрати сплачені	(2 357 650)	(2 165 285)
Комісійні доходи отримані	1 815 087	1 415 347
Комісійні витрати сплачені	(466 961)	(437 588)
Дохід, отриманий від торгівлі іноземною валютою	297 452	286 448
Збиток від операцій з цінними паперами	4 774	115
Дохід від операцій з фінансовими деривативами	125 276	64 100
Дохід від страхової діяльності отриманий	1 292 366	828 568
Інші доходи отримані	201 624	371 617
Операційні витрати сплачені	(4 028 106)	(2 557 395)
Податок на прибуток сплачений	(250 636)	(26 066)
Грошові потоки, отримані від операційної діяльності, до зміни операційних активів та зобов'язань	2 807 956	2 731 786
<i>Чисте (збільшення)/зменшення операційних активів</i>		
Обов'язковий резерв у Національному банку України	–	668 840
Заборгованість інших банків	(22 385)	533 489
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	85 543	101 793
Кредити клієнтам	(2 502 316)	(1 811 548)
Інші активи	(64 923)	63 059
<i>Чисте збільшення/(зменшення) операційних зобов'язань</i>		
Заборгованість перед Національним банком України	1 000	–
Заборгованість перед іншими банками	(188 018)	(320 191)
Кошти клієнтів	2 943 292	3 172 495
Випущені депозитні сертифікати	675 730	(498 269)
Інші зобов'язання	303 630	103 317
Чисті грошові кошти, отримані у операційній діяльності	4 039 509	4 744 771
Грошові потоки від інвестиційної діяльності		
Придбання основних засобів та нематеріальних активів	(448 694)	(451 794)
Надходження від продажу основних засобів та нематеріальних активів	71 039	29 061
Придбання цінних паперів	(82 587 185)	(28 793 407)
Продаж цінних паперів	81 324 174	28 473 916
Чисті грошові кошти, використані у інвестиційній діяльності	(1 640 666)	(742 224)
Грошові потоки від фінансової діяльності		
Сплата орендних платежів	(76 489)	–
Погашення єврооблігацій, інших позикових коштів та субординованого боргу	(1 854 961)	(2 404 913)
Чисті грошові кошти, використані у фінансовій діяльності	(1 931 450)	(2 404 913)
Вплив зміни курсів обміну на грошові кошти та їх еквіваленти	(234 754)	194 873
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти	(1 987)	–
Вибуття компанії Банківської групи	(1 811)	–
Чисте збільшення грошових коштів та їх еквівалентів	228 841	1 792 507
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	8 816 703	7 024 196
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець звітної періоду	9 045 544	8 816 703

Підписано від імені Правління 29 травня 2019 року

С.П. Черненко (Голова Правління)

І.О. Кожевин (Фінансовий директор)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Консолідований звіт Банківської групи про зміни власного капіталу за 2018 рік

(у тисячах гривень)

	Акціонерний капітал	Емісійний дохід	Резерв переоцінки основних засобів	Резерв переоцінки цінних паперів	Резервний фонд	Нерозподілений прибуток/ (непокритий збиток)	Всього власного капіталу
Залишок на 31 грудня 2016 р.	3 542 211	101 660	667 410	91 470	1 479 799	(1 591 630)	4 290 920
Чистий прибуток за рік	-	-	-	-	-	759 298	759 298
Інший сукупний дохід за рік	-	-	10 842	37 256	-	-	48 098
Всього сукупний прибуток за рік	-	-	10 842	37 256	-	759 298	807 396
Амортизація резерву переоцінки основних засобів	-	-	(10 539)	-	-	10 539	-
Перенесення резерву переоцінки основних засобів в результаті вибуття активів	-	-	(16 180)	-	-	16 180	-
Розподіл до резервного фонду	-	-	-	-	448	(448)	-
Інші зміни	-	-	(893)	-	-	(744)	(1 637)
Залишок на 31 грудня 2017 р.	3 542 211	101 660	650 640	128 726	1 480 247	(806 805)	5 096 679
Вплив впровадження МСФЗ 9 (Примітка 3)	-	-	-	(41 589)	-	(317 971)	(359 560)
Залишок на 1 січня 2018 року перерахований	3 542 211	101 660	650 640	87 137	1 480 247	(1 124 776)	4 737 119
Чистий прибуток за рік	-	-	-	-	-	2 100 118	2 100 118
Інший сукупний дохід за рік	-	-	(703)	(128 325)	-	-	(129 028)
Всього сукупний прибуток за рік	-	-	(703)	(128 325)	-	2 100 118	1 971 090
Амортизація резерву переоцінки основних засобів	-	-	(10 720)	-	-	10 720	-
Перенесення резерву переоцінки основних засобів в результаті вибуття активів	-	-	(4 831)	-	-	4 831	-
Вибуття компанії Банківської групи	(2 258)	-	-	-	(448)	(3 042)	(5 748)
Інші зміни	-	-	-	-	-	(139)	(139)
Залишок на 31 грудня 2018 р.	3 539 953	101 660	634 386	(41 188)	1 479 799	987 712	6 702 322

Підписано від імені Правління 29 травня 2019 року

С.П. Черненко (Голова Правління)

І.О. Кожевин (Фінансовий директор)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»

Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

1. Основна діяльність

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК» (далі – «Банк») було засновано 20 листопада 1991 року. Банк розпочав свою діяльність у квітні 1992 року. Банк надає повний спектр банківських послуг, включаючи залучення депозитів та надання кредитів, інвестування в цінні папери, платіжне обслуговування в Україні та переказ коштів за кордон, операції з обміну валют, випуск та процесінг операцій з платіжними картками.

Банк є учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з 2 вересня 1999 року (реєстраційне свідоцтво № 102 від 6 листопада 2012 року), що діє відповідно до Закону України № 2740-III «Про фонд гарантування вкладів фізичних осіб». Фонд гарантування вкладів фізичних осіб забезпечує повернення вкладникам депозитів до 200 тисяч гривень на одну особу (у 2017 році – 200 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років акціонерами Банку є «СКМ ФІНАНС» (92,2% акціонерного капіталу), SCM HOLDINGS LIMITED (Кіпр) (7,7% акціонерного капіталу) та фізична особа (0,1% акціонерного капіталу). Фактичний контроль Банку здійснює громадянин України пан Р.Л. Ахметов.

Юридична адреса Банку: вул. Андріївська, 4, м. Київ, Україна. Станом на 31 грудня 2018 року Банк мав 6 регіональних центрів та 175 відділень в Україні (на 31 грудня 2017 року – 6 регіональних центрів та 158 відділення в Україні).

В грудні 2018 року назва Банку була змінена на АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК» та його організаційно-правова форма була змінена з публічного акціонерного товариства на приватне акціонерне товариство.

Ця консолідована звітність банківської групи, визначеної згідно з вимогами «Положення про порядок ідентифікації та визнання банківських груп», затвердженого постановою Правління Національного банку України від 9 квітня 2012 року № 134, включає звітність Банку, ПрАТ «УАСК АСКА», ПрАТ «Страхова компанія АСКО-Донбас Північний», ПрАТ «УАСК АСКА-Життя», ТДВ «Страхова компанія «Іллічівська» (далі – «Банківська група»). Банківська група АТ «ПУМБ» була визнана згідно з рішенням Комісії Національного банку України з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 19 липня 2013 року № 501, АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК» було погоджено відповідальною особою цієї Банківської групи. У третьому кварталі 2018 року ТОВ «Інвестиційна Компанія ТЕСЕРА КАПІТАЛ» вибуло з переліку компаній Банківської групи, що було погоджено рішенням Комітету Національного банку України з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних систем № 312 від 1 жовтня 2018 року.

2. Економічне середовище, в якому Банківська група здійснює діяльність

Банківська група здійснює свою діяльність в Україні. Попри те, що економіка України вважається ринковою, вона продовжує демонструвати певні особливості, властиві економіці, що розвивається. Такі особливості характеризуються, але не обмежуються, низьким рівнем ліквідності на ринках капіталу, високою інфляцією та значним дефіцитом балансу державних фінансів та зовнішньої торгівлі.

Після значного погіршення в 2014 і 2015 роках, нинішня політична та економічна ситуація в Україні залишається нестабільною. У 2018 році український уряд продовжує здійснювати всеосяжну програму структурної реформи, спрямованої на усунення існуючих диспропорцій в економіці, державних фінансах та управлінні, боротьбі з корупцією, реформування судової системи з метою забезпечити умови для відновлення економіки в країні. Стабілізація економіки України у найближчому майбутньому залежить від успішності дій, яких вживає уряд, та забезпечення безперервної фінансової підтримки України з боку міжнародних донорів та міжнародних фінансових установ.

Ліквідність банківського сектору поліпшувалася протягом року завдяки поверненню коштів клієнтів. Протягом 2018 року Національний банк України підвищував облікову ставку з 14,5% до 18,0%.

Стан банківського сектору покращувався протягом 2018 року: майже всі ключові показники роботи фінансових установ мали позитивну динаміку. Споживче кредитування продовжує зростати, також збільшилось корпоративне кредитування в гривні. Завдяки стабільності валютного курсу та підвищенню процентних ставок впродовж 2018 року клієнти банків надавали більшу перевагу вкладам у національній валюті.

При складанні цієї консолідованої звітності враховувалися відомі та оцінювані результати вищезазначених подій на фінансовий стан і результати діяльності Банківської групи у звітному періоді.

3. Основа підготовки інформації та перехід на нові або переглянуті стандарти та інтерпретації

Загальна інформація

Ця консолідована звітність підготовлена відповідно до вимог «Положення про порядок регулювання діяльності банківських груп» затвердженого постановою Правління Національного банку України від 20 червня 2012 року № 254, на основі принципу первісної вартості, за винятком фінансових інструментів та інвестиційної власності, що визнаються за справедливою вартістю, будівель та предметів мистецтва, що визнаються за переоціненою вартістю. Зазначені основні принципи облікової політики застосовувалися Банківською групою послідовно протягом всіх представлених звітних періодів, якщо не було зазначено інше.

(у тисячах гривень)

3. Основа підготовки інформації та перехід на нові або переглянуті стандарти та інтерпретації (продовження)

Перехід на нові або переглянуті стандарти та інтерпретації

Нижче представлені зміни облікової політики, що пов'язані із застосуванням стандартів та інтерпретацій, які були вперше застосовані в 2018 році. Сутність та ефект кожного окремого стандарту та поправки наведено нижче.

МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»

У липні 2014 року РМСБО впровадила остаточну версію МСФЗ 9 «Фінансові інструменти». МСФЗ 9 замінює МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» та є чинним для річних періодів, що починаються 1 січня 2018 року або пізніше.

Банківська група застосовує МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» з 1 січня 2018 року. Ефект від застосування стандарту наведено в цій примітці нижче.

Банківська група скористалась звільненням, яке дозволяє не перераховувати порівняльні дані за попередні періоди в частині змін до класифікації та оцінки (включаючи зменшення корисності) фінансових інструментів. Різниця між попередньою балансовою вартістю інструментів і їх балансовою вартістю відповідно до МСФЗ 9, визнані в складі нерозподіленого прибутку станом на 1 січня 2018 року. Ефект від застосування МСФЗ 9 був розрахований виходячи з фактів і обставин, що існували на дату першого застосування. Таким чином, порівняльна інформація за 2017 рік подана відповідно до МСБО 39 і не може бути співставною з інформацією, представленою на 2018 рік.

Класифікація та оцінка

Згідно МСФЗ 9 всі боргові фінансові активи, які не відповідають тесту SPPI (виключно платежі в рахунок основної суми боргу та відсотків на непогашену частину основної суми боргу), класифікуються при первісному визнанні як фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Згідно даного критерію, боргові інструменти, які не відповідають визначенню «базової кредитної угоди», такі як інструменти, що містять вбудовану можливість конвертації, або кредити без права регресу, оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Для боргових фінансових активів, які проходять тест SPPI, класифікація при первісному визнанні визначається на основі бізнес-моделі, відповідно до якої вони утримуються:

- ▶ інструменти, які утримуються з метою отримання передбачених договором грошових потоків, оцінюються за амортизованою вартістю;
- ▶ інструменти, які утримуються з метою отримання передбачених договором грошових потоків, а також з метою продажу, класифікуються як такі, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід;
- ▶ інструменти, які утримуються для іншої мети, враховуючи торгові фінансові активи, класифікуються як такі, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Дольові фінансові активи при первісному визнанні необхідно класифікувати як такі, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, окрім випадків, коли Банківська група на власний розсуд приймає рішення, без права подальшої перекласифікації, оцінювати такі фінансові активи за справедливою вартістю через інший сукупний дохід. В такому випадку усі реалізовані та нереалізовані прибутки і збитки, окрім дивідендного доходу, визнаються у складі іншого сукупного доходу без права подальшої перекласифікації до складу прибутку або збитку.

Класифікація та оцінка фінансових зобов'язань залишається, в переважній більшості, незмінною в порівнянні з вимогами МСБО 39. Похідні фінансові інструменти будуть продовжувати оцінюватися за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Вбудовані похідні фінансові інструменти, зазвичай, не відокремлюються від основного фінансового активу.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

3. Основа підготовки інформації та перехід на нові або переглянуті стандарти та інтерпретації (продовження)

Перехід на нові або переглянуті стандарти та інтерпретації (продовження)

Зменшення корисності

Застосування МСФЗ 9 докорінним чином змінює порядок обліку Банківською групою збитків від зменшення корисності, а саме замінює модель «понесених збитків», що використовувалася в МСБО 39, на модель «очікуваних кредитних збитків» (ECL).

З 1 січня 2018 року Банківська група визнає резерви під очікувані кредитні збитки по всім кредитам та іншим борговим фінансовим активам, які не оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, а також по зобов'язанням з надання позик і зобов'язанням за фінансовими гарантіями. Відповідно МСФЗ 9 вимоги, які стосуються порядку зменшення корисності, не застосовуються по відношенню до дольових інструментів.

Банківська група визнає резерви під очікувані кредитні збитки, які пов'язані з вірогідністю дефолту протягом наступних 12 місяців, за винятком випадків значного збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання. Якщо фінансовий актив задовольняє визначенню придбаного або створеного кредитно-знеціненого (РОСІ) активу, резерви під кредитні збитки оцінюються на основі зміни очікуваних кредитних збитків протягом усього терміну дії активу.

Детальна інформація щодо порядку оцінки очікуваних кредитних збитків наведена в Примітці 31. Кількісна інформація щодо впливу від застосування МСФЗ 9 на 1 січня 2018 року подана нижче.

У наступній таблиці наведено вихідні категорії оцінки відповідно до МСБО 39 та нові категорії відповідно до МСФЗ 9 для фінансових активів Банківської групи станом на 1 січня 2018 року:

	Категорія за МСБО 39 станом на 31 грудня 2017 року	Категорія за МСФЗ 9 станом на 1 січня 2018 року
Активи		
Грошові кошти в касі та дорозі	Кредити та дебіторська заборгованість	Амортизована собівартість
Кошти на рахунках в Національному банку України	Кредити та дебіторська заборгованість	Амортизована собівартість
Заборгованість інших банків	Кредити та дебіторська заборгованість	Амортизована собівартість
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	За справедливою вартістю через прибуток або збиток	За справедливою вартістю через прибуток або збиток
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Наявні для продажу	За справедливою вартістю через інший сукупний дохід
Кредити клієнтам	Кредити та дебіторська заборгованість	Амортизована собівартість
Інші фінансові активи	Кредити та дебіторська заборгованість	Амортизована собівартість

За наступними статтями у Консолідованих звітах про фінансовий стан, рух грошових коштів, зміни власного капіталу було змінено назву:

	Станом на 31 грудня 2017 року	Станом на 1 січня 2018 року
Консолідований звіт про фінансовий стан	Резерв переоцінки цінних паперів, наявних для продажу	Резерв переоцінки цінних паперів
Консолідований звіт про рух грошових коштів	Придбання цінних паперів, наявних для продажу	Придбання цінних паперів
Консолідований звіт про рух грошових коштів	Продаж цінних паперів, наявних для продажу	Продаж цінних паперів
Консолідований звіт про зміни власного капіталу	Резерв переоцінки цінних паперів, наявних для продажу	Резерв переоцінки цінних паперів

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

3. Основа підготовки інформації та перехід на нові або переглянуті стандарти та інтерпретації (продовження)

Перехід на нові або переглянуті стандарти та інтерпретації (продовження)

Вплив застосування МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» на Консолідований звіт про фінансовий стан станом на 1 січня 2018 року зазначений у наступній таблиці:

	Оцінка за МСБО 39 станом на 31 грудня 2017 року	Вплив від впроваджен- ня МСФЗ 9	Рекласи- фікації	Оцінка за МСФЗ 9 станом на 1 січня 2018 року
Активи				
Грошові кошти в касі та дорозі	1 499 269	-	-	1 499 269
Кошти на рахунках в Національному банку України	1 178 795	-	-	1 178 795
Заборгованість інших банків	5 663 885	3 872	-	5 667 757
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	162 887	-	111 510	274 397
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	10 431 455	-	(111 510)	10 319 945
Кредити клієнтам	25 480 252	(368 052)	-	25 112 200
Поточний актив з податку на прибуток	2 441	-	-	2 441
Інші активи	1 301 412	(4 677)	-	1 296 735
Основні засоби	1 427 837	-	-	1 427 837
Інвестиційна власність	162 800	-	-	162 800
Нематеріальні активи	304 252	-	-	304 252
Відстрочені податкові активи	12 385	-	-	12 385
Всього активів	47 627 670	(368 857)	-	47 258 813
Зобов'язання				
Заборгованість перед іншими банками	865 004	-	-	865 004
Кошти клієнтів	37 139 478	-	-	37 139 478
Випущені депозитні сертифікати	187 194	-	-	187 194
Випущені еврооблігації	1 915 014	-	-	1 915 014
Інші позикові кошти	11 193	-	-	11 193
Інші зобов'язання	1 887 992	3 750	-	1 891 742
Субординований борг	489 656	-	-	489 656
Поточне зобов'язання з податку на прибуток	12 360	-	-	12 360
Відстрочене податкове зобов'язання	23 100	-	(13 047)	10 053
Всього зобов'язань	42 530 991	3 750	(13 047)	42 521 694
Власний капітал				
Акціонерний капітал	3 542 211	-	-	3 542 211
Емісійний дохід	101 660	-	-	101 660
Резерв переоцінки основних засобів	650 640	-	-	650 640
Резерв переоцінки цінних паперів	128 726	28 741	(70 330)	87 137
Резервний фонд	1 480 247	-	-	1 480 247
Непокритий збиток	(806 805)	(401 348)	83 377	(1 124 776)
Всього власного капіталу	5 096 679	(372 607)	13 047	4 737 119
Всього зобов'язань та власного капіталу	47 627 670	(368 857)	-	47 258 813

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

3. Основа підготовки інформації та перехід на нові або переглянуті стандарти та інтерпретації (продовження)

Перехід на нові або переглянуті стандарти та інтерпретації (продовження)

Вплив очікуваних кредитних збитків та рекласифікацій від першого застосування МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» на Резерв переоцінки цінних паперів та Нерозподілений прибуток/(непокритий збиток) станом на 1 січня 2018 року зазначений у наступній таблиці:

	Резерв переоцінки цінних паперів	Нерозподілений прибуток / (непокритий збиток)
Кошти в інших банках	–	3 872
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(41 589)	54 636
Кредити клієнтам	–	(368 052)
Інші активи	–	(4 677)
Резерв під зобов'язання, гарантії та акредитиви	–	(3 750)
Вплив від впровадження МСФЗ 9	(41 589)	(317 971)

Вплив першого застосування МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» на оціночний резерв під очікувані кредитні збитки станом на 1 січня 2018 року зазначений у наступній таблиці:

	Оцінка за МСБО 39 станом на 31 грудня 2017 року	Вплив від впровадження МСФЗ 9		Оцінка за МСФЗ 9 станом на 1 січня 2018 року
		Нероз- поділений прибуток / (непокритий збиток)	Коригування доходів за відсотками	
Кошти в інших банках	262 706	(3 872)	–	258 834
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	–	28 741	–	28 741
Кредити клієнтам	7 746 544	368 052	1 407 344	9 521 940
Інші активи	35 236	4 677	–	39 913
Резерв під зобов'язання, гарантії та акредитиви	7 645	3 750	–	11 395
Вплив від впровадження МСФЗ 9	8 052 131	401 348	1 407 344	9 860 823

Коригування доходів за відсотками у вищенаведеній таблиці відображає зміну методології у зв'язку із застосуванням МСФЗ 9, а саме збільшення валової балансової вартості кредитів клієнтам, а також резервів під очікувані кредитні збитки для відображення накопиченої контрактної заборгованості за відсотками.

Дострокове застосування МСФЗ 16 «Оренда»

Банк достроково застосовує МСФЗ 16 «Оренда» з 1 січня 2018 року по відношенню до договорів, які раніше були ідентифіковані як договори оренди згідно МСБО 17 «Оренда» та згідно Роз'яснення КРМФЗ IFRIC 4 «Визначення наявності в договорі ознак оренди». В той же час згідно вимог МСФЗ 16 Банк не застосовує цей стандарт по відношенню до договорів, які раніше не були ідентифіковані як такі, що містять ознаки оренди згідно МСБО 17 та Роз'яснення IFRIC 4.

Банк достроково застосував вимоги МСФЗ (IFRS) 16 з 1 січня 2018 року, що істотно змінює консолідовану звітність Банківської групи. Відповідно до вимог МСФЗ (IFRS) 16 переважна більшість договорів оренди стала визнаватися у Консолідованому звіті про фінансовий стан у вигляді зобов'язань з оренди з одночасним визнанням права користування активами. Банк застосував модифікований ретроспективний підхід та не коригував залишки попередніх років. При цьому, оскільки Банк визнав право користування активами в сумі, яка дорівнює зобов'язанням з оренди, не було впливу на нерозподілений прибуток / (непокритий збиток) Банківської групи.

(у тисячах гривень)

3. Основа підготовки інформації та перехід на нові або переглянуті стандарти та інтерпретації (продовження)

Перехід на нові або переглянуті стандарти та інтерпретації (продовження)

Банк використав можливість МСФЗ (IFRS) 16 не визнавати право користування активами та зобов'язанням з оренди для короткострокових договорів з термінами оренди, які закінчуються впродовж 12 місяців з дати першого застосування, та для оренди малоцінних активів. Опція продовження/припинення за договорами оренди розглядається на індивідуальній основі шляхом управлінського рішення (Примітка 5). Середньозважена ставка залучення додаткових боргових ресурсів, визначена із врахуванням ризику країни та Банку, станом на 1 січня 2018 року становила 16,7%.

Станом на 1 січня 2018 року Банк визнав право на користування активами у сумі 257 016 тисяч гривень та зобов'язання з оренди у сумі 252 569 тисяч гривень. Різниця між сумою визнаного права користування активами та величиною зобов'язання з оренди на 1 січня 2018 року була представлена здійсненими передоплатами по гарантійним орендним внескам. За 2018 рік ефект від застосування МСФЗ (IFRS) 16 відобразився у вигляді зменшення прибутку до оподаткування на суму 20 920 тисяч гривень, в тому числі: зменшення операційних витрат на 121 135 тисяч гривень, відображення витрат на амортизацію права на користування активами у сумі 96 888 тисяч гривень та процентних витрат у сумі 45 167 тисяч гривень. Протягом звітного періоду ефект від переходу на МСФЗ (IFRS) 16 також відобразився на Консолідованому звіті про рух грошових коштів шляхом перенесення потоків від грошових коштів, отриманих від операційної діяльності, до грошових коштів, використаних у фінансовій діяльності, у сумі 76 489 тисяч гривень. Застосування МСФЗ (IFRS) 16 не мало загального впливу на Консолідований звіт про рух грошових коштів Банківської групи.

В таблиці нижче представлення звірка зобов'язання з оренди

	Зобов'язання з оренди на 1 січня 2018 року
Мінімальні орендні платежі станом на 31 грудня 2017 року	243 448
Звільнення від МСФЗ 16, в т.ч.	(6 744)
- короткострокова оренда	(1 219)
- оренда активів з низькою вартістю	(5 525)
Ефект дисконтування на 1 січня 2018 року	(106 200)
Інше	122 065
Зобов'язання з оренди на 1 січня 2018 року	252 569

В статті Інше відображена зміна підходів до визначення термінів оренди.

При застосуванні МСФЗ (IFRS) 16 Банківська група зробила такі зміни в презентації:

- ▶ в консолідованому звіті про фінансовий стан було додано рядок про актив у формі права на користування активами, а також рядок про зобов'язання з оренди;
- ▶ в консолідованому звіті про рух грошових коштів було додано рядок сплата орендних платежів в фінансовій діяльності.

Розкриття інформації стосовно обліку оренди наведені в Примітці 12 та Примітці 20.

4. Основні принципи облікової політики

Нижче описані основні принципи облікової політики, що застосовувалися при складанні цієї консолідованої звітності.

Класифікація – фінансові активи

Згідно МСФЗ 9 всі боргові фінансові активи, які не відповідають тесту SPPI (виключно платежі в рахунок основної суми боргу та відсотків на непогашену частину основної суми боргу), класифікуються при первісному визнанні як фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Згідно даного критерію, боргові інструменти, які не відповідають визначенню «базової кредитної угоди», такі як інструменти, що містять вбудовану можливість конвертації, або кредити без права регресу, оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Після оцінки бізнес-моделі та проходження тесту SPPI фінансовий актив при первісному визнанні класифікується як такий, що оцінюється за амортизованою вартістю, за справедливою вартістю через інший сукупний дохід або за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Класифікація – фінансові активи (продовження)

Фінансовий актив оцінюється за амортизованою вартістю тільки у випадку, якщо він відповідає обом нижченаведеним умовам і не класифікований як оцінюваний за справедливою вартістю через прибуток або збиток:

- ▶ він утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків; і
- ▶ його договірні умови передбачають виникнення у встановлені терміни грошових потоків, які являють собою виплату виключно основної суми і процентів (SPPI) на непогашену частину основної суми.

Борговий інструмент оцінюється за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки в іншому сукупному доході, тільки у випадку, якщо він відповідає обом з нижченаведених умов і не класифікований на розсуд Банківської групи як оцінюваний за справедливою вартістю через прибуток або збиток :

- ▶ він утримується в рамках бізнес-моделі, мета якої досягається як шляхом отримання передбачених договором грошових потоків, так і шляхом продажу фінансових активів; і
- ▶ його договірні умови передбачають виникнення у встановлені терміни грошових потоків, які являють собою виплату виключно основної суми і процентів на непогашену частину основної суми.

За борговими фінансовими активами, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, прибутки та збитки визнаються в складі іншого сукупного доходу, за винятком таких наступних статей, які визнаються у прибутку чи збитку так само, як і за фінансовими активами, що оцінюються за справедливою вартістю:

- ▶ процентних доходів, розрахованих з використанням методу ефективного відсотка;
- ▶ очікуваних кредитних збитків (ECL); і
- ▶ прибутків та збитків від курсових різниць.

При припиненні визнання боргового фінансового активу, що оцінюється за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, накопичені прибуток або збиток, раніше визнані у складі іншого сукупного доходу, перекласифіковуються зі складу сукупного доходу в прибуток або збиток.

При первісному визнанні інвестицій в інструменти капіталу, які не призначені для торгових операцій, Банківська група може на власний розсуд прийняти рішення, без права його подальшого скасування, відобразити подальші зміни їх справедливої вартості в складі іншого сукупного доходу. Такий вибір здійснюється для кожної інвестиції окремо.

За такими дольовими інструментами прибутки та збитки ніколи не перекласифікуються у чистий прибуток, а збиток від зменшення корисності у складі прибутку або збитку не визнається. Дивіденди визнаються в прибутку чи збитку, крім випадків, коли є очевидним, що вони являють собою повернення частини первісної вартості інвестиції, і в цьому випадку дивіденди визнаються в складі іншого сукупного доходу. При вибутті інвестиції накопичені прибутки та збитки, визнані у складі іншого сукупного доходу, переносяться до складу нерозподіленого прибутку.

Всі інші фінансові активи класифікуються як оцінювані за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Крім того, при первісному визнанні Банківська група може на власний розсуд класифікувати, без права подальшої перекласифікації, фінансовий актив, який відповідає критеріям для оцінки за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, як оцінюваний за справедливою вартістю через прибуток або збиток, якщо це дозволить усунути або значно зменшити неузгодженість обліку, яка виникла б в іншому випадку.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Оцінка бізнес-моделі

Банківською групою проводиться оцінка мети бізнес-моделі, в рамках якої утримується актив, на рівні портфеля фінансових інструментів, оскільки це найкращим чином відображає спосіб управління бізнесом і надання інформації управлінському персоналу. При цьому, розглядається така інформація:

- ▶ політики і цілі, встановлені для даного портфеля фінансових активів, а також для зазначених політик на практиці, зокрема, чи орієнтована стратегія управлінського персоналу на отримання процентного доходу, передбаченого договором, підтримку певної структури процентних ставок, забезпечення відповідності термінів погашення фінансових активів строкам погашення фінансових зобов'язань, що використовуються для фінансування цих активів, або реалізацію грошових потоків шляхом продажу активів;
- ▶ метод оцінки результативності портфеля і форма повідомлення цієї інформації управлінському персоналу Банківської групи;
- ▶ ризики, які впливають на результативність бізнес-моделі (і фінансових активів, утримуваних в рамках цієї бізнес-моделі), і яким чином здійснюється управління цими ризиками;
- ▶ яким чином винагороджуються менеджери, що здійснюють керівництво бізнесом (наприклад, чи залежить ця винагорода від справедливої вартості активів, якими вони управляють, або від отриманих ними від активів грошових потоків, передбачених договором);
- ▶ частота, обсяг і терміни продажів в минулих періодах, причини таких продажів, а також очікування щодо майбутнього рівня продажів. Однак інформація про рівні продажів розглядається не ізольовано, а в рамках єдиного цілісного аналізу того, яким чином досягається заявлена Банківською групою мета управління фінансовими активами і як реалізуються грошові потоки.

Фінансові активи, що утримуються для торгових операцій і управління якими здійснюється та результативність яких оцінюється на основі справедливої вартості, оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, оскільки вони не утримуються ані з метою отримання передбачених договором грошових потоків, ані з метою як отримання передбачених договором грошових потоків, так і продажу фінансових активів.

Оцінка того, чи є передбачені договором грошові потоки виключно виплатою основної суми та процентів

Для цілей даної оцінки «основна сума» визначається як справедлива вартість фінансового активу при його первісному визнанні. «Проценти» визначаються як відшкодування за вартість грошей у часі, за кредитний ризик щодо основної суми, що залишається непогашеною протягом певного періоду часу, та за інші основні ризики і витрати, пов'язані з кредитуванням (наприклад, ризик ліквідності та адміністративні витрати), а також маржу прибутку.

При оцінці того, чи є передбачені договором грошові потоки виключно виплатами основної суми і процентів на непогашену частину основної суми («критерій SPPI»), Банківська група аналізує договірні умови фінансового інструмента.

Перекласифікація

Класифікація фінансових активів після первісного визнання не змінюється, крім як у періоді, наступному за тим, в якому Банківська група змінює свою бізнес-модель з управління фінансовими активами. Банківська група повинна перекласифікувати фінансові активи тільки в тому випадку, якщо він змінив бізнес-модель, яка використовується для управління цими фінансовими активами. Очікується, що такі зміни відбуваються вкрай рідко. Такі зміни визначаються вищим управлінським персоналом Банківської групи як наслідок зовнішніх або внутрішніх змін і є значними для діяльності Банківської групи й очевидними для зовнішніх сторін.

Класифікація фінансових зобов'язань після первісного визнання не підлягає зміні.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Припинення визнання

Фінансові активи

Фінансовий актив (або, де це можливо – частина фінансового активу) припиняє визнаватися у Консолідованому звіті про фінансовий стан, якщо:

- ▶ термін дії прав на отримання грошових потоків від активу минув;
- ▶ Банківська група відступила право на отримання грошових потоків від активу або прийняла зобов'язання перерахувати отримані грошові потоки повністю без суттєвої затримки третій стороні на умовах «транзитної» угоди; а також
- ▶ Банківська група або відступила практично всі ризики і вигоди від активу, або не відступила, але і не зберігає за собою всі ризики та вигоди від активу, проте відступила контроль над цим активом.

У разі якщо Банківська група відступила свої права на отримання грошових потоків від активу, при цьому ні передавши, ні зберігши за собою практично ніяких ризиків і вигод, пов'язаних з ним, а також не відступивши контроль над активом, такий актив відображається в обліку в межах подальшої участі Банківської групи в цьому активі. Продовження участі Банківської групи в активі, що має форму гарантії за переданим активом, оцінюється за найменшим із значень первісної балансової вартості активу та максимального розміру відшкодування, яке може бути пред'явлено до оплати Банківській групі.

З 1 січня 2018 року будь-яка накопичена сума прибутку/збитку, визнана у складі іншого сукупного доходу, за дольовими інвестиційними цінними паперами, класифікованими на розсуд Банківської групи в категорію оцінки за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, не підлягає перекласифікації в чистий прибуток або збиток при припиненні визнання таких цінних паперів. Будь-яка частка участі у переданому фінансовому активі, що відповідає критеріям припинення визнання, яка виникла або залишилась у Банківської групи, визнається як окремий актив або зобов'язання.

Списання

Кредити і боргові цінні папери підлягають списанню (частково чи повністю), коли немає обґрунтованих очікувань щодо їх відшкодування. Як правило, у таких випадках Банківська група визначає, що у позичальника немає активів чи джерел доходу, що можуть генерувати грошові потоки в обсязі, достатньому для погашення сум заборгованості, що підлягають списанню.

Однак Банківська група може продовжувати здійснювати діяльність, спрямовану на стягнення заборгованості за списаними фінансовими активами згідно з політикою відшкодування сум, належних до погашення.

Модифікація фінансових активів і фінансових зобов'язань

Фінансові активи

В рамках діяльності з управління кредитним ризиком Банківська група переглядає умови кредитів клієнтам, які мають фінансові труднощі («політика перегляду умов кредитних угод»). Якщо Банківська група планує змінити умови фінансового активу таким чином, що дана зміна призведе до прощення частини існуючих грошових потоків, передбачених договором, то частина активу списується до проведення оцінки на предмет значущості модифікації умов. Банківська група здійснює якісну оцінку на предмет значущості даної модифікації в рамках політики Банківської групи щодо перегляду умов кредитних угод.

Якщо грошові потоки відрізняються суттєво («значна модифікація умов»), то вважається, що строк дії прав на передбачені договором грошові потоки за первісним фінансовим активом закінчився. У цьому випадку визнання первісного фінансового активу припиняється, а новий фінансовий актив визнається в обліку за справедливою вартістю. Зміни величини грошових потоків за існуючими фінансовими активами або фінансовими зобов'язаннями не вважаються значною модифікацією умов, якщо вони є наслідком виконання поточних умов договору, наприклад, зміни процентних ставок Банківською групою внаслідок змін облікової ставки НБУ, якщо відповідний договір кредитування передбачає можливість для Банківської групи змінювати процентні ставки.

Банківська група здійснює кількісну та якісну оцінку того, чи є модифікація умов значною, тобто чи відрізняються значно потоки грошових коштів за первісним фінансовим активом і потоки грошових коштів за модифікованим активом або фінансовим активом, що його замінив. Банківська група здійснює кількісну та якісну оцінку на предмет значущості модифікації умов, аналізуючи якісні фактори, кількісні фактори і сукупний ефект якісних і кількісних факторів. Якщо потоки грошових коштів значно відрізняються, то вважається, що строк дії прав на передбачені договором грошові потоки за первісним фінансовим активом закінчився.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Модифікація фінансових активів і фінансових зобов'язань (продовження)

Якщо грошові потоки за модифікованим активом, оцінюваним за амортизованою собівартістю, не відрізняються значно, то така модифікація умов не призводить до припинення визнання фінансового активу. У цьому випадку Банківська група перераховує валову балансову вартість фінансового активу і визнає суму коригування валової балансової вартості як прибуток або збиток від модифікації в прибутку чи збитку. Валова балансова вартість фінансового активу перераховується як теперішня вартість переглянутих або модифікованих грошових потоків, дисконтованих з використанням первісної ефективної ставки відсотка за даним фінансовим активом. Понесені витрати і комісії коригують балансову вартість модифікованого фінансового активу й амортизуються протягом строку дії модифікованого фінансового активу. Якщо така модифікація обумовлена фінансовими труднощами позичальника, то відповідні прибуток або збиток відображаються в складі збитків від зменшення корисності. В інших випадках відповідні прибуток або збиток відображаються в складі процентних доходів.

Фінансові зобов'язання

Визнання фінансового зобов'язання припиняється в разі виконання, скасування або закінчення терміну дії відповідного зобов'язання.

При заміні одного існуючого фінансового зобов'язання іншим зобов'язанням перед тим самим кредитором на умовах, що суттєво відрізняються, або в разі істотної модифікації умов існуючого зобов'язання визнання первісного зобов'язання припиняється, а нове зобов'язання відображається в обліку з визнанням різниці в балансовій вартості зобов'язань у Консолідованому звіті про фінансові результати.

Договори фінансової гарантії

Фінансові гарантії – це безвідкличні гарантії здійснення платежу у випадку, якщо клієнт виявиться неспроможним виконати свої зобов'язання перед третіми особами. Їм притаманний однаковий з кредитами ризик. Фінансові гарантії спочатку визнаються за справедливою вартістю, яка зазвичай ґрунтується на сумі отриманої комісії. Ця сума амортизується лінійним методом протягом строку існування зобов'язання. На кожну звітну дату фінансові гарантії оцінюються за більшою з сум: (i) неамортизованим залишком відповідної суми при первісному визнанні або – відповідно до МСБО 37 (до 1 січня 2018 року) – (ii) найкращою оцінкою витрат, необхідних для погашення зобов'язання на звітну дату, або – відповідно до МСФЗ 9 (з 1 січня 2018 року) – оціночного резерву під очікувані кредитні збитки. Будь-яке збільшення зобов'язання за фінансовими гарантіями відображається у Консолідованому звіті про фінансові результати.

Інші зобов'язання, пов'язані з кредитуванням

В ході звичайної діяльності Банківська група бере на себе інші зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, включаючи зобов'язання з надання кредитів та акредитиви. Як і з договорами фінансової гарантії, відповідно до МСБО 39 по таким інструментам створювався резерв, якщо вони були безвідкличними, однак, починаючи з 1 січня 2018 року, відповідно до МСФЗ 9 по відношенню до таких зобов'язань застосовуються вимоги оцінки очікуваних кредитних збитків.

Зменшення корисності – фінансові активи, зобов'язання з надання позик і договори фінансової гарантії

МСФЗ 9 замінює модель «понесених збитків», що використовується в МСБО 39, на модель «очікуваних кредитних збитків» (ECL). Ключовим принципом якої є своєчасне відображення покращення або погіршення кредитної якості фінансових інструментів з врахуванням накопиченої історичної інформації, теперішньої ситуації та обґрунтованих прогнозах майбутніх подій та економічних умов.

Нова модель зменшення корисності застосовується до наступних фінансових інструментів, які не оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток:

- ▶ фінансові активи, що є борговими інструментами;
- ▶ дебіторська заборгованість за договорами оренди;
- ▶ зобов'язання з надання позик і зобов'язання за договорами фінансової гарантії (раніше зменшення корисності оцінювалося відповідно до МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи»).

За інвестиціями в інструменти капіталу збиток від зменшення корисності не визнається.

Резерви під очікувані кредитні збитки визнаються в сумі, що дорівнює або очікуваним кредитним збиткам за 12 місяців, або очікуваним кредитним збиткам за весь строк дії інструмента для фінансових інструментів, за якими було виявлено суттєве збільшення кредитного ризику. Очікувані кредитні збитки за весь строк дії інструмента – це очікувані кредитні збитки, що виникають внаслідок усіх можливих подій дефолту протягом усього договірної строку дії фінансового інструмента, тоді як очікувані кредитні збитки за 12 місяців є частиною очікуваних кредитних збитків, що виникають внаслідок подій дефолту, можливих протягом 12 місяців після звітної дати.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Зменшення корисності – фінансові активи, зобов'язання з надання позик і договори фінансової гарантії (продовження)

Банківська група визнає резерви під очікувані кредитні збитки в сумі, що дорівнює очікуваним кредитним збиткам за весь строк дії інструмента, за винятком таких інструментів, за якими сума визнаного резерву буде дорівнювати очікуваним кредитним збиткам за 12 місяців:

- ▶ боргові інвестиційні цінні папери, якщо було визначено, що вони мають низький кредитний ризик станом на звітну дату. Банківська група вважає, що борговий цінний папір має низький кредитний ризик, якщо кредитний рейтинг за ним відповідає загальноприйнятим у світі визначенням рейтингу «інвестиційна якість»; і
- ▶ інші фінансові інструменти (крім дебіторської заборгованості за договорами оренди), за якими з моменту первісного визнання не відбулося значного збільшення кредитного ризику;
- ▶ резерви під збитки за дебіторською заборгованістю за договорами оренди завжди будуть оцінюватися в сумі, що дорівнює очікуваним кредитним збиткам за весь строк дії інструмента.

Поняття оцінки очікуваних кредитних збитків, визначення дефолту та інші тлумачення основних підходів щодо зменшення корисності наведені в Примітці 31.

Порівняльна інформація – класифікація та зменшення корисності згідно МСБО 39

Для порівняння інформації за рік, що закінчився 31 грудня 2017 року, нижче наводяться основні принципи оцінки, класифікації та зменшення корисності відповідно до МСБО 39.

Фінансові активи

Фінансові активи класифікуються як фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, кредити і дебіторська заборгованість, інвестиції, утримувані до погашення, або фінансові активи, наявні для продажу. При первісному визнанні фінансові активи оцінюються за справедливою вартістю плюс (у випадку, якщо інвестиції не класифікуються як фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку) витрати, безпосередньо пов'язані зі здійсненням операції. Під час первісного визнання фінансових активів Банківська група відносить їх до відповідної категорії.

Фінансові активи, що переоцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток

Фінансові активи, що призначені для торгівлі, включаються до категорії «фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку». Фінансові активи класифікуються в якості призначених для торгівлі, якщо вони були придбані з метою продажу в найближчому майбутньому. Похідні інструменти також класифікуються як призначені для торгівлі, за виключенням випадків, коли вони являються собою ефективні інструменти хеджування. Доходи та витрати за фінансовими активами, призначеними для торгівлі, відображаються в складі прибутку або збитку.

Інвестиції, утримувані до погашення

Непохідні фінансові активи з фіксованими або обумовленими платежами та фіксованим строком погашення класифікуються як утримувані до погашення в разі, якщо Банківська група має намір і здатна утримувати їх до строку погашення. Інвестиції, які Банківська група має намір утримувати протягом невизначеного періоду часу, не включаються до цієї категорії. Інвестиції, утримувані до погашення, обліковуються за амортизованою вартістю. Доходи і витрати відображаються у Консолідованому звіті про фінансові результати при знеціненні інвестицій, а також в процесі амортизації.

Кредити та дебіторська заборгованість

Кредити та дебіторська заборгованість – це непохідні фінансові активи з фіксованими або визначеними платежами, що не котируються на активному ринку. Угоди за ними не укладаються з метою негайного або короткострокового перепродажу та не класифікуються як фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку або фінансові активи, наявні для продажу. Такі активи відображаються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки. Прибутки та збитки за такими активами відображаються у Консолідованому звіті про фінансові результати при списанні або зменшенні корисності кредитів та дебіторської заборгованості, доходи визнаються у процесі амортизації.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Порівняльна інформація – класифікація та зменшення корисності згідно МСБО 39 (продовження)

Фінансові активи, наявні для продажу

Фінансові активи, наявні для продажу, являють собою непохідні фінансові активи, класифіковані як наявні для продажу або ті, що не включені до однієї з трьох вищезазначених категорій. Після первісного визнання в обліку фінансові активи, наявні для продажу, оцінюються за справедливою вартістю, за винятком акцій, які обліковуються за собівартістю, при цьому прибутки та збитки відображаються у складі іншого сукупного доходу до моменту вибуття або зменшення корисності інвестиції. У цьому випадку сукупний прибуток або збиток, раніше відображений у складі іншого сукупного доходу, включається до фінансового результату. При цьому проценти, що розраховуються за методом ефективної процентної ставки, відображаються у Консолідованому звіті про фінансові результати.

Перекласифікація фінансових активів

Якщо відносно непохідного фінансового активу, класифікованого як призначений для торгівлі, Банківська група більше не має наміру продати його в найближчому майбутньому, він може бути перекласифікований з категорії фінансових активів, що переоцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, в наступних випадках:

- ▶ фінансовий актив, що відповідає визначенню кредитів та дебіторської заборгованості, представленому вище, може бути перекласифікований в категорію кредитів та дебіторської заборгованості, якщо Банківська група має намір і можливість утримувати цей актив у найближчому майбутньому або до погашення;
- ▶ інші фінансові активи можуть бути перекласифіковані в категорію наявних для продажу або утримуваних до погашення тільки в рідкісних випадках.

Фінансовий актив, класифікований як наявний для продажу, якщо він відповідає визначенню кредитів та дебіторської заборгованості, може бути перекласифікований в категорію кредитів та дебіторської заборгованості, якщо Банківська група має намір і можливість утримувати цей актив у найближчому майбутньому або до погашення. Фінансові активи перекласифікуються за справедливою вартістю на дату перекласифікації. Доходи і витрати, визнані раніше у Консолідованому звіті про фінансові результати, не сторнуються. Справедлива вартість фінансового активу на дату перекласифікації стає його новою первісною або амортизованою вартістю.

Зменшення корисності фінансових активів

У кінці звітного періоду Банківська група визначає, чи існують об'єктивні ознаки зменшення корисності фінансового активу або групи фінансових активів. Вважається, що фінансовий актив або група фінансових активів зазнали зменшення корисності тільки в разі наявності об'єктивних ознак зменшення корисності в результаті однієї або більше подій, що відбулись після первісного визнання фінансового активу («збиткова подія»), і така подія (чи події) впливає на суму або час очікуваних майбутніх грошових потоків від фінансового активу або групи фінансових активів, які можна достовірно визначити. Об'єктивна ознака зменшення корисності може включати свідчення, що позичальник або Банк позичальників зазнає суттєвих фінансових труднощів, несплату або прострочення сплати процентів чи основної суми, ймовірність визнання їх банкрутами або призначення іншої фінансової реорганізації, і коли наявна інформація свідчить про вимірне зменшення очікуваних майбутніх грошових потоків, наприклад, зміни у простроченій заборгованості чи економічній ситуації, що пов'язують з неспроможністю погасити зобов'язання (дефолт).

Заборгованість інших банків та кредити клієнтам

Що стосується заборгованості інших банків та кредитів клієнтам, які відображаються за амортизованою вартістю, Банківська група спочатку визначає на індивідуальній основі наявність об'єктивних ознак зменшення корисності для індивідуально значимих фінансових активів, а також сукупні ознаки зменшення корисності фінансових активів, кожен з яких окремо не є суттєвим. Якщо Банківська група вирішує, що по фінансовому активу, що оцінений на індивідуальній основі, не існує об'єктивних ознак зменшення корисності, незалежно від того, чи є він значущим, Банківська група включає цей актив до групи фінансових активів з аналогічними характеристиками кредитного ризику та оцінює їх на предмет зменшення корисності на сукупній основі. Активи, які оцінюються на предмет зменшення корисності на індивідуальній основі, щодо яких визнаються збитки від зменшення корисності, не повинні оцінюватися на предмет зменшення корисності на сукупній основі.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Порівняльна інформація – класифікація та зменшення корисності згідно МСБО 39 (продовження)

За наявності об'єктивних ознак понесення збитку в результаті зменшення корисності фінансових активів, сума збитку визначається як різниця між балансовою вартістю активів та поточною вартістю очікуваних майбутніх грошових потоків за винятком майбутніх очікуваних збитків за кредитом, які ще не були понесені. Балансова вартість активу зменшується на суму резерву. Сума збитку визнається у Консолідованому звіті про фінансові результати. Нарахування процентного доходу продовжується на зменшену балансову вартість за первісною ефективною процентною ставкою активу. Якщо в наступному році сума збитку від зменшення корисності збільшується або зменшується у зв'язку з подією, що відбулася після визнання збитку від зменшення корисності, то раніше визнаний збиток від зменшення корисності збільшується або зменшується шляхом коригування резерву під зменшення корисності. Кредити і відповідний резерв списуються, коли немає реальних перспектив майбутнього повернення активу, а вся застава була реалізована або передана Банківській групі.

Поточна вартість очікуваних майбутніх грошових потоків дисконтується за первісною ефективною процентною ставкою фінансового активу. Якщо кредит має змінну процентну ставку, ставкою дисконтування для оцінки будь-якого збитку від зменшення корисності є поточна ефективна процентна ставка.

Розрахунок поточної вартості очікуваних майбутніх грошових потоків забезпеченого заставою фінансового активу відображає грошові потоки, що можуть виникнути в результаті звернення стягнення на предмет застави за вирахуванням витрат на отримання та продаж забезпечення, незалежно від вірогідності звернення стягнення на предмет застави.

Для цілей колективної оцінки зменшення корисності фінансові активи групуються на підставі внутрішньої системи класифікації кредитів Банківської групи, яка враховує характеристики кредитного ризику, наприклад, вид активу, галузь, категорія забезпечення, строк прострочення та інші відповідні чинники.

Майбутні грошові потоки від групи фінансових активів, які колективно оцінюються на предмет зменшення корисності, визначають на підставі минулого досвіду збитків за активами з характеристиками кредитного ризику, який схожий з ризиком, притаманним групі. Минулий досвід збитків коригується на підставі поточної наявної інформації для відображення впливу поточних умов, які не вплинули на минулі періоди, на яких ґрунтується минулий досвід збитків, та для усунення впливу умов, які в даний час не існують.

Оцінки змін майбутніх грошових потоків відображають і безпосередньо пов'язані зі змінами у відповідній наявній інформації кожного року (наприклад, зміни у рівні безробіття, цінах на нерухомість, товарних цінах, платіжному статусі та інших чинниках, що свідчать про понесені збитки в групі активів та їх розмір). Методологія та припущення, які використовуються для оцінки майбутніх грошових потоків, регулярно переглядаються з метою зменшення будь-яких різниць між оцінкою збитків та фактично понесеними збитками.

Інвестиції утримувані до погашення

Банківська група оцінює на індивідуальній основі наявність об'єктивних ознак зменшення корисності інвестицій, утримуваних до погашення. У разі наявності об'єктивних ознак понесення збитків від зменшення корисності, сума цих збитків визначається як різниця між балансовою вартістю та теперішньою вартістю очікуваних майбутніх грошових потоків. Балансова вартість активу зменшується, і сума збитків визнається у прибутку чи збитку. Якщо в наступному році сума очікуваних збитків від зменшення корисності зменшується внаслідок події, що відбулася після того, як були визнані збитки від зменшення корисності, то раніше визнані суми відображаються в Консолідованому звіті фінансові результати.

Фінансові інвестиції, наявні для продажу

На кожну дату Консолідованого звіту про фінансовий стан Банківська група визначає наявність об'єктивних ознак зменшення корисності інвестиції або групи інвестицій наявних для продажу.

Значне або тривале зменшення справедливої вартості дольової інвестиції, наявної для продажу, до рівня нижче первісної вартості, свідчить про те, що ця інвестиція знецінена. В разі наявності ознак зменшення корисності, кумулятивний збиток, що визначається як різниця між вартістю придбання та поточною справедливою вартістю, за вирахуванням будь-якого збитку від зменшення корисності цієї інвестиції, визнаного раніше у Консолідованому звіті про фінансові результати, виключається з іншого сукупного доходу і визнається у Консолідованому звіті про фінансові результати. Збитки від зменшення корисності дольових інвестицій не сторнуються у Консолідованому звіті про фінансові результати. Збільшення їх справедливої вартості після зменшення корисності визнається у складі іншого сукупного доходу.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Порівняльна інформація – класифікація та зменшення корисності згідно МСБО 39 (продовження)

Що стосується інвестицій в боргові зобов'язання, класифікованих як наявні для продажу, зменшення корисності оцінюється на підставі аналогічних критеріїв, що і для фінансових активів, відображених за амортизованою вартістю. Майбутній процентний дохід ґрунтується на зменшеній балансовій вартості і нараховується за процентною ставкою, що використовується для дисконтування майбутніх грошових потоків з метою оцінки збитку від зменшення корисності. Якщо у наступному році справедлива вартість інвестиції в боргові зобов'язання збільшується і таке збільшення може бути об'єктивно пов'язане з подією, що відбулася після визнання збитку від зменшення корисності у Консолідованому звіті про фінансові результати, збиток від зменшення корисності сторнується у Консолідованому звіті про фінансові результати.

Визначення справедливої вартості

Банківська група оцінює фінансові інструменти, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки і збитки, а також за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, і такі нефінансові активи, як інвестиційна нерухомість, за справедливою вартістю на кожну звітну дату.

Справедлива вартість – це ціна, яка була б отримана за продаж активу або сплачена за передачу зобов'язання в рамках угоди, що укладається в звичайному порядку між учасниками ринку, на дату оцінки. Оцінка справедливої вартості передбачає, що операція з продажу активу або передачі зобов'язання відбувається:

- ▶ або на основному ринку для даного активу або зобов'язання;
- ▶ або, в умовах відсутності основного ринку, на найбільш сприятливому ринку для даного активу або зобов'язання.

У Банківської групи повинен бути доступ до основного або найбільш сприятливого ринку. Справедлива вартість активу або зобов'язання оцінюється з використанням припущень, які використовувались би учасниками ринку при визначенні ціни активу або зобов'язання, при цьому передбачається, що учасники ринку діють в своїх кращих інтересах. Оцінка справедливої вартості нефінансового активу враховує можливість учасника ринку генерувати економічні вигоди від використання активу найвигіднішим та найкращим чином або його продажу іншому учаснику ринку, який буде використовувати даний актив найвигіднішим та найкращим чином.

Банківська група використовує такі методики оцінки справедливої вартості, які є прийнятними в обставинах, що склалися, і для яких доступні дані, достатні для оцінки справедливої вартості, при цьому максимально використовуючи доцільні спостережувані вхідні дані і мінімально використовуючи вхідні дані, що не спостерігаються.

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають залишки на кореспондентських рахунках та депозити «овернайт», розміщені в інших банках, депозитні сертифікати Національного банку України зі строком погашення до 1 робочого дня, грошові кошти в касі та в дорозі та кошти на рахунках в Національному банку України, за винятком обов'язкових резервів та нарахованих процентів. Залишки грошових коштів обов'язкового резерву в Національному банку України обліковуються за амортизованою собівартістю і являють собою обов'язкові резервні депозити.

Банківські метали

Банківські метали обліковуються у складі інших активів, а прибутки чи збитки визнаються у складі інших доходів.

Золото та інші дорогоцінні метали відображаються за цінами купівлі НБУ, які приблизно відповідають справедливій вартості, з дисконтом по відношенню до котирувань Лондонської біржі металів. Зміни в цінах купівлі НБУ враховуються у складі інших доходів.

Заставне майно, що перейшло у власність Банківської групи

Заставне майно, що перейшло у власність Банківської групи – це нефінансові активи, отримані Банківською групою при врегулюванні прострочених кредитів. Ці активи спочатку визнаються за справедливою вартістю та включаються до будівель та обладнання, інших фінансових активів чи товарно-матеріальних запасів у складі інших активів в залежності від їх природи, а також намірів Банківської групи щодо відшкодування вартості цих активів, а в подальшому переоцінюються і обліковуються відповідно до облікової політики для цих категорій активів.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Договори «репо» та зворотного «репо»

Договори продажу та зворотного викупу цінних паперів (договори «репо») відображаються у консолідованій звітності як забезпечені операції фінансування.

Цінні папери, продані за договорами «репо», продовжують відображатись у Консолідованому звіті про фінансовий стан. Цінні папери не рекласифікуються у Консолідованому звіті про фінансовий стан, якщо у продавця немає права на продаж або повторну заставу цих цінних паперів за умовами договору або загальноприйнятої практики. За наявності таких прав, вони рекласифікуються в цінні папери, передані у заставу за договорами «репо». Відповідні зобов'язання включаються до складу заборгованості перед іншими банками або інших позикових коштів.

Придбання цінних паперів за договорами зворотного продажу (зворотного «репо») відображається в складі заборгованості кредитних установ або кредитів клієнтам. Різниця між ціною продажу та ціною зворотної покупки розглядається як процентний дохід і нараховується протягом строку дії договорів «репо» за методом ефективної ставки відсотка.

Похідні фінансові інструменти

У ході своєї звичайної діяльності Банківська група використовує різні похідні фінансові інструменти, включаючи форвардні контракти і угоди валютного свопу на валютних ринках і ринках капіталу. Ці фінансові інструменти утримуються для торгівлі та відображаються за справедливою вартістю. Справедлива вартість визначається на основі ринкових котирувань або моделей оцінки, що ґрунтуються на поточній ринковій і договірній вартості відповідних інструментів та інших факторах. Похідні фінансові інструменти з позитивною справедливою вартістю відображаються в складі активів, а з від'ємною справедливою вартістю – у складі зобов'язань. Доходи та витрати від операцій із зазначеними інструментами відображаються у Консолідованому звіті про фінансові результати як чистий прибуток/(збиток) від похідних фінансових інструментів.

Позикові кошти

Випущені фінансові інструменти або їх компоненти класифікуються як зобов'язання, якщо суть договірних домовленостей полягає в тому, що Банківська група має зобов'язання передати кошти або інші фінансові активи контрагенту або виконати зобов'язання в інший спосіб, ніж обмін фіксованої суми грошових коштів або інших фінансових активів на фіксовану кількість власних долгових інструментів. Такі інструменти включають заборгованість перед Національним банком України, заборгованість перед іншими банками, кошти клієнтів, випущені депозитні сертифікати, субординований борг, випущені єврооблігації та інші позикові кошти. Після первісного визнання позикові кошти обліковуються за амортизованою собівартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка. Прибутки та збитки, пов'язані з вказаними зобов'язаннями, відображаються у Консолідованому звіті про фінансові результати при припиненні визнання позикових коштів, витрати визнаються у процесі амортизації.

Взаємозалік

Взаємозалік фінансових активів та зобов'язань з відображенням чистого підсумку у Консолідованому звіті про фінансовий стан здійснюється тільки за наявності юридично закріпленого права здійснювати взаємозалік і наміру реалізувати актив одночасно з погашенням зобов'язання.

Право на проведення заліку не повинно бути обумовлено подією в майбутньому і повинно мати юридичну силу в усіх наступних обставинах:

- ▶ в ході звичайної діяльності;
- ▶ в разі невиконання зобов'язання; і
- ▶ в разі неспроможності або банкрутства організації або кого-небудь з контрагентів.

Це, як правило, не виконується щодо генеральних угод про взаємозалік, і відповідні активи і зобов'язання відображаються в Консолідованому звіті про фінансовий стан в повній сумі.

Податок на прибуток

Податок на прибуток відображений у консолідованій звітності згідно з українським законодавством, яке набуло чинності або повинне набути чинності станом на кінець звітного періоду. Витрати з податку на прибуток включають поточний податок та відстрочений податок і визнаються у Консолідованому звіті про фінансові результати за винятком випадку, коли вони визнаються безпосередньо у складі іншого сукупного доходу, оскільки стосуються операцій, які також визнаються в тому ж самому або іншому періоді, безпосередньо у складі іншого сукупного доходу.

Поточний податок – це сума, що, як очікується, має бути сплачена податковим органам або відшкодована ними стосовно оподаткованого прибутку чи збитку в поточний та попередні періоди. Інші податки, крім податку на прибуток, відображаються у складі операційних витрат.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Податок на прибуток (продовження)

Відстрочений податок на прибуток розраховується за методом балансових зобов'язань стосовно податкових збитків, перенесених на наступні періоди, та тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їх балансовою вартістю для цілей консолідованої звітності. Згідно з виключенням при первісному визнанні, відстрочений податок не розраховується стосовно тимчасових різниць при первісному визнанні активу чи зобов'язання щодо іншої, ніж об'єднання компаній, операції, якщо операція, при її первісному визнанні, не впливає ані на фінансовий, ані на оподатковуваний прибуток. Сума відстроченого податку на прибуток визначається за податковими ставками, прийнятими на звітну дату, що, як очікується, будуть застосовуватись у періоді, в якому тимчасові різниці будуть сторновані або буде зарахований податковий збиток, перенесений на наступні періоди. Відстрочені податкові активи стосовно тимчасових різниць, що зменшують базу оподаткування, та податкових збитків, перенесених на наступні періоди, відображаються, лише якщо існує ймовірність отримання майбутнього оподаткованого доходу, відносно якого можна буде реалізувати тимчасові різниці.

Основні засоби

Основні засоби, крім будівель та предметів мистецтва, обліковуються за первісною вартістю, за вирахуванням накопиченої амортизації та будь-якого резерву під зменшення корисності, у разі необхідності.

Після первісного визнання за первісною вартістю будівлі та предмети мистецтва Банківської групи відображаються за переоціненою вартістю, яка є справедливою вартістю на дату переоцінки, за вирахуванням будь-якої накопиченої амортизації та будь-якого накопиченого резерву під зменшення корисності. Переоцінка проводиться достатньо регулярно для того, щоб балансова вартість суттєво не відрізнялася від тієї, що була б визначена із застосуванням справедливої вартості.

Збільшення балансової вартості від переоцінки визнається у складі іншого сукупного доходу, за винятком сум сторнування попереднього зменшення вартості даного активу, визнаного у Консолідованому звіті про фінансові результати. В цьому разі сума збільшення вартості активу відноситься на фінансовий результат. Зменшення балансової вартості активу в результаті переоцінки визнається у Консолідованому звіті про фінансові результати, за винятком безпосереднього заліку такого зменшення проти попереднього приросту вартості за тим самим активом, визнаним у складі резерву переоцінки будівель і відображеним в інших сукупних доходах.

Коли об'єкт будівель переоцінюється, накопичена до дати переоцінки амортизація перераховується пропорційно зміні загальної балансової вартості активу таким чином, щоб балансова вартість активу після переоцінки дорівнювала переоціненій вартості.

Резерв переоцінки відноситься безпосередньо до нерозподіленого прибутку в тому випадку, якщо сума переоцінки реалізована, тобто коли актив реалізується або списується чи в процесі використання цього активу Банківською групою. В останньому випадку реалізована переоцінка являє собою різницю між амортизацією на основі переоціненої балансової вартості активу та амортизацією на основі його первісної вартості.

Незавершене будівництво обліковується за первісною вартістю за вирахуванням резерву під зменшення корисності. Після завершення активу, готові до використання, переводяться до категорії будівель або удосконалень орендованого майна за їх балансовою вартістю. Амортизація на незавершене будівництво не нараховується до поки актив не стає доступним для використання, що супроводжується переведенням до іншої категорії основних засобів.

На кожну звітну дату балансова вартість основних засобів переглядається на предмет зменшення корисності у разі виникнення події чи обставин, які вказують на ймовірність того, що балансову вартість цього активу буде неможливо відшкодувати. Якщо ознаки зменшення корисності існують, керівництво Банківської групи розраховує вартість відшкодування, яка дорівнює справедливій вартості активу мінус витрати на продаж або вартості використання, залежно від того, яка з цих сум більша. Балансова вартість активу зменшується до суми відшкодування, а збиток від зменшення корисності визнається у прибутку чи збитку за рік. Збиток від зменшення корисності, відображений щодо будь-якого активу у минулих періодах, сторнується, якщо мали місце зміни в розрахунках, що використовувались для визначення вартості використання активу або його справедливої вартості за мінусом витрат на продаж.

Прибуток або збитки від вибуття активів, визначені шляхом порівняння суми надходжень від вибуття та балансової вартості активу, визнаються у прибутку чи збитку за рік (у складі операційних доходів чи витрат).

Витрати на ремонтно-відновлювальні роботи відображаються по мірі їх здійснення у складі операційних витрат, крім випадків, коли такі витрати можна капіталізувати.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Основні засоби (продовження)

Нарахування амортизації активу починаються з дати, коли актив стає доступним для використання. Амортизація нараховується лінійним методом протягом очікуваних строків корисної служби активів. Для ключових категорій основних засобів застосовуються такі річні норми амортизації:

Будівлі	2-5%	
Удосконалення орендованого майна	20%	Або протягом строку оренди,
Комп'ютери та інше обладнання	20-33%	якщо він менший за 5 років

Предмети мистецтва не амортизуються. Ліквідаційна вартість, строки корисної експлуатації активів та метод амортизації переглядаються і, за необхідності, коригуються на кінець кожного звітного року.

Нематеріальні активи

Всі нематеріальні активи Банківської групи мають кінцевий строк корисної служби і включають капіталізоване програмне забезпечення та ліцензії.

Придбані ліцензії на комп'ютерне програмне забезпечення капіталізуються виходячи з витрат на придбання програмного забезпечення та введення його в експлуатацію. Витрати, безпосередньо пов'язані з розробкою унікальних програмних продуктів, які можуть бути ідентифіковані та контролюються Банківською групою, відображаються у складі нематеріальних активів, якщо ймовірно надходження економічних вигід, що перевищують витрати.

Капіталізовані витрати включають витрати на персонал, який займається розробкою програмного забезпечення, та відповідну частину накладних витрат. Всі інші витрати, пов'язані з програмним забезпеченням, наприклад, його обслуговуванням, відносяться на витрати по мірі їх здійснення. Капіталізоване програмне забезпечення та ліцензії амортизуються лінійним методом протягом очікуваного строку їх використання, який становить від 3 до 10 років.

Інвестиційна власність

Інвестиційна власність – це нерухоме майно, яким володіє Банківська група для отримання прибутку від надання його в оренду або від збільшення його вартості і яке сама Банківська група не займає.

Інвестиційна власність спочатку визнається за первісною вартістю і в подальшому визнається за справедливою вартістю, яка відображає кон'юнктуру ринку на звітну дату.

Прибуток та збитки в результаті зміни справедливої вартості інвестиційної власності відображаються у Консолідованому звіті про фінансові результати як прибутки за вирахуванням збитків від переоцінки інвестиційної власності в тому році, в якому вони виникли.

Якщо інвестиційна власність стає нерухомістю, яку займає власник, вона перекласифіковується до основних засобів за поточною балансовою вартістю на дату рекласифікації, яка далі підлягає амортизації.

Операційна оренда (до 1 січня 2018 року)

До 1 січня 2018 року Банківська група використовувала вимоги МСБО 17 «Оренда», а також роз'яснення КРМФЗ (IFRIC) 4 визначення наявності в договорі ознак оренди.

Оренда майна, за якої орендодавець фактично зберігає за собою ризики й вигоди, пов'язані з правом власності на об'єкт оренди, класифікувався як операційна оренда. Якщо Банківська група була орендарем, то платежі за договором операційної оренди рівномірно списувались на витрати протягом строку оренди й обліковувались в складі операційних витрат.

Якщо Банківська група є орендодавцем, то активи, що є предметом операційної оренди, відображались у Консолідованому звіті про фінансовий стан відповідно до виду активу. Орендний дохід за договорами операційної оренди рівномірно відображався у Консолідованому звіті про фінансові результати протягом строку оренди в складі операційних доходів. Прямі витрати, понесені у зв'язку з модернізацією, збільшували балансову вартість активу, який орендувався.

Оренда (з 1 січня 2018 року)

Оренда укладається договором, який передає користувачеві (орендареві) право контролювати використання ідентифікованого активу протягом періоду часу в обмін на винагороду. Частина активу може бути відокремленою як окремий ідентифікований актив, якщо вона фізично підлягає виокремленню. Якщо вона фізично не може бути відокремленою, то частина активу не є окремо ідентифікованим активом, якщо тільки вона не представляє практично усю потужність активу і, в результаті, не передає право отримувати практично всі економічні вигоди від використання активу.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Оренда (з 1 січня 2018 року) (продовження)

Якщо платіж по договору містить більше одного компоненту оренди або комбінацію орендного та неорендного платежу, в такому випадку відбувається алокація по контракту, виходячи з відносних величин самого платежу.

Банківська група орендар

Для короткострокової оренди з терміном, що не перевищує 12 місяців з дати першого застосування, а також для оренди малоцінних активів Банківська група використовує практичну можливість не визнавати право користування активами та зобов'язання з оренди. Орендні платежі за такими договорами визнаються як операційні витрати протягом усього строку дії договору.

В інших випадках, чиста приведена вартість орендних платежів визнається як фінансове зобов'язання. А самі орендні платежі діляться на сплату основного боргу та процентів, використовуючи метод ефективного відсотка.

Відповідно, право користування активами визнається в сумі чистих приведених потоків зобов'язання з оренди на дату початку дії договору, включаючи інші прямі супутні витрати. Попередні платежі, здійсненні до початку дії договору оренди, а також винагорода, отримана від орендодавця, включаються до складу активу у формі права на використання. Право користування активами амортизується на прямолінійній основі протягом терміну оренди або протягом строку корисного використання активу, якщо цей термін є коротшим, ніж строк оренди.

У випадку зміни величини очікуваних орендних платежів, наприклад, внаслідок індексованого розрахунку, або на основі нових оцінок контрактних опціонів, зобов'язання переоцінюється. Коригування відбувається разом із відповідним перерахунком права користування активами.

Банківська група орендодавець

Оренда, в якій Банківська група виступає в ролі лізингодавця, а всі ризики та винагороди, пов'язані із використанням активу, передаються до орендаря, класифікується як фінансова оренда. У цьому випадку чисті приведені потоки мінімальних орендних платежів визнаються як актив у формі дебіторської заборгованості. Платежі від орендаря розподіляються на погашення балансової вартості активу та процентні доходи, які визнаються протягом терміну дії фінансового лізингу з використанням методу ефективного відсотка.

Усі інші договори оренди, в яких Банківська група виступає в якості орендодавця, класифікуються як операційна оренда: об'єкт оренди продовжує відображатися в Консолідованому звіті про фінансовий стан Банківської групи, а орендні платежі, як правило, визнаються у вигляді доходу на основі прямолінійного методу протягом строку дії оренди.

Зобов'язання з пенсійних та інших виплат працівникам

Банківська група сплачує єдиний соціальний внесок та внески до фондів соціального страхування у державний бюджет відносно своїх робітників. Суми внесків відносяться на витрати по мірі їх здійснення. Банківська група не має будь-яких додаткових зобов'язань з пенсійних виплат.

Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість

Кредиторська заборгованість за основною діяльністю визнається, якщо контрагент виконав свої зобов'язання за угодою, і обліковується за амортизованою собівартістю.

Акціонерний капітал

Прості акції класифікуються як капітал. Емісійний дохід являє собою перевищення внесків у капітал над номінальною вартістю випущених акцій. Прибуток або збитки від продажу викуплених власних акцій відображаються як коригування емісійного доходу.

Звітність за сегментами

Звітність за сегментами кожного учасника Банківської групи складається у відповідності до внутрішньої звітності, яка надається керівництву, відповідальному за прийняття операційних рішень, а не Банківської групи в цілому. Географічні сегменти Банківської групи показані у цій звітності виходячи з резидентності клієнта.

Умовні активи і зобов'язання

Умовні зобов'язання не визнаються в Консолідованому звіті про фінансовий стан, при цьому інформація про них розкривається у консолідованій звітності, за винятком випадків, коли вибуття ресурсів в зв'язку з їх погашенням є малоімовірним. Умовні активи не відображаються в Консолідованому звіті про фінансовий стан, при цьому інформація про них розкривається у консолідованій звітності в тих випадках, коли отримання пов'язаних з ними економічних вигод є ймовірним.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Процентні доходи та витрати

Ефективна ставка відсотка

Процентні доходи і процентні витрати визнаються у прибутку або збитку з використанням методу ефективного відсотка. Ефективна ставка відсотка – це ставка, за якою розрахункові майбутні грошові виплати або надходження протягом очікуваного терміну дії фінансового інструмента дисконтуються точно до:

- ▶ валової балансової вартості фінансового активу; або
- ▶ амортизованої собівартості фінансового зобов'язання.

При розрахунку ефективної ставки відсотка для фінансових інструментів, які не є кредитно-знеціненими активами, Банківська група оцінює майбутні грошові потоки з урахуванням всіх контрактних умов фінансових інструментів, але не очікувані кредитні збитки. Для фінансових активів, що є кредитно-знеціненими, розраховується відкоригована на кредитний ризик ефективна ставка відсотка з використанням оцінених майбутніх грошових потоків, включаючи очікувані кредитні збитки.

Розрахунок ефективної ставки відсотка включає витрати на операції, а також винагороди і суми, виплачені або отримані, які є невід'ємною частиною ефективної ставки відсотка. Витрати на проведення операції включають додаткові витрати, що безпосередньо відносяться до придбання або випуску фінансового активу чи фінансового зобов'язання.

Амортизована собівартість і валова балансова вартість

«Амортизована собівартість» фінансового активу або фінансового зобов'язання – це сума, в якій оцінюється фінансовий актив або фінансове зобов'язання при первісному визнанні, мінус платежі в рахунок основної суми боргу, плюс або мінус величина накопиченої амортизації різниці між початковою сумою і сумою до виплати при настанні терміну погашення, розрахованої з використанням методу ефективного відсотка, і стосовно до фінансових активів, скоригована з урахуванням оціночного резерву під очікувані кредитні збитки (або резерву під збитки від зменшення корисності до 1 січня 2018 року).

«Валова балансова вартість фінансового активу», що оцінюється за амортизованою собівартістю, – це амортизована собівартість фінансового активу до коригування на величину оціночного резерву під очікувані кредитні збитки.

Розрахунок процентних доходів та витрат

При розрахунку процентного доходу і витрат ефективна ставка відсотка застосовується до величини валової балансової вартості активу (коли актив не є кредитно-знеціненим) або справедливої вартості зобов'язання.

Однак за фінансовими активами, які стали кредитно-знеціненими після первісного визнання, процентний дохід розраховується за допомогою застосування методу ефективного відсотка до чистої балансової вартості активу. Якщо фінансовий актив більше не є кредитно-знеціненим, то розрахунок процентного доходу знову проводиться на основі валової балансової вартості.

За фінансовими активами, які були кредитно-знеціненими при первісному визнанні, процентний дохід розраховується шляхом застосування ефективної ставки відсотка, скоригованої з урахуванням кредитного ризику, до чистої амортизованої вартості фінансового активу. Розрахунок процентного доходу за такими активами не здійснюється на основі валової балансової вартості, навіть якщо кредитний ризик за ними у подальшому зменшиться.

Комісійні доходи

Виплати, комісійні та інші статті доходів та витрат, включаючи плату за надання гарантій, як правило, обліковуються за методом нарахування залежно від ступеня завершеності конкретної операції, що визначається як частка фактично наданої послуги в загальному обсязі послуг, що мають бути надані.

Винагорода за кредитні зобов'язання або за позиковими коштами, які, ймовірно, будуть використані, відноситься на майбутні періоди (разом із відповідними прямими витратами) і відображаються як коригування ефективної процентної ставки за кредитом чи позиковими коштами. Винагороди та комісійні, що виникають в результаті переговорів або участі у переговорах про здійснення операції для третьої сторони (наприклад, придбання кредитів, акцій або інших цінних паперів, та придбання або продаж компаній), відображаються після завершення відповідної операції.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Перерахунок іноземної валюти

Українська гривня є функціональною валютою Банківської групи, оскільки це валюта основного економічного середовища, в якому Банківська група здійснює свою діяльність. Операції в інших валютах розглядаються як операції в іноземній валюті. Всі транзакції в іноземній валюті перераховуються у функціональну валюту за офіційним обмінним курсом Національного банку України на дату операції. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземних валютах, перераховуються у функціональну валюту за офіційним обмінним курсом НБУ на звітну дату. Прибуток або збитки від перерахунку операцій в іноземній валюті визнаються у Консолідованому звіті про фінансові результати як результат від переоцінки іноземної валюти. Немонетарні статті, які оцінюються за історичною вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діяв на дату відповідної операції.

Зміни у консолідованій звітності після її випуску

Акціонери відповідальної особи Банківської групи мають право вносити зміни у консолідовану звітність після її випуску.

Нові положення бухгалтерського обліку

Нижче представлені стандарти та інтерпретації, які були випущені, але ще не набрали чинності на дату публікації консолідованої звітності Банківської групи. Банківська група планує застосовувати ці стандарти після набрання їх чинності.

МСФЗ (IFRS) 17 «Договори страхування»

В травні 2017 року Рада з МСФЗ випустила МСФЗ (IFRS) 17 «*Страхові контракти*», новий всеосяжний стандарт консолідованої звітності для договорів страхування, який розглядає питання визнання і оцінки, подання та розкриття інформації. Коли МСФЗ (IFRS) 17 вступить в силу, він замінить собою МСФЗ (IFRS) 4 «*Страхові контракти*», який був випущений в 2005 році. МСФЗ (IFRS) 17 застосовується до всіх видів договорів страхування (тобто страхування життя і страхування, відмінне від страхування життя, пряме страхування і перестраховування) незалежно від виду організації, яка випускає їх, а також до певних гарантій та фінансових інструментів з умовами дискреційної участі. Є кілька винятків зі сфери застосування. Основна мета МСФЗ (IFRS) 17 полягає в наданні моделі обліку договорів страхування, яка є більш ефективною і послідовною для страховиків. На відміну від вимог МСФЗ (IFRS) 4, які в основному базуються на попередніх місцевих облікових політиках, МСФЗ (IFRS) 17 надає всебічну модель обліку договорів страхування, охоплюючи всі доречні аспекти обліку. В основі МСФЗ (IFRS) 17 лежить загальна модель, доповнена наступним:

- ▶ певні модифікації для договорів страхування з умовами прямої участі (метод змінної винагороди);
- ▶ спрощений підхід (підхід на основі розподілу премії) в основному для короткострокових договорів.

МСФЗ (IFRS) 17 набуває чинності для облікових періодів, починаючи з 1 січня 2021 року або після цієї дати. При чому необхідним буде розкриття порівняльної інформації. Допускається застосування до цієї дати за умови, що організація також застосовує МСФЗ (IFRS) 9 і МСФЗ (IFRS) 15 на дату першого застосування. Банківська група оцінить ефект від застосування МСФЗ (IFRS) 17 на її консолідовану звітність, а також на договори нефінансової гарантії, які були випущені Банківською групою.

Роз'яснення КТМФЗ (IFRIC) 23 «Невизначеність щодо правил обчислення податку на прибуток»

Роз'яснення розглядає порядок обліку податку на прибуток, коли існує невизначеність податкових трактувань, що впливає на застосування МСФЗ (IAS) 12. Роз'яснення не застосовується до податків або зборів, які не належать до сфери застосування МСФЗ (IAS) 12, а також не містить особливих вимог, що стосуються відсотків і штрафів, пов'язаних з невизначеними податковими трактуваннями. Зокрема, роз'яснення розглядає наступні питання:

- ▶ чи розглядає організація невизначені податкові трактування окремо;
- ▶ допущення, які організація робить щодо перевірки податкових трактувань податковими органами;
- ▶ як організація визначає оподатковуваний прибуток (податковий збиток), податкову базу, невикористані податкові збитки, невикористані податкові пільги і ставки податку;
- ▶ як організація розглядає зміни фактів і обставин.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

Організація повинна вирішити, чи розглядати кожне невизначене податкове трактування окремо або разом з однією або декількома іншими невизначеними податковими трактуваннями. Необхідно використовувати підхід, який дозволить з більшою точністю передбачити результат вирішення невизначеності. Роз'яснення вступає в силу для річних періодів, що починаються з 1 січня 2019 року або після цієї дати. Банківська група буде застосовувати роз'яснення з дати його вступу в силу. Оскільки Банківська група здійснює свою діяльність в складному податковому середовищі, застосування роз'яснення може вплинути на консолідовану звітність Банківської групи. Крім того, Банківська група може бути змушений встановити процедури та методи отримання інформації, необхідної для своєчасного застосування роз'яснення.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 9 «Умови про дострокове погашення з потенційним негативним відшкодуванням»

Згідно МСФЗ (IFRS) 9 борговий інструмент може оцінюватися за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід за умови, що передбачені договором грошові потоки є «виключно платежами в рахунок основної суми боргу і відсотків на непогашену частину основної суми боргу» (тест SPPI) і інструмент утримується в рамках відповідної бізнес-моделі, що дозволяє таку класифікацію. Поправки до МСФЗ (IFRS) 9 роз'яснюють, що фінансовий актив проходить SPPI тест незалежно від того, яка подія або обставина призводить до дострокового розірвання договору, а також незалежно від того, яка сторона виплачує чи отримує обґрунтоване відшкодування за дострокове розірвання договору.

Дані поправки застосовуються ретроспективно і вступають в силу для річних періодів, що починаються з 1 січня 2019 року. Допускається застосування до цієї дати. Дані поправки не впливають на консолідовану звітність Банківської групи.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 10 та МСФЗ (IAS) 28 «Продаж або внесок активів в угодах між інвестором і його асоційованою організацією або спільним підприємством»

Поправки розглядають протиріччя між МСФЗ (IFRS) 10 та МСФЗ (IAS) 28, в частині обліку втрати контролю над дочірньою організацією, яка продається асоційованому підприємству або спільному підприємству або вноситься в них. Поправки роз'яснюють, що прибуток або збиток, які виникають в результаті продажу або внеску активів, що представляють собою бізнес згідно з визначенням в МСФЗ (IFRS) 3, в угоді між інвестором і його асоційованою організацією або спільним підприємством, визнаються в повному обсязі. Однак прибуток або збиток, які виникають в результаті продажу або внеску активів, які не становлять собою бізнес, визнаються тільки в межах часток участі, наявних у інших, ніж організація, інвесторів в асоційованого підприємства або спільному підприємстві. Рада з МСФЗ перенесла дату вступу даних поправок в силу на невизначений термін, проте організація, яка застосовує дані поправки достроково, повинна застосовувати їх перспективно. Дані поправки не матимуть впливу на консолідовану звітність Банківської групи

Поправки до МСФЗ (IAS) 19 «Внесення змін до програми, скорочення програми або погашення зобов'язань за програмою»

Поправки до МСФЗ (IAS) 19 розглядають порядок обліку у випадках, коли внесення змін до програми, скорочення програми або погашення зобов'язань за програмою відбувається протягом звітного періоду. Поправки роз'яснюють, що якщо внесення змін до програми, скорочення програми або погашення зобов'язань за програмою відбувається протягом звітного періоду, організація повинна:

- ▶ визначити вартість послуг поточного періоду стосовно решти періоду після внесення змін до програми, її скорочення або повного погашення зобов'язань за програмою, виходячи з актуарних припущень, використаних для переоцінки чистого зобов'язання (активу) програми з визначеною виплатою, що відображають винагороди, пропоновані за програмою, і активи програми після даної події;
- ▶ визначити чисту величину відсотків стосовно решти періоду після внесення змін до програми, її скорочення або повного погашення зобов'язань за програмою, з використанням: чистого зобов'язання (активу) програми з визначеною виплатою, що відображають винагороди, пропоновані за програмою, і активи програми після цього події; і ставки дисконтування, використаної для переоцінки цього чистого зобов'язання (активу) програми з визначеною виплатою.

Поправки також роз'яснюють, що організація повинна спочатку визначити вартість послуг минулих періодів або прибуток або збиток від погашення зобов'язань за цією програмою, без урахування впливу граничної величини активу. Дана сума визнається в прибутку чи збитку. Потім організація повинна визначити вплив граничної величини активів після внесення змін до програми, її скорочення або повного погашення зобов'язань за програмою. Будь-яка зміна даного впливу, за винятком сум, включених в чисту величину відсотків, визнається у складі іншого сукупного доходу.

Дані поправки застосовуються щодо змін програми, її скорочення або повного погашення зобов'язань за програмою, що сталися на дату або після початку першого річного звітного періоду, що починається 1 січня 2019 року або після цієї дати. Допускається застосування до цієї дати.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

Поправки до МСФЗ (IAS) 28 «Довгострокові вкладення в асоційовані організації та спільні підприємства»

Поправки роз'яснюють, що організація застосовує МСФЗ (IFRS) 9 до довгострокових вкладень в асоційовані організації або спільні підприємства, до яких не застосовується метод пайової участі, але які, по суті, складають частину чистих інвестицій в асоційовану організацію або спільне підприємство (довгострокові вкладення). Дане роз'яснення є важливим, оскільки воно передбачає, що до таких довгострокових вкладень застосовується модель очікуваних кредитних збитків в МСФЗ (IFRS) 9.

У поправках також пояснюється, що при застосуванні МСФЗ (IFRS) 9 організація не бере до уваги збитки, понесені асоційованою організацією або спільним підприємством, або збиток від зменшення корисності по чистій інвестиції, визнані в якості коригувань чистих інвестицій в асоційовану організацію або спільне підприємство, що виникають внаслідок застосування МСФЗ (IAS) 28 «Інвестиції в асоційовані організації та спільні підприємства».

Дані поправки застосовуються ретроспективно і вступають в силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати. Допускається застосування до цієї дати. Оскільки у Банківської групи відсутні такі довгострокові вкладення в асоційовану організацію або спільне підприємство, дані поправки не матимуть впливу на його консолідовану звітність.

Щорічні удосконалення МСФЗ, період 2015-2017 років (випущені в грудні 2017 року)

До удосконалень МСФЗ відносяться такі поправки:

МСФЗ (IFRS) 3 «Об'єднання бізнесів»

У поправках пояснюється, що якщо організація отримує контроль над бізнесом, який є спільною операцією, то вона повинна застосовувати вимоги щодо об'єднання бізнесів, здійснюваного поетапно, включаючи переоцінку часток участі в активах та зобов'язаннях спільної операції за справедливою вартістю, що були раніше. При цьому набувач повинен переоцінити всю наявну раніше частку участі в спільних операціях.

Організація повинна застосовувати дані поправки щодо об'єднань бізнесів, дата яких збігається або настає після початку першого річного звітного періоду, яка починається з 1 січня 2019 року або після цієї дати. Допускається застосування до цієї дати. Дані поправки будуть застосовуватися до майбутніх об'єднань бізнесів Банківської групи.

МСФЗ (IFRS) 11 «Спільне підприємництво»

Сторона, яка є учасником спільних операцій, але не має спільного контролю, може отримати спільний контроль над спільними операціями, діяльність в рамках яких представляє собою бізнес згідно визначенню цього терміну в МСФЗ (IFRS) 3. У поправках пояснюється, що в таких випадках частки участі, які існували раніше, в спільній операції не переоцінюються.

Організація повинна застосовувати дані поправки щодо угод, в рамках яких вона отримує спільний контроль і дата яких збігається або настає після початку першого річного звітного періоду, що починається 1 січня 2019 року або після цієї дати. Допускається застосування до цієї дати. В даний час дані поправки не застосовні до Банківської групи, однак вони можуть застосовуватися до угод в майбутньому.

МСФЗ (IAS) 12 «Податки на прибуток»

Поправки роз'яснюють, що податкові наслідки щодо дивідендів в більшій мірі пов'язані з минулими операціями чи подіями, які генерували прибуток, ніж з розподілами між власниками. Отже, організація повинна визнавати податкові наслідки щодо дивідендів в прибутку чи збитку, іншого сукупного доходу або власного капіталу в залежності від того, де організація спочатку визнала такі минулі операції або події.

Організація повинна застосовувати дані зміни до річних звітних періодів, що починаються з 1 січня 2019 року або після цієї дати. Допускається застосування до цієї дати. При першому застосуванні даних поправок організація повинна застосовувати їх до податкових наслідків щодо дивідендів, визнаних на дату початку самого раннього порівняльного періоду або після цієї дати. Оскільки поточна практика Банківської групи відповідає вимогам поправок, Банківська група не очікує, що вони вплинуть на її консолідовану звітність.

МСФЗ (IAS) 23 «Витрати за запозиченнями»

Поправки роз'яснюють, що організація повинна враховувати позики, отримані спеціально для придбання кваліфікованого активу, в рамках позик на спільні цілі, коли завершені практично всі роботи, необхідні для підготовки цього активу до використання за призначенням або продажу.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

Організація повинна застосовувати дані поправки щодо витрат за запозиченнями, що понесені на дату початку річного звітного періоду, в якому організація вперше застосовує дані поправки, або після цієї дати. Організація повинна застосовувати дані зміни до річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати. Допускається застосування до цієї дати. Оскільки поточна діяльність Банківської групи відповідає вимогам поправок, очікується, що дані поправки не матимуть впливу на консолідовану звітність Банківської групи.

5. Суттєві облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики

Банківська група використовує оцінки та судження, які впливають на суми, що відображені у консолідованій звітності, та на балансову вартість активів та зобов'язань в наступному фінансовому році. Розрахунки та судження регулярно переглядаються й ґрунтуються на досвіді керівництва та інших факторах, включаючи очікування майбутніх подій, що за наявних умов вважаються обґрунтованими. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, керівництво Банківської групи також використовує професійні судження при застосуванні облікової політики. Професійні судження, які найсуттєвіше впливають на суми, що відображаються у консолідованій звітності, та оцінки, результатом яких можуть бути значні коригування балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року, включають:

Зменшення корисності кредитів та дебіторської заборгованості

Банківська група регулярно перевіряє свої кредитні портфелі та дебіторську заборгованість на предмет зменшення корисності. При визначенні того, чи потрібно визнати збиток від зменшення корисності у складі прибутку чи збитку за рік, Банківська група робить судження стосовно того, чи є наявна інформація, яка свідчила б про зменшення очікуваних майбутніх грошових потоків від погашення зобов'язань боржником, яке можна визначити, до того, як таке зменшення можна порівняти з конкретним активом у цьому кредитному портфелі та дебіторській заборгованості. При розрахунку майбутніх грошових потоків керівництво використовує оцінки на основі підтверженої прогнозованої інформації з урахуванням минулого досвіду збитків за активами з подібними характеристиками кредитного ризику та об'єктивними ознаками зменшення корисності по групах кредитів та дебіторської заборгованості. Методика та припущення, що застосовуються для розрахунку як сум, так і строків майбутніх грошових потоків, регулярно переглядаються, з тим щоб зменшити різницю між розрахунковими та фактично понесеними збитками.

Банківська група регулярно оцінює активи, які надані як забезпечення по індивідуально знецінених позиках (Стадія 3), з метою оцінки суми ймовірних збитків по кожній операції. При цьому на величину майбутнього грошового потоку від реалізації активів впливає як вартість самого активу, так і строки можливої експозиції (реалізації). Одночасне зменшення вартості активів, отриманих Банківською групою у заставу, на 10% та збільшення строку експозиції цих активів на 50% призвело б до збільшення величини очікуваних збитків від індивідуально знецінених кредитів на 168 160 тисяч гривень (у 2017 році – на 191 669 тисяч гривень).

Збільшення вартості забезпечення по знецінених кредитах на 10% без зміни строку експозиції призвело б до зменшення величини очікуваних збитків від індивідуально знецінених кредитів на 74 997 тисяч гривень (у 2017 році – 113 741 тисячу гривень).

Щодо портфелю кредитів юридичним особам, резерв під які розраховується на портфельній основі (Стадії 1 та частина кредитів клієнтам, що не відповідає критеріям суттєвості в Стадії 2), на величину очікуваних збитків можуть впливати показники ймовірності дефолту позичальника (PD) та рівень втрат при настанні дефолту позичальника (LGD). У разі одночасного збільшення PD на 10% та LGD на 10% сума очікуваних збитків від зменшення корисності збільшилася би на 42 834 тисячі гривень (у 2017 році – на 40 453 тисячі гривень). Одночасне зменшення показника PD на 10% та LGD на 10% призвело б до зменшення суми очікуваних збитків від зменшення корисності на 47 335 тисяч гривень (у 2017 році – на 36 600 тисяч гривень).

Щодо масового портфелю кредитів роздрібного бізнесу, на величину очікуваних збитків можуть впливати показники ймовірності дефолту позичальника (PD) та коефіцієнт відновлення (повернення з дефолту – Recovery Rate, RR). У разі одночасного збільшення розміру PD на 10% та зменшення RR на 10% сума очікуваних збитків від зменшення корисності збільшилася би на 50 067 тисяч гривень (у 2017 році – на 17 793 тисячі гривень). Одночасне зменшення показника PD на 10% та збільшення RR на 10% призвело б до зменшення суми очікуваних збитків від зменшення корисності на 57 449 тисяч гривень (у 2017 році – на 18 881 тисячу гривень).

(у тисячах гривень)

5. Суттєві облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики (продовження)

Справедлива вартість власних будівель, які використовує Банківська група, предметів мистецтва та інвестиційної власності

Як зазначено у Примітці 4, Банківська група проводить регулярну переоцінку будівель, предметів мистецтва та інвестиційної власності. Переоцінка проводиться на основі результатів оцінки, яку виконують незалежні оцінювачі. Основою оцінки є метод ринкових аналогів, результати застосування методу ринкових аналогів підтверджуються доходним методом. У ході переоцінки незалежні оцінювачі використовують професійні судження та оцінки для визначення аналогів будівель, що використовуються при застосуванні методу ринкових аналогів, строків експлуатації активів, які переоцінюються, та норм капіталізації, що використовуються при застосуванні доходного методу. Якби ціна за квадратний метр коливалась у діапазоні 5%, справедлива вартість власних будівель, які використовує Банківська група, була б більше або менше на 49 680 тисяч гривень, відповідно (в 2017 році – на 49 872 тисячі гривень), і справедлива вартість інвестиційної власності була б більше або менше на 3 594 тисячі гривень, відповідно (в 2017 році – на 8 140 тисяч гривень).

Визначення строків за договорами оренди

Банк враховує усі наявні факти та обставини, які призводять до виникнення економічного стимулу для виконання опціону на продовження оренди або невиконання опціону на припинення оренди. Банк визначає загальний термін оренди у три роки, адже протягом саме цього періоду Банк має достатню впевненість у виконанні опціону на продовження терміну оренди до трьох річного періоду, а також одночасно має достатню впевненість у використанні опціону на припинення більш тривалих термінів оренди після трьох річного періоду. Винятком із визначення загального терміну оренди можуть бути випадки, за якими існують беззаперечні факти та обставини, які вказують на інакший запланований термін використання (наприклад, але не обмежуючись, заплановане дострокове розторгнення договору оренди або оренда ключових стратегічних приміщень, наприклад, головних офісів Банку).

Операції зі зв'язаними сторонами

У ході звичайної діяльності Банківська група здійснює операції зі зв'язаними сторонами. МСФЗ 9 вимагає обліковувати фінансові інструменти при первісному визнанні за справедливою вартістю. За відсутності активного ринку таких операцій, для того щоб визначити, ч здійснювались такі операції за ринковими або неринковими процентними ставками, використовуються професійні судження. Підставою для таких суджень є ціноутворення щодо подібних операцій з незв'язаними сторонами та аналіз ефективної процентної ставки. Умови операцій зі зв'язаними сторонами розкрито у Примітці 35.

Оцінка справедливої вартості

Якщо справедлива вартість фінансових активів і фінансових зобов'язань, відображених у Консолідованому звіті про фінансовий стан, не може бути визначена на підставі цін на активному ринку, вона визначається з використанням різних моделей оцінок, що включають математичні моделі. Вхідні дані для таких моделей визначаються на підставі спостережуваного ринку, якщо таке можливо; в інакшому випадку, для визначення справедливої вартості слід застосовуються судження. Додаткову інформацію розкрито у Примітці 32.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

6. Грошові кошти та їх еквіваленти

Для цілей складання консолідованого звіту про рух грошових коштів грошові кошти та їх еквіваленти включають такі статті:

	2018 рік	2017 рік
Грошові кошти в касі та в дорозі	1 943 515	1 499 269
Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках (Примітка 8)	4 160 700	4 139 132
Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках – очікувані кредитні збитки (Примітка 8)	(1 987)	(493)
Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках – нарахований процентний дохід (Примітка 8)	(30)	–
Поточний рахунок у Національному банку України (Примітка 7)	743 346	1 178 795
Депозитні сертифікати (Примітка 9)	2 202 893	2 002 054
Депозитні сертифікати – нарахований процентний дохід	(2 893)	(2 054)
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	9 045 544	8 816 703

7. Кошти на рахунках в Національному банку України

	2018 рік	2017 рік
Кореспондентський рахунок у Національному банку України	743 346	1 178 795
Всього коштів на рахунках у Національному банку України	743 346	1 178 795

Відповідно до вимог Національного банку України сума обов'язкового резерву Банківської групи розраховується як відсоток від певних зобов'язань Банківської групи за попередній місяць резервування.

Станом на 31 грудня 2018 року Національний банк України не вимагає від банків тримати кошти обов'язкового резервування на окремому рахунку. Контроль за формуванням обов'язкових резервів здійснюється за місяць, на основі середніх даних за весь період утримання.

8. Кошти в інших банках

	2018 рік	2017 рік
<i>Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках</i>		
- у банках країн ОЕСР	3 584 477	3 462 633
- в українських банках	23 413	84 787
- в інших країнах	552 810	591 712
Всього поточних рахунків та депозитів «овернайт» в інших банках	4 160 700	4 139 132
у т.ч. нарахований процентний дохід	30	493
<i>Строкові депозити в інших банках, у тому числі</i>		
- у банках країн ОЕСР	1 395 474	1 106 530
- в українських банках	165 221	418 091
- в інших країнах	42 396	43 787
- договори «зворотного репо»	–	276 788
Всього строкових депозитів в інших банках	1 603 091	1 845 196
<i>Мінус: очікувані кредитні збитки</i>	(59 952)	(320 443)
Всього коштів в інших банках	5 703 839	5 663 885

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

8. Кошти в інших банках (продовження)

Нижче наведений аналіз змін валової балансової вартості коштів в інших банках протягом 2018 року:

Кошти в інших банках	Стадія 1	Стадія 3	Всього
Валова балансова вартість на 1 січня 2018 року	5 669 753	314 575	5 984 328
Нові активи	2 262 439	–	2 262 439
Погашені активи	(944 522)	–	(944 522)
Зменшення балансової вартості протягом періоду	(1 045 521)	(80)	(1 045 601)
Використання резерву	–	(239 836)	(239 836)
Курсові різниці	(236 015)	(17 002)	(253 017)
На 31 грудня 2018 року	5 706 134	57 657	5 763 791

Нижче наведений аналіз змін резерву під зменшення корисності коштів в інших банках протягом 2018 року:

Кошти в інших банках	Стадія 1	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2018 року	1 995	314 576	316 571
Нові активи	589	–	589
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	1 175	(80)	1 095
Використання резерву	–	(239 836)	(239 836)
Курсові різниці	(1 464)	(17 003)	(18 467)
На 31 грудня 2018 року	2 295	57 657	59 952

Нижче наведений аналіз змін резерву під зменшення корисності коштів в інших банках протягом 2017 року:

	2017 рік
	Кошти в інших банках
Резерв під зменшення корисності на початок періоду	314 307
Відрахування у резерв під зменшення корисності протягом звітного періоду	(2 181)
Курсові різниці	8 317
Резерв під зменшення корисності на кінець періоду	320 443

Станом на 31 грудня 2018 року строкові депозити, розміщені в банках країн ОЕСР та інших країн, які не є членами ОЕСР, загальною сумою 742 995 тисяч гривень (на 31 грудня 2017 року – 588 907 тисяч гривень) являють собою гарантійні депозити для забезпечення імпорتنих акредитивів та гарантій, які Банківська група надала на користь своїх клієнтів.

Станом на 31 грудня 2018 року найбільша концентрація коштів на поточних рахунках та депозитах «овернайт» в інших банках в сумі 1 166 164 тисячі гривень, що становить 21% від загальної суми коштів в інших банках була розміщена в банку зареєстрованому в країні, що є членом ОЕСР, який має рейтинг AA, підтверджений міжнародними рейтинговими агентствами (на 31 грудня 2017 року – 1 122 825 тисяч гривень, що становить 19% від загальної суми коштів в інших банках були розміщені в банку зареєстрованому в країні, що є членом ОЕСР, який має рейтинг BBB+, підтверджений міжнародними рейтинговими агентствами).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

8. Кошти в інших банках (продовження)

Нижче наведений аналіз строкових депозитів в інших банках за кредитною якістю станом на 31 грудня 2018 року:

	Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках	Строкові депозити в інших банках	Всього
<i>Стадія 1</i>			
- з рейтингом від AA- до AA+	2 065 779	4 157	2 069 936
- з рейтингом від A- до A+	1 436 771	1 278 238	2 715 009
- з рейтингом від BVB- до BVB+	605 839	155 423	761 262
- з рейтингом від BB- до BB+	15	51	66
- з рейтингом від B- до B+	9 566	42 298	51 864
- без рейтингу	42 730	65 267	107 997
Всього не прострочених та не знецінених	4 160 700	1 545 434	5 706 134
<i>Індивідуально знецінені</i>			
- із затримкою платежу більш ніж 360 днів	-	57 657	57 657
Всього індивідуально знецінених	-	57 657	57 657
За винятком очікуваних кредитних збитків	(1 987)	(57 965)	(59 952)
Всього коштів в інших банках	4 158 713	1 545 126	5 703 839

Кредитний рейтинг базується на рейтингу агентств Fitch. Контрагенти, які вказані вище у таблиці у рядку «без рейтингу» – це переважно банки, які вважаються середніми або малими з точки зору суми загальних активів.

Нижче наведений аналіз строкових депозитів в інших банках за кредитною якістю станом на 31 грудня 2017 року:

	Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках	Строкові депозити в інших банках	Всього
<i>Не прострочені і не знецінені</i>			
- з рейтингом від AA- до AA+	1 202 415	4 392	1 206 807
- з рейтингом від A- до A+	310 445	1 044 607	1 355 052
- з рейтингом від BVB- до BVB+	2 059 689	100 632	2 160 321
- з рейтингом від BB- до BB+	243 515	686	244 201
- з рейтингом від B- до B+	72 088	58 015	130 103
- без рейтингу	250 980	322 289	573 269
Всього не прострочених та не знецінених	4 139 132	1 530 621	5 669 753
<i>Індивідуально знецінені</i>			
- із затримкою платежу більш ніж 360 днів	-	314 575	314 575
Всього індивідуально знецінених	-	314 575	314 575
За винятком резерву під знецінення	-	(320 443)	(320 443)
Всього коштів в інших банках	4 139 132	1 524 753	5 663 885

9. Цінні папери

Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток

	2018 рік	2017 рік
Державні боргові цінні папери	93 200	162 887
Всього боргових цінних паперів	93 200	162 887
Акції	111 510	-
Всього цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	204 710	162 887

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

9. Цінні папери (продовження)

Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

	2018 рік
Державні боргові цінні папери	8 402 825
Депозитні сертифікати Національного банку України	3 208 313
Державні боргові цінні папери США	27 583
Мінус: очікувані кредитні збитки	(17 235)
Всього боргових цінних паперів	11 621 486
у т.ч. нарахований процентний дохід	200 187
Акції	27 335
Всього цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	11 648 821

Цінні папери, наявні для продажу

	2017 рік
Державні боргові цінні папери	8 275 303
Депозитні сертифікати Національного банку України	2 002 054
Корпоративні облігації	2 026
Всього боргових цінних паперів	10 279 383
у т.ч. нарахований процентний дохід	319 256
Акції	152 072
Всього цінних паперів, наявних для продажу	10 431 455

Нижче наведений аналіз змін валової балансової вартості цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід протягом 2018 року:

Боргові цінні папери	Стадія 1	Всього
Валова балансова вартість на 1 січня 2018 року	10 279 383	10 279 383
Нові активи	164 649 512	164 649 512
Погашені активи	(163 127 783)	(163 127 783)
Зменшення балансової вартості протягом періоду	(159 408)	(159 408)
Курсові різниці	(2 983)	(2 983)
На 31 грудня 2018 року	11 638 721	11 638 721

Нижче наведений аналіз змін резерву під очікувані кредитні збитки по цінним паперам, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід протягом 2018 року:

Боргові цінні папери	Стадія 1	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2018 року	28 741	28 741
Нові активи	18 110	18 110
Погашені активи	(16 581)	(16 581)
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(13 035)	(13 035)
На 31 грудня 2018 року	17 235	17 235

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

9. Цінні папери (продовження)

Цінні папери, наявні для продажу (продовження)

Нижче наведений аналіз боргових цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, за кредитною якістю станом на 31 грудня 2018 року:

	Державні боргові цінні папери	Депозитні сертифікати Національ- ного банку України	Державні боргові цінні папери США	Всього
Стадія 1				
- з рейтингом AAA	–	–	27 583	27 583
- з рейтингом B-	8 402 825	3 208 313	–	11 611 138
Всього не прострочених та не знецінених	8 402 825	3 208 313	27 583	11 638 721
Мінус: очікувані кредитні збитки	(17 228)	–	(7)	(17 235)
Всього боргових цінних паперів	8 385 597	3 208 313	27 576	11 621 486

Нижче наведений аналіз боргових цінних паперів, наявних для продажу, за кредитною якістю станом на 31 грудня 2017 року:

	Державні боргові цінні папери	Депозитні сертифікати Національного банку України	Корпоративні облігації	Всього
<i>Не прострочені і не знецінені</i>				
- з рейтингом від B- до B+	8 275 303	2 002 054	2 026	10 279 383
Всього не прострочених та не знецінених	8 275 303	2 002 054	2 026	10 279 383
Всього боргових цінних паперів	8 275 303	2 002 054	2 026	10 279 383

Кредитні рейтинги емітентів державних боргових цінних паперів та депозитних сертифікатів Національного банку України засновані на суверенному рейтингу України.

Основним фактором, який Банківська група враховує при розгляді питання про зменшення корисності боргових цінних паперів, є кредитний ризик емітента.

Станом на 31 грудня 2018 року депозитні сертифікати номінальною вартістю 2 200 000 тисяч гривень (на 31 грудня 2017 року – 2 000 000 тисяч гривень) зі строком погашення до 1 робочого дня класифікуються Банківською групою як грошові кошти та їх еквіваленти (Примітка 6).

Станом на 31 грудня 2018 року державні боргові цінні папери включають облігації внутрішньої державної позики з кінцевими строками погашення з 2 січня 2019 року по 12 лютого 2020 року та ефективною процентною ставкою від 5% до 23% річних (на 31 грудня 2017 року – з 10 січня 2018 року по 15 січня 2020 року та ефективною процентною ставкою від 4% до 23% річних), а також депозитні сертифікати Національного банку України з кінцевим строком погашення з 3 січня 2019 року по 4 січня 2019 року та ефективною процентною ставкою від 17% до 20% річних (на 31 грудня 2017 року – з кінцевим строком погашення з 3 січня 2018 року та ефективною процентною ставкою 13% річних), а також державні боргові цінні папери США з кінцевим строком погашення 28 лютого 2019 року та ефективною процентною ставкою 2% річних.

Станом на 31 грудня 2018 року державні боргові цінні папери балансовою вартістю 3 057 тисяч гривень були надані в забезпечення по кредиту Національного банку України (Примітки 14 та 34).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

10. Кредити клієнтам

	2018 рік	2017 рік
Кредити корпоративним клієнтам	24 922 547	25 309 288
Фінансовий лізинг	116 410	–
Мінус: очікувані кредитні збитки	(6 146 399)	(5 501 323)
Всього кредитів корпоративним клієнтам за вирахуванням очікуваних кредитних збитків	18 892 558	19 807 965
Кредити фізичним особам		
Споживчі кредити	7 168 792	4 872 979
Іпотечне кредитування	1 002 623	1 163 980
Автокредитування	157 644	129 546
Інші кредити фізичним особам	3 383 048	1 750 951
Мінус: очікувані кредитні збитки	(3 225 850)	(2 245 169)
Всього кредитів фізичним особам за вирахуванням очікуваних кредитних збитків	8 486 257	5 672 287
Всього кредитів клієнтам	27 378 815	25 480 252

Кредити клієнтам на 31 грудня 2018 року включають кредити з фіксованою процентною ставкою валовою балансовою вартістю 35 461 323 тисячі гривень (на 31 грудня 2017 року – 33 164 329 тисяч гривень) та кредити з плаваючою процентною ставкою валовою балансовою вартістю 1 289 741 тисяча гривень (на 31 грудня 2017 року – 62 415 тисяч гривень).

Зміни очікуваних кредитних збитків за кредитами, оцінюваними за амортизованою собівартістю

Представлені таблиці нижче розкривають зміни валової балансової вартості та зміни в очікуваних кредитних збитках за кредитними контрактами з клієнтами Банківської групи. Новими активами вважаються кредити, які були видані протягом 2018 року. Зміни в періоді включають збільшення або зменшення валової балансової вартості та очікуваних кредитних збитків за контрактами, які існували на початок та кінець звітного періоду. Погашені активи являють собою повністю погашені кредити, окрім проданих та списаних за рахунок резерву.

Нижче наведений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних очікуваних кредитних збитків за кредитами корпоративних клієнтів протягом 2018 року:

Кредити корпоративним клієнтам	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	РОСІ	Всього
Валова балансова вартість на 1 січня 2018 року	12 051 321	3 659 124	9 972 750	380 931	26 064 126
Нові активи	5 726 806	–	–	–	5 726 806
Погашені активи	(4 578 503)	(2 394)	(1 160 320)	(44 829)	(5 786 046)
Переведення у стадію 1	492 776	(6 024)	(486 752)	–	–
Переведення у стадію 2	(198 045)	198 045	–	–	–
Переведення у стадію 3	(33 895)	(609 856)	643 751	–	–
Збільшення/(зменшення) балансової вартості протягом періоду	64 331	65 891	(164 067)	(18 617)	(52 462)
Зміни передбачених договором грошових потоків в зв'язку з модифікацією, яка не призводить до припинення визнання	4 723	7 167	1 900	(6 888)	6 902
Використання резерву	–	–	(713 235)	–	(713 235)
Курсові різниці	(129 727)	(36 369)	(151 617)	(5 831)	(323 544)
На 31 грудня 2018 року	13 399 787	3 275 584	7 942 410	304 766	24 922 547

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

10. Кредити клієнтам (продовження)

Зміни очікуваних кредитних збитків за кредитами, оцінюваними за амортизованою собівартістю (продовження)

Кредити корпоративним клієнтам	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	РОСІ	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2018 року	174 728	240 565	6 079 508	54 209	6 549 010
Нові активи	89 534	-	-	-	89 534
Погашені активи	(32 689)	-	(72 140)	(9 199)	(114 028)
Переведення у стадію 1	167 423	(207)	(167 216)	-	-
Переведення у стадію 2	(55 302)	55 302	-	-	-
Переведення у стадію 3	(1 118)	(34 227)	35 345	-	-
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(130 688)	(101 992)	329 064	(16 681)	79 703
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	-	-	5 284	-	5 284
Зміни передбачених договором грошових потоків в зв'язку з модифікацією, яка не призводить до припинення визнання	45	296	643	(714)	270
Використання резерву	-	-	(713 235)	-	(713 235)
Коригування процентних доходів	-	-	341 456	789	342 245
Курсові різниці	(1 405)	(1 761)	(88 875)	(1 397)	(93 438)
На 31 грудня 2018 року	210 528	157 976	5 749 834	27 007	6 145 345

Нижче наведений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних очікуваних кредитних збитків за фінансовим лізингом протягом 2018 року:

Фінансовий лізинг	Стадія 1	Всього
Валова балансова вартість на 1 січня 2018 року	-	-
Нові активи	116 410	116 410
На 31 грудня 2018 року	116 410	116 410

Фінансовий лізинг	Стадія 1	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2018 року	-	-
Нові активи	1 054	1 054
На 31 грудня 2018 року	1 054	1 054

Нижче наведений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних очікуваних кредитних збитків за споживчими кредитами фізичних осіб протягом 2018 року:

Споживчі кредити	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Валова балансова вартість на 1 січня 2018 року	3 984 529	48 733	1 055 515	5 088 777
Нові активи	5 140 007	-	-	5 140 007
Погашені активи	(2 471 117)	(30 926)	(45 340)	(2 547 383)
Переведення у стадію 1	6 358	(6 358)	-	-
Переведення у стадію 2	(71 734)	71 734	-	-
Переведення у стадію 3	(103 861)	(29 497)	133 358	-
Збільшення/(зменшення) балансової вартості протягом періоду	(733 259)	88 295	140 463	(504 501)
Використання резерву	-	-	(8 108)	(8 108)
На 31 грудня 2018 року	5 750 923	141 981	1 275 888	7 168 792

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

10. Кредити клієнтам (продовження)

Зміни очікуваних кредитних збитків за кредитами, оцінюваними за амортизованою собівартістю (продовження)

Споживчі кредити	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2018 року	78 927	17 868	1 042 817	1 139 612
Нові активи	193 299	-	-	193 299
Погашені активи	(7 194)	(880)	(5 640)	(13 714)
Переведення у стадію 1	1 491	(1 491)	-	-
Переведення у стадію 2	(3 058)	3 058	-	-
Переведення у стадію 3	(5 962)	(14 981)	20 943	-
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(47 855)	64 424	121 491	138 060
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	-	-	3 259	3 259
Використання резерву	-	-	(8 108)	(8 108)
Коригування процентних доходів	-	-	62 161	62 161
На 31 грудня 2018 року	209 648	67 998	1 236 923	1 514 569

Нижче наведений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних очікуваних кредитних збитків за іпотечними кредитами фізичних осіб протягом 2018 року:

Іпотечне кредитування	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	РОСІ	Всього
Валова балансова вартість на 1 січня 2018 року	126 943	2 774	1 289 160	931	1 419 808
Нові активи	4 036	-	-	-	4 036
Погашені активи	(19 340)	(13)	(69 463)	(183)	(88 999)
Переведення у стадію 1	717	(717)	-	-	-
Переведення у стадію 2	(2 367)	2 367	-	-	-
Переведення у стадію 3	(1 015)	(1 541)	2 556	-	-
Збільшення/(зменшення) балансової вартості протягом періоду	(10 418)	(218)	68 902	340	58 606
Використання резерву	(1 988)	-	(361 798)	-	(363 786)
Курсові різниці	(552)	(30)	(26 460)	-	(27 042)
На 31 грудня 2018 року	96 016	2 622	902 897	1 088	1 002 623

Іпотечне кредитування	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	РОСІ	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2018 року	12 184	726	1 231 321	523	1 244 754
Нові активи	2 616	-	-	-	2 616
Погашені активи	(130)	-	(9 238)	(93)	(9 461)
Переведення у стадію 1	53	(53)	-	-	-
Переведення у стадію 2	(548)	548	-	-	-
Переведення у стадію 3	(346)	(583)	929	-	-
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(4 510)	591	(40 652)	157	(44 414)
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	-	-	6 295	-	6 295
Використання резерву	(1 988)	-	(361 798)	-	(363 786)
Коригування процентних доходів	-	-	92 766	36	92 802
Курсові різниці	(164)	(13)	(31 745)	-	(31 922)
На 31 грудня 2018 року	7 167	1 216	887 878	623	896 884

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

10. Кредити клієнтам (продовження)

Зміни очікуваних кредитних збитків за кредитами, оцінюваними за амортизованою собівартістю (продовження)

Нижче наведений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних очікуваних кредитних збитків кредит за автокредитуванням фізичних осіб протягом 2018 року:

Автокредитування	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Валова балансова вартість на 1 січня 2018 року	5 509	213	153 746	159 468
Нові активи	183	–	–	183
Погашені активи	(3 533)	(75)	(2 183)	(5 791)
Переведення у стадію 2	(70)	70	–	–
Переведення у стадію 3	(114)	(8)	122	–
Збільшення/(зменшення) балансової вартості протягом періоду	(968)	(109)	10 263	9 186
Використання резерву	–	–	(3 733)	(3 733)
Курсові різниці	–	–	(1 669)	(1 669)
На 31 грудня 2018 року	1 007	91	156 546	157 644

Автокредитування	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2018 року	1 112	36	153 746	154 894
Нові активи	2	–	–	2
Погашені активи	(15)	(4)	(117)	(136)
Переведення у стадію 2	(1)	1	–	–
Переведення у стадію 3	(82)	(4)	86	–
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(804)	(25)	(6 984)	(7 813)
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	–	–	2 517	2 517
Використання резерву	–	–	(3 733)	(3 733)
Коригування процентних доходів	–	–	13 354	13 354
Курсові різниці	–	–	(2 323)	(2 323)
На 31 грудня 2018 року	212	4	156 546	156 762

Нижче наведений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних очікуваних кредитних збитків за іншими кредитами фізичних осіб протягом 2018 року:

Інші кредити фізичним особам	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Валова балансова вартість на 1 січня 2018 року	1 425 433	21 222	386 719	1 833 374
Нові активи	1 136 383	–	–	1 136 383
Погашені активи	(39 750)	(771)	(5 126)	(45 647)
Переведення у стадію 1	4 120	(4 120)	–	–
Переведення у стадію 2	(31 406)	31 406	–	–
Переведення у стадію 3	(62 302)	(14 786)	77 088	–
Збільшення/(зменшення) балансової вартості протягом періоду	330 989	36 959	96 343	464 291
Використання резерву	–	–	(5 288)	(5 288)
Курсові різниці	–	–	(65)	(65)
На 31 грудня 2018 року	2 763 467	69 910	549 671	3 383 048

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

10. Кредити клієнтам (продовження)

Зміни очікуваних кредитних збитків за кредитами, оцінюваними за амортизованою собівартістю (продовження)

Інші кредити фізичним особам	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2018 року	40 289	10 134	383 195	433 618
Нові активи	36 962	–	–	36 962
Погашені активи	(1 232)	(355)	(1 601)	(3 188)
Переведення у стадію 1	1 472	(1 472)	–	–
Переведення у стадію 2	(1 331)	1 331	–	–
Переведення у стадію 3	(3 990)	(10 973)	14 963	–
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	14 874	37 402	57 279	109 555
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	–	–	2 317	2 317
Використання резерву	–	–	(5 288)	(5 288)
Коригування процентних доходів	–	–	83 812	83 812
Курсові різниці	(22)	–	(131)	(153)
На 31 грудня 2018 року	87 022	36 067	534 546	657 635

За рік що закінчився 31 грудня 2018 року Банківською групою проведено рефінансування іпотечних кредитів фізичним особам в іноземній валюті у споживчі кредити в гривні. Балансова вартість рефінансованих кредитів станом на 31 грудня 2018 року склала 39 381 тисяча гривень (на 31 грудня 2017 року – 50 988 тисяч гривень). За 12 місяців 2018 року чистий збиток від рефінансування іпотечних кредитів наданих фізичним особам в іноземній валюті склав 2 564 тисячі гривень (за 12 місяців 2017 року – 5 524 тисячі гривень).

Нижче наведений аналіз змін резерву під зменшення корисності кредитного портфелю протягом 2017 року:

	Кредити корпоративним клієнтам	Споживчі кредити	Іпотечне кредитування	Автокредитування	Інші кредити фізичним особам	Всього
Резерв під зменшення корисності кредитів клієнтам на початок періоду	6 557 793	830 758	2 524 323	291 507	245 814	10 450 195
Відрахування у резерв під зменшення корисності кредитів протягом звітного періоду	1 165 728	32 615	(86 526)	265	70 882	1 182 964
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	(20 848)	(1 615)	(1 850)	(340)	(1 158)	(25 811)
Використання резерву	(2 305 174)	(40 669)	(1 447 162)	(166 926)	(1 038)	(3 960 969)
Курсові різниці	103 824	(98)	(4 072)	383	76	100 113
Резерв під зменшення корисності кредитів клієнтам на 31 грудня 2017 р.	5 501 323	820 991	984 713	124 889	314 576	7 746 492

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

10. Кредити клієнтам (продовження)

Зміни очікуваних кредитних збитків за кредитами, оцінюваними за амортизованою собівартістю (продовження)

Нижче поданий аналіз резерву під зменшення корисності кредитного портфелю у розрізі його видів та процента резервування станом на 31 грудня 2017 року:

	Кредити корпоративним клієнтам	Споживчі кредити	Іпотечне кредитування	Автокредитування	Інші кредити фізичним особам	Всього
Резерв під зменшення корисності кредитів, розрахований на індивідуальній основі	5 117 216	–	196 288	–	–	5 313 504
Резерв під зменшення корисності кредитів, розрахований на колективній основі	199 169	752 585	778 496	123 580	287 653	2 141 483
Резерв під зменшення корисності, розрахований на колективній основі, щодо кредитів без індивідуальних ознак зменшення корисності	184 938	68 406	9 929	1 309	26 923	291 505
Всього визнано резерву під зменшення корисності	5 501 323	820 991	984 713	124 889	314 576	7 746 492
Загальна сума індивідуально знецінених кредитів до вирахування суми резерву під їх зменшення корисності	9 453 087	–	223 165	–	–	9 676 252
Загальна сума колективно знецінених кредитів до вирахування суми резерву під їх зменшення корисності	207 452	770 959	831 210	123 638	303 029	2 236 288
Загальна сума кредитів без індивідуальних ознак зменшення корисності до вирахування суми резерву під їх зменшення корисності	15 648 749	4 102 020	109 605	5 908	1 447 922	21 314 204
Загальна сума кредитів до вирахування суми резерву на їх зменшення корисності	25 309 288	4 872 979	1 163 980	129 546	1 750 951	33 226 744
Процент резервування індивідуально знецінених кредитів	54%	0%	88%	0%	0%	55%
Процент резервування колективно знецінених кредитів	96%	98%	94%	100%	95%	96%
Процент резервування кредитів без індивідуальних ознак зменшення корисності	1%	2%	9%	22%	2%	1%

Нижче подана інформація щодо недисконтованих очікуваних кредитних збитків при первинному визнанні за РОСІ кредитами, які були первісно визнані протягом 2018 року:

	2018 рік
Кредити корпоративним клієнтам	157 562
Іпотечне кредитування фізичних осіб	2
Разом недисконтовані очікувані кредитні збитки при первісному визнанні РОСІ	157 564

(у тисячах гривень)

10. Кредити клієнтам (продовження)

Модифіковані кредити

Банківська група припиняє визнання фінансового активу, якщо умови договору переглядаються таким чином, що по суті він стає новим фінансовим інструментом, а різниця визнається в якості прибутку або збитку від припинення визнання до того, як визнаний збиток від зменшення корисності. При первісному визнанні кредити відносяться до Стадії 1 для цілей оцінки очікуваних кредитних збитків, крім випадків, коли створений кредит вважається РОСІ активом.

Якщо модифікація не призводить до припинення визнання, то на основі зміни грошових потоків, дисконтованих за первісною ефективною процентною ставкою, Банківська група визнає прибуток або збиток від модифікації до того, як визнаний збиток від зменшення корисності.

У таблиці нижче показані активи Стадії 2 та Стадії 3, умови за якими були переглянуті протягом періоду, з відображенням відповідних прибутків або збитків від модифікації:

	2018 рік
Кредити клієнтам, модифіковані протягом періоду	
Амортизована собівартість до модифікації	822 578
Чистий прибуток від модифікації	9 067

Забезпечення та інші засоби підвищення кредитного рейтингу

Сума та види забезпечення, що вимагається Банківською групою, залежать від оцінки кредитного ризику контрагента. Запроваджені процедури щодо прийнятності різних видів застави та параметрів оцінки.

Нижче зазначені основні види отриманого забезпечення:

- ▶ за операціями кредитування цінними паперами та договорами «зворотного репо» – цінні папери;
- ▶ за операціями кредитування корпоративних клієнтів – об'єкти нерухомого майна, товарно-матеріальні запаси, дебіторська заборгованість за основною діяльністю та майнові права на депозити;
- ▶ за операціями кредитування фізичних осіб – майнові права на рухоме і нерухоме майно, майнові права на депозити.

Банківська група також отримує гарантії від материнських компаній за кредитами, що надаються їх дочірнім підприємствам.

Керівництво здійснює моніторинг ринкової вартості забезпечення, вимагає додаткового забезпечення згідно з базовими угодами, а також здійснює моніторинг ринкової вартості забезпечення при перевірці достатності резерву під зменшення корисності кредитів.

Станом на 31 грудня 2018 року кредити були забезпечені розміщеними у Банківській групі депозитами клієнтів балансовою вартістю 372 068 тисяч гривень (на 31 грудня 2017 року – 372 421 тисяча гривень) (Примітка 16).

Кредитна якість портфелю

Управління якістю кредитного портфелю здійснюється шляхом використання Банківською групою системи внутрішніх кредитних рейтингів позичальників. Політика Банківської групи передбачає ведення точних та уніфікованих кредитних рейтингів щодо всього кредитного портфелю. Це забезпечує цілеспрямоване управління відповідними ризиками та порівняння кредитних ризиків за всіма напрямками діяльності, географічними регіонами та продуктами. Система рейтингів ґрунтується на різних видах фінансового аналізу, та в поєднанні з обробленою ринковою інформацією вони являють собою основу для оцінки ризику контрагента. Всі внутрішні рейтинги ризиків формуються спеціально для різних категорій і створюються згідно з рейтинговою політикою Банківської групи. Відповідні рейтинги ризиків регулярно аналізуються та оновлюються.

При визначенні рейтингу позичальника – юридичної особи Банківська група використовує рейтинг, який розраховується за допомогою внутрішньої рейтингової моделі.

Високий рейтинг характеризується наступним: обсяги операційної діяльності позичальника, що зростають, високостійка фінансова модель (значна частка власного капіталу, низька залежність від банківського фінансування), висока ефективність бізнесу. Компанії, що мають такий рейтинг, займають міцне положення на ринку, часто є лідерами ринку, мають високоєфективний менеджмент і організаційну структуру бізнесу. Ризик погіршення кредитоспроможності позичальника з високим рейтингом – незначний, кредитна історія – відмінна.

Стандартний рейтинг надається позичальникам, які мають стабільні обсяги операційної діяльності, ефективність на середньогалузевому рівні. Є залежність від зовнішнього фінансування. Ризик неповернення кредиту – невисокий. Компанії зі стандартним рейтингом мають стабільні ринкові позиції на регіональному або національному рівні, характеризуються налагодженою побудовою бізнесу і достатнім рівнем менеджменту. Відсутня негативна кредитна історія або мали місце технічні затримки платежів в незначних обсягах.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

10. Кредити клієнтам (продовження)

Кредитна якість портфелю (продовження)

Рейтинг нижче стандартного надається позичальникам, обсяги операційної діяльності яких нестабільні або мають тенденцію до зниження, ефективність бізнесу низька, високий рівень залежності від зовнішнього фінансування, погашення зобов'язань за рахунок грошового потоку може бути проблематичним, у зв'язку з чим ризик неповернення коштів є високим. Кредитна історія може характеризуватись наявністю суттєвих затримок платежів. Положення компанії на ринку – нестійкі, можливе зменшення або втрата частки ринку.

Нижче наведений опис внутрішніх кредитних рейтингів, які використовує Банківська група для фізичних осіб.

Високий рейтинг присвоюється позичальникам із досить стійким фінансовим станом. Показники кредитоспроможності та платоспроможності значною мірою перевищують рівень, достатній для обслуговування кредиту. Ризик погіршення кредитоспроможності позичальника з високим рейтингом – мінімальний.

Стандартний рейтинг присвоюється позичальникам зі стабільним фінансовим станом. Показники кредитоспроможності та платоспроможності відповідають рівню, достатньому для обслуговування кредиту. Ризик погіршення кредитоспроможності позичальника незначний.

Рейтинг нижче стандартного присвоюється позичальникам із нестабільним фінансовим станом чи таким, що погіршується. Показники кредитоспроможності та платоспроможності досягли граничного рівня. Ризик дефолту зростає у зв'язку з негативним впливом зовнішніх факторів на грошові потоки, наявні для погашення кредиту.

Нижче наведений аналіз кредитів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2018 року:

	Стадія	Високий рейтинг	Стандартний рейтинг	Нижче стандартного рейтингу	Знецінені	Всього
Кредити клієнтам						
- Кредити корпоративним клієнтам	Стадія 1	6 010 877	5 150 723	2 027 659	-	13 189 259
	Стадія 2	78 193	3 027 467	11 948	-	3 117 608
	Стадія 3	-	-	-	2 192 576	2 192 576
	РОСІ	-	-	-	277 759	277 759
- Фінансовий лізинг	Стадія 1	35 854	70 075	9 427	-	115 356
- Споживчі кредити	Стадія 1	5 389 118	-	152 157	-	5 541 275
	Стадія 2	14 274	-	59 709	-	73 983
	Стадія 3	-	-	-	38 965	38 965
- Іпотечне кредитування	Стадія 1	7 018	-	81 831	-	88 849
	Стадія 2	-	-	1 406	-	1 406
	Стадія 3	-	-	-	15 019	15 019
	РОСІ	-	-	-	465	465
- Автокредитування	Стадія 1	406	-	389	-	795
	Стадія 2	19	-	68	-	87
- Інші кредити фізичним особам	Стадія 1	100 222	-	2 576 223	-	2 676 445
	Стадія 2	319	-	33 524	-	33 843
	Стадія 3	-	-	-	15 125	15 125
Всього		11 636 300	8 248 265	4 954 341	2 539 909	27 378 815

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

10. Кредити клієнтам (продовження)

Кредитна якість портфелю (продовження)

Нижче наведений аналіз кредитів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2017 року:

	Кредити корпора- тивним клієнтам	Споживчі кредити	Іпотечне кредиту- вання	Авто- кредиту- вання	Інші кредити фізичним особам	Всього
Без індивідуальних ознак зменшення корисності						
<i>Не прострочені і не знецінені</i>						
високий рейтинг	7 575 409	3 974 575	1 532	26	110 408	11 661 950
стандартний рейтинг	6 596 438	-	-	-	-	6 596 438
рейтинг нижче стандартного	1 127 960	1 836	101 789	5 245	1 090 840	2 327 670
Всього не прострочених та не знецінених	15 299 807	3 976 411	103 321	5 271	1 201 248	20 586 058
<i>Прострочені, але не знецінені</i>						
- із затримкою платежу менше 30 днів	348 942	93 310	5 090	483	216 636	664 461
- із затримкою платежу від 31 до 90 днів	-	32 300	1 194	154	24 557	58 205
- із затримкою платежу від 91 до 180 днів	-	-	-	-	5 430	5 430
- із затримкою платежу від 181 до 360 днів	-	-	-	-	20	20
- із затримкою платежу понад 360 днів	-	-	-	-	30	30
Всього прострочених, але не знецінених на індивідуальній основі	348 942	125 610	6 284	637	246 673	728 146
З індивідуальними ознаками знецінення						
<i>Знецінені на індивідуальній чи колективній основі</i>						
- із затримкою платежу менше 30 днів	5 040 129	5 617	32 334	51	8 317	5 086 448
- із затримкою платежу від 31 до 90 днів	2 480 784	2 199	1 314	37	1 749	2 486 083
- із затримкою платежу від 91 до 180 днів	1 940	27 729	613	84	15 049	45 415
- із затримкою платежу від 181 до 360 днів	823 551	46 927	8 040	352	38 776	917 646
- із затримкою платежу понад 360 днів	1 314 135	688 486	1 012 074	123 114	239 139	3 376 948
Знецінені на індивідуальній чи колективній основі	9 660 539	770 958	1 054 375	123 638	303 030	11 912 540
За вирахуванням резерву під зменшення корисності	(5 501 323)	(820 991)	(984 713)	(124 889)	(314 576)	(7 746 492)
Всього кредитів клієнтам	19 807 965	4 051 988	179 267	4 657	1 436 375	25 480 252

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

10. Кредити клієнтам (продовження)

Концентрація кредитів клієнтам

Станом на 31 грудня 2018 року валова балансова вартість кредитів у розмірі 10 343 501 тисяча гривень, виданих 20 найбільшим позичальникам Банківської групи, становила 28% кредитного портфелю до вирахування резервів (на 31 грудня 2017 року – сукупна сума кредитів у розмірі 12 833 634 тисячі гривень, виданих 20 найбільшим позичальникам Банківської групи, становила 39% кредитного портфелю до вирахування резервів).

Нижче представлений кредитний портфель Банківської групи в розрізі галузей економіки, кредитний ризик яких впливає на якість кредитів:

	2018 рік	2017 рік
Фізичні особи	11 712 107	7 917 456
Торгівля та агентські послуги	7 635 856	6 682 255
Харчова промисловість та сільське господарство	4 927 166	3 877 260
Будівництво та нерухомість	4 638 168	4 914 504
Машинобудування	2 713 861	2 413 628
Небанківські фінансові установи	1 125 803	1 379 276
Транспорт, послуги зв'язку та інфраструктура	824 512	208 707
Переробка деревини	685 095	767 816
Металургія	490 470	1 919 896
Гірничо-видобувна галузь та енергетика	364 184	1 663 142
Хімічна галузь	358 704	233 378
Інше	1 275 138	1 249 426
Всього кредитів клієнтам до вирахування резерву під очікувані кредитні збитки	36 751 064	33 226 744

Банківська група проводить операції кредитування в Україні. Здатність позичальників погасити заборгованість за кредитами залежить від ряду факторів, у тому числі від загального фінансового стану позичальника та стану української економіки.

Фінансовий ефект забезпечення представлений шляхом розкриття вартості забезпечення окремо для:

- ▶ фінансових активів, заставне забезпечення та інші інструменти підвищення кредитної якості яких дорівнюють балансовій вартості активу чи перевищують її («активи з надлишковим заставним забезпеченням»);
- ▶ фінансових активів, заставне забезпечення та інші інструменти підвищення кредитної якості яких менше балансової вартості активу («активи з недостатнім заставним забезпеченням»).

Ефект забезпечення станом на 31 грудня 2018 року:

	Активи з надлишковим заставним забезпеченням		Активи з недостатнім заставним забезпеченням	
	Балансова вартість активів за вирахуванням резерву	Справедлива вартість застави	Балансова вартість активів за вирахуванням резерву	Справедлива вартість застави
Кредити корпоративним клієнтам	11 119 367	19 421 787	7 657 835	4 898 963
Фінансовий лізинг	98 412	190 104	16 944	16 515
Споживчі кредити	1 526	13 710	5 652 697	–
Іпотечне кредитування	55 486	395 795	50 253	28 035
Автокредитування	882	66 816	–	–
Інші кредити фізичним особам	2 241	16 200	2 723 172	–
Всього	11 277 914	20 104 412	16 100 901	4 943 513

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

10. Кредити клієнтам (продовження)

Концентрація кредитів клієнтам (продовження)

Ефект забезпечення станом на 31 грудня 2017 року:

	Активи з надлишковим заставним забезпеченням		Активи з недостатнім заставним забезпеченням	
	Балансова вартість активів за вирахуванням резерву	Справедлива вартість застави	Балансова вартість активів за вирахуванням резерву	Справедлива вартість застави
Кредити корпоративним клієнтам	10 533 911	19 867 466	9 274 054	3 899 456
Споживчі кредити	2 138	8 595	4 049 850	–
Іпотечне кредитування	98 205	666 932	81 062	42 850
Автокредитування	4 657	111 034	–	–
Інші кредити фізичним особам	1 491	5 686	1 434 884	–
Всього	10 640 402	20 659 713	14 839 850	3 942 306

Аналіз заборгованості за фінансовим лізингом станом на 31 грудня 2018 року представлений нижче

	До 1 року	Від 1 до 5 років
Валові інвестиції у фінансовий лізинг	76 693	152 638
Незароблений фінансовий дохід майбутніх періодів за фінансовим лізингом	(57 687)	(55 234)
Чисті інвестиції у фінансовий лізинг	19 006	97 404

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

11. Основні засоби, інвестиційна власність та нематеріальні активи

	Будівлі	Удосконалення орендованого майна	Предмети мистецтва	Комп'ютери та інше обладнання	Капітало-вкладення в основні засоби	Всього основних засобів	Нематеріальні активи	Всього
Первісна або переоцінена вартість на 31 грудня 2016 року	1 483 382	70 192	17 005	807 899	8 955	2 387 433	559 388	2 946 821
Накопичений знос/амортизація	(364 803)	(49 140)	-	(544 692)	-	(958 635)	(267 346)	(1 225 981)
Балансова вартість на 31 грудня 2016 року	1 118 579	21 052	17 005	263 207	8 955	1 428 798	292 042	1 720 840
Надходження	3 109	-	-	115 832	117 559	236 500	139 043	375 543
Вибуття/списання	(1 060)	(265)	-	(151)	-	(1 476)	(270)	(1 746)
Переведення в іншу категорію	5 349	15 192	-	102 189	(122 730)	-	-	-
Переведення до інвестиційної власності	(25 006)	-	-	-	-	(25 006)	-	(25 006)
Переоцінка	11 421	-	-	863	-	12 284	-	12 284
Знецінення ОЗ в зоні АТО	(85 307)	-	-	-	-	(85 307)	-	(85 307)
Знос/амортизація	(27 843)	(8 100)	-	(100 183)	-	(136 126)	(126 563)	(262 689)
Інше	(1 802)	-	-	(28)	-	(1 830)	-	(1 830)
Балансова вартість на 31 грудня 2017 року	997 440	27 879	17 005	381 729	3 784	1 427 837	304 252	1 732 089
Первісна або переоцінена вартість на 31 грудня 2017 року	1 480 678	83 138	17 005	966 997	3 784	2 551 602	620 961	3 172 563
Накопичений знос/амортизація	(483 238)	(55 259)	-	(585 268)	-	(1 123 765)	(316 709)	(1 440 474)
Балансова вартість на 31 грудня 2017 року	997 440	27 879	17 005	381 729	3 784	1 427 837	304 252	1 732 089
Надходження	1 402	-	-	118 496	204 207	324 105	176 494	500 599
Вибуття/списання	(2 919)	(177)	-	137	(203)	(3 162)	-	(3 162)
Переведення в іншу категорію	8 880	22 183	-	137 499	(168 562)	-	-	-
Переведення з інвестиційної власності	16 841	-	-	-	-	16 841	-	16 841
Переоцінка	(2 702)	-	-	781	-	(1 921)	-	(1 921)
Знос/амортизація	(26 505)	(10 005)	-	(146 762)	-	(183 272)	(156 504)	(339 776)
Інше	1 168	-	-	(8)	-	1 160	(8)	1 152
Балансова вартість на 31 грудня 2018 р.	993 605	39 880	17 005	491 872	39 226	1 581 588	324 234	1 905 822
Первісна або переоцінена вартість на 31 грудня 2018 р.	1 406 121	103 312	17 005	1 105 425	39 226	2 671 089	794 650	3 465 739
Накопичений знос/амортизація	(412 516)	(63 432)	-	(613 553)	-	(1 089 501)	(470 416)	(1 559 917)
Балансова вартість на 31 грудня 2018 р.	993 605	39 880	17 005	491 872	39 226	1 581 588	324 234	1 905 822

Станом на 31 грудня 2018 року, власні будівлі, меблі, обладнання, удосконалення орендованого майна та банкомати Банківської групи залишковою вартістю 1 537 063 тисячі гривень (на 31 грудня 2017 року – 1 328 173 тисячі гривень) були застраховані від ризиків стихійних лих, пограбування, пожежі та незаконних дій третіх осіб.

Станом на 31 грудня 2018 року, основні засоби та нематеріальні активи включали активи з історичною або переоціненою вартістю у розмірі 472 370 тисяч гривень (на 31 грудня 2017 року – 534 225 тисяч гривень), які були повністю замортизовані. Банківська група продовжує використовувати ці активи.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

11. Основні засоби, інвестиційна власність та нематеріальні активи (продовження)

Станом на 31 грудня 2018 року, балансова вартість будівель та предметів мистецтва становила б 318 544 тисячі гривень (на 31 грудня 2017 року – 304 524 тисячі гривень), якби ці активи оцінювались за первісною вартістю. Далі наведено вивірення цієї суми з балансовою вартістю будівель:

	2018 рік	2017 рік
Будівлі за переоціненою вартістю в звіті про фінансовий стан	993 605	997 440
Резерв переоцінки будівель, поданий у власному капіталі, без врахування податку	(677 872)	(695 727)
Будівлі за первісною вартістю за вирахуванням накопиченого зносу та зменшення корисності	315 733	301 713
Предмети мистецтва за переоціненою вартістю в звіті про фінансовий стан	17 005	17 005
Резерв переоцінки предметів мистецтва, поданий у власному капіталі, без врахування податку	(14 194)	(14 194)
Предмети мистецтва за первісною вартістю за вирахуванням накопиченого зносу та зменшення корисності	2 811	2 811
Всього будівлі та предмети мистецтва	318 544	304 524

Зміни у балансовій вартості інвестиційної власності були наступними:

	2018 рік	2017 рік
Справедлива вартість інвестиційної власності на початок періоду	162 800	185 857
Продаж	(63 448)	(24 396)
Переведення з категорії будівель, які займає власник	(16 841)	25 006
Переведення до майна прийнятого в заставу	–	(27 725)
Прибутки від переоцінки за справедливою вартістю	2 561	12 877
Збитки від переоцінки за справедливою вартістю	(13 196)	(8 819)
Справедлива вартість інвестиційної власності на кінець періоду	71 876	162 800

Орендний дохід, отриманий від інвестиційної власності за 2018 фінансовий рік, становив 11 836 тисяч гривень (за 2017 рік – 12 549 тисяч гривень) (Примітка 28). Операційні витрати та витрати на утримання інвестиційної власності за 2018 фінансовий рік становили 2 209 тисяч гривень (за 2017 рік – 2 154 тисячі гривень).

12. Право користування активами

У наступній таблиці наведено зміни у правах користування активами за 2018 рік:

	Будівлі та приміщення
Балансова вартість на 1 січня 2018 року	257 016
Надходження	86 354
Амортизація	(96 888)
Балансова вартість на 31 грудня 2018 року	246 482

Витрати за договорами короткострокової оренди, до яких застосовується спрощення щодо визнання за МСФЗ (IFRS) 16 за 2018 рік становлять 1 219 тисяч гривень. Витрати за 2018 рік, що відносяться до договорів оренди об'єктів з низькою вартістю, до яких застосовується звільнення МСФЗ (IFRS) 16, пов'язане з визнанням становлять 5 525 тисяч гривень. Витрати, що відносяться до змінних орендних платежів, що не включені в оцінку зобов'язань з оренди за 2018 рік відсутні.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

13. Інші активи

	2018 рік	2017 рік
Фінансові активи		
Частка перестраховальника в страхових резервах	312 495	398 375
Дебіторська заборгованість від страхової діяльності	210 272	109 608
Кошти у розрахунках банківськими картками	136 774	121 050
Нараховані доходи та кошти в розрахунках	60 059	69 868
Заборгованість по переказах та платежах	35 184	35 055
Розрахунки за договорами співпраці	31 115	60 931
Похідні фінансові активи	12 802	3 336
Придбання іноземної валюти	4 803	3 629
Інші фінансові активи	43 167	12 952
Резерв під зменшення корисності	(37 896)	(35 632)
Всього фінансових активів	808 775	779 172
Нефінансові активи		
Нерухоме майно, прийняте у погашення кредитів	231 985	263 804
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	95 860	47 842
Передоплата за основні засоби та нематеріальні активи	73 334	96 611
Витрати майбутніх періодів, у тому числі зі страхування активів	52 718	60 798
Передоплата за іншими податками	25 288	23 146
Передоплата за послуги	11 700	14 499
Банківські метали	162	166
Інші нефінансові активи	15 871	18 214
Резерв під зменшення корисності	(2 834)	(2 840)
Всього нефінансових активів	504 084	522 240
Всього інших активів	1 312 859	1 301 412

У сумі резерву під зменшення корисності інших фінансових активів за 2018 рік відбулися такі зміни:

	2018 рік	2017 рік
Резерв під зменшення корисності на 1 січня	40 309	38 795
Відрахування у резерв під зменшення корисності протягом періоду	4 316	10 342
Використання резерву	(6 578)	(14 214)
Відновлення резерву	31	-
Вплив зміни курсів обміну	(182)	709
На 31 грудня	37 896	35 632

У сумі резерву під зменшення корисності інших нефінансових активів за 2018 рік відбулися такі зміни:

	2018 рік	2017 рік
Резерв під зменшення корисності на 1 січня	2 840	2 784
Відрахування у резерв під зменшення корисності протягом періоду	248	25
Використання резерву	(244)	-
Відновлення резерву	(10)	31
На 31 грудня	2 834	2 840

14. Заборгованість перед Національним банком України

Банківська група отримала від Національного банку України кредит в розмірі 1 000 тисяч гривень, з процентною ставкою на рівні 20% з терміном погашення 3 січня 2019 року. Станом на 31 грудня 2018 року балансова вартість кредиту склала 1 002 тисячі гривень, а сам кредит було забезпечено державними борговими цінними паперами із справедливою вартістю 3 057 тисяч гривень (Примітки 9 та 34). Станом на день випуску цієї консолідованої звітності кредит було повністю погашено.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

15. Заборгованість перед іншими банками

	2018 рік	2017 рік
<i>Поточні рахунки інших банків</i>		
- Україна	419 705	392 293
- Країни, що входять до ОЕСР	60	60
Всього поточних рахунків інших банків	419 765	392 353
<i>Строкові депозити інших банків</i>		
- Україна	277 687	292 410
Всього строкових депозитів інших банків	277 687	292 410
<i>Кредити, отримані від інших банків</i>		
- Україна	-	180 241
Всього кредитів, отриманих від інших банків	-	180 241
Всього заборгованості перед іншими банками	697 452	865 004

Станом на 31 грудня 2018 року кошти розміщені 10 найбільшими банками в сумі 539 287 тисяч гривень становили 77% загальної заборгованості інших банків (на 31 грудня 2017 року – 653 513 тисяч гривень, 76% заборгованості інших банків).

16. Кошти клієнтів

	2018 рік	2017 рік
Юридичні особи		
- Поточні рахунки	15 147 410	13 272 664
- Строкові депозити	8 002 321	8 360 384
Фізичні особи		
- Поточні рахунки	4 793 431	4 377 968
- Строкові депозити	11 816 146	11 128 462
Всього коштів клієнтів	39 759 308	37 139 478

Станом на 31 грудня 2018 року розміщені в Банківській групі депозити 10 найбільших клієнтів у сумі 4 337 735 тисяч гривень становили 11% коштів клієнтів (на 31 грудня 2017 року – 5 545 493 тисячі гривень становили 15%).

Станом на 31 грудня 2018 року до складу коштів клієнтів входять депозити у сумі 372 068 тисяч гривень (на 31 грудня 2017 року – 372 421 тисяча гривень), які являють собою забезпечення кредитів клієнтам (Примітка 10) та зобов'язань з надання кредитів у сумі 76 498 тисяч гривень (на 31 грудня 2017 року – 59 292 тисячі гривень). Крім того, 712 303 тисячі гривень (на 31 грудня 2017 року – 564 690 тисяч гривень) утримуються в якості забезпечення зобов'язань за імпорними акредитивами, гарантіями та авальюванням векселів (Примітка 33).

Розподіл коштів клієнтів за галузями економіки наведено далі:

	2018 рік	2017 рік
Фізичні особи	16 609 577	15 506 430
Торівля та агентські послуги	4 432 928	3 935 843
Гірничо-видобувна галузь та енергетика	3 532 635	2 520 664
Металургія	3 155 701	4 415 315
Транспорт, послуги зв'язку та інфраструктура	2 920 002	2 891 580
Будівництво та нерухомість	2 344 881	1 187 893
Машинобудування	1 869 124	2 706 123
Небанківські фінансові установи	603 904	594 587
Харчова промисловість та сільське господарство	345 910	463 541
Хімічна галузь	231 318	170 224
Переробка деревини	66 382	68 775
Інше	3 646 946	2 678 503
Всього коштів клієнтів	39 759 308	37 139 478

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

17. Випущені депозитні сертифікати

Станом на 31 грудня 2018 року Банківською групою були випущені депозитні сертифікати з процентною ставкою від 0,3% до 2,8% річних. Станом на 31 грудня 2018 року в обігу знаходились наступні депозитні сертифікати:

	2018 рік	2017 рік
Депозитні сертифікати, випущені в USD	832 460	187 194
Всього випущених депозитних сертифікатів	832 460	187 194

18. Випущені єврооблігації

Станом на 31 грудня 2018 року Банківська група повністю погасила заборгованість за випущеними єврооблігаціями (на 31 грудня 2017 року – балансова вартість складала 68 230 тисяч доларів США, що становило 1 915 014 тисяч гривень).

19. Інші позикові кошти

Станом на 31 грудня 2017 року, інші позикові кошти були представлені кредитом, отриманим від Landesbank Berlin AG. Кредит від Landesbank Berlin AG був деномінований в євро та виданий під середньозважену ставку відсотка EURIBOR + 0,25% річних з кінцевим строком погашення 6 вересня 2018 року. Проценти нараховувались на непогашену суму кредиту. Кредит був отриманий з метою фінансування придбання імпортного обладнання клієнтами Банківської групи. Кредит було повністю погашено 6 вересня 2018 року.

20. Зобов'язання з оренди

Недисконтовані орендні платежі за орендою будівель та приміщень були такими:

	2018 рік
До 1 місяця	11 601
1-3 місяці	23 203
3-6 місяців	34 804
6-12 місяців	69 609
Понад 12 місяців	184 960
Всього	324 177

21. Інші зобов'язання

	2018 рік	2017 рік
Фінансові зобов'язання		
Кошти в розрахунках	738 510	503 622
Страхові резерви	649 176	729 116
Кредиторська заборгованість за операціями з пластиковими картками	137 354	79 647
Кредиторська заборгованість від страхової діяльності	126 501	62 400
Доходи майбутніх періодів по кредитним лініям	30 261	33 612
Резерв під зобов'язання, гарантії та акредитиви (Примітка 33)	12 690	7 645
Похідні фінансові зобов'язання	6 721	10 355
Інші фінансові зобов'язання	101 902	68 827
Всього фінансових зобов'язань	1 803 115	1 495 224
Нефінансові зобов'язання		
Суми до виплати працівникам	369 429	238 380
Кредиторська заборгованість за послуги	58 724	89 060
Зобов'язання за внесками в Фонд гарантування вкладів фізичних осіб	31 597	27 506
Інші податки до сплати	20 296	16 646
Резерв під покриття інших збитків (Примітка 33)	3 697	2 987
Інші нефінансові зобов'язання	16 665	18 189
Всього нефінансових зобов'язань	500 408	392 768
Всього інших зобов'язань	2 303 523	1 887 992

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

22. Субординований борг

Станом на 31 грудня 2018 року Банківська група мала три депозити, залучені на умовах субординованого боргу.

Перший субординований борг у гривні був залучений Банківською групою від української компанії у 2009 році у сумі 127 300 тисяч гривень з процентною ставкою 12,75% та строком погашення у листопаді 2014 року. У вересні 2014 року була підписана додаткова угода про подовження строку дії договору до 1 вересня 2021 року. Станом на 31 грудня 2018 року балансова вартість залучення становить 128 570 тисяч гривень (на 31 грудня 2017 року – 128 616 тисяч гривень).

Другий субординований борг у гривні був залучений Банківською групою від української компанії у 2009 році у сумі 135 000 тисяч гривень з процентною ставкою 12,75% та строком погашення у листопаді 2014 року. У вересні 2014 року була підписана додаткова угода про подовження строку дії договору до 1 вересня 2021 року. Станом на 31 грудня 2018 року балансова вартість залучення становить 136 342 тисячі гривень (на 31 грудня 2017 року – 136 394 тисячі гривень).

Третій субординований борг у гривні був залучений Банківською групою від української компанії у 2009 році у сумі 220 000 тисяч гривень з процентною ставкою 9,5% та строком погашення у жовтні 2015 року. У вересні 2014 року була підписана додаткова угода про подовження строку дії договору до 1 вересня 2021 року. Станом на 31 грудня 2018 року балансова вартість залучення становить 223 233 тисячі гривень (на 31 грудня 2017 року – 224 646 тисяч гривень).

23. Похідні фінансові інструменти

Нижче у таблиці наведена справедлива вартість похідних фінансових інструментів, облікованих у складі активів або зобов'язань.

Станом на 31 грудня 2018 року Банківська група мала такі контракти:

	Основна або погоджена сума за справедливою вартістю активів до отримання	Основна або погоджена сума за справедливою вартістю активів до відправлення	Позитивна справедлива вартість активів	Від'ємна справедлива вартість зобов'язань
Форвардні валютні контракти				
Розміщення UAH / залучення USD	105 057	(101 848)	3 396	(187)
Розміщення UAH / залучення EUR	239 010	(242 492)	64	(3 546)
Залучення UAH / розміщення EUR	649 139	(639 925)	9 342	(128)
Усього по форвардним контрактам	993 206	(984 265)	12 802	(3 861)
Форвардні контракти з цінними паперами				
На продаж цінних паперів	79 510	(82 370)	–	(2 860)
Усього по форвардним контрактам з цінними паперами	79 510	(82 370)	–	(2 860)

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

23. Похідні фінансові інструменти (продовження)

Станом на 31 грудня 2017 року Банківська група мала такі контракти:

	Основна або погоджена сума за справедливою вартістю активів до отримання	Основна або погоджена сума за справедливою вартістю активів до відправлення	Позитивна справедлива вартість активів	Від'ємна справедлива вартість зобов'язань
Форвардні валютні контракти				
Розміщення UAH / Залучення USD	126 308	(127 650)	192	(1 534)
Розміщення UAH / Залучення EUR	357 991	(361 685)	–	(3 694)
Розміщення USD / Залучення EUR	4 161	(4 146)	15	–
Усього по форвардним контрактам	488 460	(493 481)	207	(5 228)
Форвардні контракти з цінними паперами				
На продаж цінних паперів	555 631	(557 629)	3 129	(5 127)
Усього по форвардним контрактам з цінними паперами	555 631	(557 629)	3 129	(5 127)

24. Акціонерний капітал та резерви

Станом на 31 грудня 2018 року затверджений та зареєстрований акціонерний капітал Банківської групи складається з 68 704 045 простих та 62 823 привілейованих акцій. Усі акції мають рівні права при голосуванні. Станом на 31 грудня 2018 року всі акції були повністю оплачені та зареєстровані.

Характер та призначення резервів

Резерв переоцінки основних засобів

Резерв переоцінки основних засобів використовується для відображення збільшення справедливої вартості будівель та предметів мистецтва, а також її зменшення, але тією мірою, в якій таке зменшення стосується збільшення вартості того ж самого активу, раніше відображеного у складі власного капіталу.

Резерв переоцінки цінних паперів

Цей резерв відображає зміни справедливої вартості цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.

Резервний фонд Банку

Резервний фонд Банку створюється відповідно до Статуту та вимог законодавства України до досягнення 25 відсотків розміру регулятивного капіталу станом на початок кожного року. Розмір відрахувань до резервного фонду становить не менш як 5 відсотків суми щорічного прибутку Банку. Резервний фонд формується на покриття загальних банківських ризиків, включаючи майбутні збитки та інші непередбачені збитки за всіма статтями активів та позабалансових зобов'язань.

25. Сегментний аналіз

Банківська група в своїй діяльності використовує сегментний аналіз кожного учасника Банківської групи окремо, а не Банківської групи в цілому, тому консолідований сегментний аналіз Банківської групи в цій консолідованій звітності не може бути представлений.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

26. Процентні доходи та витрати

	2018 рік	2017 рік
Процентні доходи, розраховані з використанням ефективної процентної ставки		
<i>Кредити клієнтам</i>		
- юридичні особи	2 535 837	2 644 357
- фізичні особи	2 549 468	1 367 016
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	1 294 563	1 052 167
Кошти в інших банках	145 128	80 131
Інші	5 069	4 304
	6 530 065	5 147 975
Інші процентні доходи		
Фінансовий лізинг корпоративним клієнтам	10 182	-
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	30 740	32 082
	6 570 987	5 180 057
Процентні витрати		
<i>Фізичні особи</i>		
- строкові депозити	(803 432)	(850 308)
- поточні рахунки	(8 308)	(3 832)
<i>Юридичні особи</i>		
- строкові депозити	(950 231)	(442 580)
- поточні рахунки	(439 769)	(418 035)
Випущені єврооблігації	(132 230)	(359 666)
Субординований борг	(52 832)	(53 242)
Випущені депозитні сертифікати	(3 002)	(10 812)
Заборгованість перед іншими банками	(10 543)	(6 675)
Заборгованість перед Національним банком України	(2)	-
Зобов'язання з оренди	(45 167)	-
Інші позикові кошти	(153)	(316)
	(2 445 669)	(2 145 466)
Чисті процентні доходи	4 125 318	3 034 591

Інформацію про процентні доходи та витрати за операціями зі зв'язаними сторонами подано у Примітці 35.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

27. Комісійні доходи та витрати

	2018 рік	2017 рік
Платіжні картки	584 884	512 251
Розрахункове обслуговування клієнтів	505 374	455 071
Конверсійні операції	237 588	214 005
Касові операції	135 936	102 629
Документарні операції	58 884	64 350
Обслуговування кредитів, в тому числі за договорами співпраці	227 374	75 024
Фідучіарна діяльність	6 853	4 509
Інше	21 516	14 871
Комісійні доходи	1 778 409	1 442 710
Платіжні картки	(362 550)	(321 601)
Договори посередництва	(64 890)	(61 954)
Розрахункове обслуговування	(30 100)	(25 605)
Купівля та інкасація готівкових коштів	(13 709)	(12 315)
Документарні операції	(5 477)	(5 152)
Обслуговування кредитів	(5 184)	(30 702)
Фідучіарна діяльність	(851)	(1 323)
Інше	(419)	(993)
Комісійні витрати	(483 180)	(459 645)
Чистий комісійний дохід	1 295 229	983 065

Інформацію про комісійні доходи та витрати за операціями зі зв'язаними сторонами подано у Примітці 35.

28. Інші доходи

	2018 рік	2017 рік
Штрафи отримані	69 862	267 509
Інший орендний дохід	16 215	16 307
Дохід від реалізації основних засобів	15 453	20 483
Орендний дохід від інвестиційної власності (Примітка 11)	11 836	12 549
Дивіденди отримані	11 412	5 475
Дохід від безоплатно отриманих активів	10 595	–
Дохід від отриманої страхової компенсації	238	26 854
Повернення процентів, виплачених в минулі роки в зв'язку з достроковим розірванням депозитних договорів	234	598
Інші доходи	19 213	26 174
Всього інших доходів	155 058	375 949

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

29. Операційні витрати

	2018 рік	2017 рік
Заробітна плата, виплати працівникам та обов'язкові внески до державних фондів	1 937 169	1 349 086
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	453 548	253 781
Знос та амортизація (Примітка 11)	339 776	262 689
Витрати на утримання будівель та обладнання	169 421	140 036
Оренда приміщень	167 644	142 869
Реклама, представницькі витрати	140 102	71 010
Внески в Фонд гарантування вкладів фізичних осіб	121 785	107 414
Витрати, пов'язані з проведенням робіт по погашенню кредитів	117 540	175 351
Послуги зв'язку	79 277	59 036
Аудиторські, юридичні та консультаційні послуги	73 243	42 745
Уцінка майна	55 771	398 916
Послуги охорони	29 707	28 721
Державні мита та податки, крім податку на прибуток	26 433	33 126
Навчання персоналу	19 445	12 187
Знецінення активів в зоні АТО (Примітка 11)	-	85 307
Відрахування до резерву під зменшення корисності інших активів (Примітка 13)	-	10 367
Інше	247 544	152 334
Всього операційних витрат	3 978 405	3 324 975

До складу заробітної плати, виплат працівникам та обов'язкових внесків до державних фондів включено єдиний соціальний внесок у сумі 267 633 тисячі гривень (2017 рік – 186 936 тисяч гривень).

До складу оренди приміщень включені витрати за договорами короткострокової оренди, до яких застосовується спрощення щодо визнання за МСФЗ (IFRS) 16 в сумі 1 219 тисяч гривень та витрати, що відносяться до договорів оренди об'єктів з низькою вартістю, до яких застосовується звільнення, пов'язане з визнанням в сумі 5 525 тисяч гривень (Примітка 12).

30. Податок на прибуток

Витрати з податку на прибуток включають такі компоненти:

	2018 рік	2017 рік
Поточні податкові витрати	323 917	33 444
Витрати з відстроченого податку	48 665	166 743
Витрати з податку на прибуток за рік	372 582	200 187

Доходи Банківської групи, отримані у 2018 році, оподатковуються податком на прибуток за ставкою 18% (2017 рік – 18%). Додатково окремі доходи страховиків оподатковуються податком на дохід за ставкою 3% (2017 рік – 3%). Вивірення очікуваних та фактичних податкових витрат наведено нижче:

	2018 рік	2017 рік
Прибуток до оподаткування	2 472 700	959 485
Теоретична сума податкових витрат за встановленою законом ставкою податку	445 086	172 707
<i>Податковий ефект статей, які не вираховуються для цілей оподаткування або не включаються до оподаткованої суми</i>		
- Дохід, що оподатковується за іншими ставками податку	46 010	28 949
- Дохід, звільнений від оподаткування	(4 498)	(4 201)
- Витрати, що не включаються до валових витрат	3 522	32 113
- Витрати, що вираховуються тільки для цілей оподаткування	(31 131)	(9 855)
- Зміна суми невизнаного податкового активу	(71 562)	(9 036)
- Коригування поточного податку на прибуток за попередні періоди	-	(11 273)
- Інші постійні різниці	(14 845)	783
Витрати з податку на прибуток за рік	372 582	200 187

Відмінності між українськими правилами оподаткування та МСФЗ призводять до виникнення певних тимчасових різниць між балансовою вартістю деяких активів та зобов'язань для цілей фінансового звітування та їхньою податковою базою. Податковий вплив зміни таких тимчасових різниць обліковується за ставками податку на прибуток, які плануються застосувати у періоді реалізації даних різниць.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

30. Податок на прибуток (продовження)

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років відстрочені податкові активи і зобов'язання та їх зміна за відповідні роки включають:

	31 грудня 2017 року	Вплив застосування МСФЗ (IFRS) 9 (Примітка 4)	Кредитовано/ (віднесено) на інший сукупний дохід	Кредитовано/ (віднесено) на фінансовий результат	31 грудня 2018 року
Податковий ефект тимчасових різниць, які збільшують або зменшують об'єкт оподаткування					
Резерви під зменшення корисності кредитів та зобов'язань з кредитування	2 425	66 389	-	(65 864)	2 950
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(28 257)	18 220	20 644	(5 173)	5 434
Основні засоби та інвестиційна нерухомість	3 152	-	387	(37 225)	(33 686)
Розрахункова сума чистого відстроченого податкового зобов'язання	(22 680)	84 609	21 031	(108 262)	(25 302)
Відстрочений податковий актив, не визнаний в звіті про фінансовий стан	-	(71 562)	-	71 562	-
Податкові збитки до переносу	11 965	-	-	(11 965)	-
Чистий відстрочений податковий актив	12 385	13 047	21 031	(46 463)	-
Чисте відстрочене податкове зобов'язання	(23 100)	-	-	(2 202)	(25 302)
			Кредитовано/ (віднесено) на інший сукупний дохід	Кредитовано/ (віднесено) на фінансовий результат	31 грудня 2017 року
Податковий ефект тимчасових різниць, які збільшують або зменшують об'єкт оподаткування					
Резерви під знецінення кредитів та зобов'язань з кредитування	(39 307)	-	-	41 732	2 425
Цінні папери, наявні для продажу	(20 211)	(8 046)	(8 046)	-	(28 257)
Основні засоби та інвестиційна нерухомість	(697)	(2 379)	(2 379)	6 228	3 152
Невизнаний податковий актив	(9 036)	-	-	9 036	-
Інше	11 663	-	-	(11 663)	-
Розрахункова сума чистого відстроченого податкового зобов'язання	(57 588)	(10 425)	(10 425)	45 333	(22 680)
Податкові збитки до переносу	224 041	-	-	(212 076)	11 965
Чистий відстрочений податковий актив	187 719	(8 591)	(8 591)	(166 743)	12 385
Чисте відстрочене податкове зобов'язання	(21 266)	(1 834)	(1 834)	-	(23 100)

(у тисячах гривень)

31. Управління ризиками

Вступ

Банківській діяльності притаманний ризик, яким управляють за допомогою постійного процесу виявлення, оцінки та контролю ризиків, з урахуванням лімітів ризику та інших засобів контролю. Цей процес управління ризиками є вирішальним для постійної прибутковості Банку, а кожний співробітник Банку несе відповідальність за вплив ризиків, що мають відношення до його обов'язків. Банку властиві кредитний ризик, ризик ліквідності та ринковий ризик, а останній включає торгові та неторгові ризики. Банку також властиві операційні ризики.

Політики, що розкриті у цій примітці, застосовні до підходів управління ризиками Банку

Незалежний процес контролю ризиків не включає бізнес-ризиками, як, наприклад, зміни в операційному середовищі, технологіях та галузі. Ці ризики контролюються за допомогою процесу стратегічного планування Банку.

Процес управління ризиками

В межах Банку політику управління ризиками та контроль здійснює ряд спеціалізованих органів та департаментів. Найбільш активну участь в управлінні ризиками бере Ризик-менеджмент Банку, що підпорядкований Заступнику Голови Правління Банку з управління ризиками (CRO). Ризик-менеджмент Банку підзвітний та підпорядкований Наглядовій раді Банку, як суб'єкт системи управління ризиками.

Наглядова рада Банку

Наглядова рада Банку має найбільші повноваження стосовно управління ризиками Банку та Статутом Банку уповноважена затверджувати будь-які операції від імені Банку в сумі понад 3 000 млн. гривень.

Правління Банку

Правління Банку в цілому несе відповідальність за діяльність Банку, включаючи діяльність, пов'язану з управлінням ризиками. Правління Банку делегує свої повноваження стосовно загального управління активами та пасивами Комітету з управління активами та пасивами Банку, повноваження стосовно операційним ризиком – Комітету з управління операційним ризиком Банку, а також затверджує склад цих Комітетів. Крім цього, Правління Банку несе відповідальність за розробку та попереднє затвердження кредитної політики Банку. Остаточне затвердження кредитної політики входить до сфери компетенції Наглядової ради Банку. Наглядова рада Банку погоджує рішення Кредитної ради стосовно проектів кредитування пов'язаних з Банком осіб з лімітом кредитного ризику понад 1% від регулятивного капіталу Банку, розрахованого на найближчу до прийняття рішення дату.

Кредитна рада Банку

Кредитна рада Банку затверджує видачу кредитів або зміну умов за кредитами сумою до 3 000 млн. гривень та встановлює ліміти за міжбанківськими операціями. До складу Кредитної ради Банку входить представник акціонерів. Рішення Кредитної ради Банку стосовно проектів з лімітом кредитного ризику понад 200 млн. гривень мають силу у разі отримання чотирьох позитивних голосів, один з яких повинен належати члену Кредитної Ради Банку від Наглядової Ради Банку; рішення стосовно проектів з лімітом кредитного ризику менш ніж 200 млн. гривень мають силу у разі отримання чотирьох позитивних голосів, один з яких повинен належати члену Кредитної ради Банку від Наглядової ради Банку або зовнішньому експерту (представнику акціонерів). Засідання Кредитної ради Банку проводяться двічі на тиждень.

Кредитний комітет Банку

Кредитний комітет Банку відповідає за прийняття рішень про реструктуризацію та видачу кредитів сумою до 30 млн. гривень, в т.ч. затверджує надання неризикових кредитів з повним грошовим забезпеченням. Засідання Комітету проводяться декілька разів на тиждень за потребою.

Комітет з управління активами та пасивами Банку

Комітет з управління активами та пасивами Банку несе відповідальність за управління активами та пасивами Банку, а також за загальну фінансову структуру. Цей Комітет також в першу чергу відповідальний за моніторинг процентного, валютного ризиків та ризику ліквідності Банку.

Комітет з управління операційним ризиком Банку

Комітет з управління операційним ризиком несе відповідальність за управління операційним ризиком з метою зменшення операційних збитків, удосконалення банківських процесів, систем і технологій, розробки, затвердження та запровадження заходів, що забезпечують безперервність роботи Банку.

Для оперативного управління і реагування на зафіксовані операційні ризики на основі Комітету з управління операційним ризиком Банку створені 5 підкомітетів:

(у тисячах гривень)

31. Управління ризиками (продовження)

Вступ (продовження)

Підкомітет «Персонал»

Підкомітет «Персонал» розглядає питання умисних та ненавмисних дій/помилки персоналу, оцінки його кваліфікації та достатності та т.п.

Підкомітет «Процеси»

Підкомітет «Процеси» розглядає питання організації процесів, якості комунікацій, ефективності існуючих процесів та необхідності оптимізації.

Підкомітет «Зовнішні фактори»

Підкомітет «Зовнішні фактори» розглядає питання навмисних дій третіх осіб, ліквідації наслідків форс-мажорів та умисного нанесення шкоди репутації Банку.

Підкомітет «Системи»

Підкомітет «Системи» розглядає питання якості роботи інформаційних систем, формування єдиного розуміння ІТ-ризиків та розробки збалансованих рішень щодо ІТ-ризиків з урахуванням специфіки та інтересів бізнес-підрозділів Банку.

Підкомітет «Інформаційна безпека»

Підкомітет «Інформаційна безпека» розглядає питання розвитку Системи управління інформаційною безпекою, розвитку культури керування інформаційними ризиками, управління інцидентами інформаційної безпеки.

Ризик-менеджмент Банку

Вертикаль ризик-менеджменту Банку здійснює розробку методів управління ризиками, процедур та звітності, що дає можливість Банку здійснювати кількісну оцінку кредитного, процентного, валютного, операційного ризиків та ризику ліквідності. Структурні підрозділи, що входять до вертикалі ризик менеджменту, несуть відповідальність за впровадження та дотримання процедур, пов'язаних з управлінням ризиками, ведуть поточний контроль вищезазначених ризиків на постійній основі і контролюють виконання рішень Кредитних органів Банку, Комітету з управління активами та пасивами Банку, Комітету з управління операційним ризиком Банку.

Система оцінки ризиків та звітності

Оцінка ризиків Банку здійснюється за допомогою методів, що відображають як передбачувані збитки, що, ймовірно, виникнуть за звичайних обставин, так і непередбачувані збитки, що є попередньою оцінкою максимальних фактичних збитків на основі статистичних та експертних моделей. У моделях використовуються ймовірності, отримані з історичного досвіду, скориговані для відображення поточного економічного середовища. Банк також відпрацьовує сценарії найгірших випадків, що настануть у разі надзвичайних подій, ймовірність яких дуже низька.

Моніторинг та контроль ризиків переважно здійснюється на основі лімітів, встановлених Банком. Ці ліміти відображають бізнес-стратегію та ринкове середовище Банку, а також рівень ризику, який Банк готовий прийняти, із додатковою увагою певним галузям. Крім цього, Банк контролює та оцінює загальну здатність протистояти ризикам стосовно сукупного впливу ризиків усіх типів та в усіх видах діяльності. Інформація, отримана за всіма видами діяльності, вивчається та обробляється з метою аналізу, контролю та виявлення ризиків на ранніх етапах. Ця інформація подається на розгляд Правлінню Банку, Комітету з управління активами та пасивами Банку, Комітету з управління операційним ризиком Банку, Кредитній раді Банку та керівнику кожного підрозділу. Такий звіт включає сукупний кредитний ризик, прогнози кредитного ризику, винятки стосовно лімітів ризику, ризику ліквідності та процентного ризику і зміни у профілі ризику, інформацію з операційного ризику. Щомісяця складаються детальні звіти стосовно ризику ліквідності, валютного, процентного і операційного ризиків, а також ризиків, пов'язаних з певними галузями економіки, клієнтами, та географічних ризиків. Керівництво оцінює достатність резерву під очікувані кредитні збитки на щомісячній основі.

Зниження ризику

В рамках загального процесу менеджменту фінансових ризиків Банк для управління процентним, валютним, кредитним ризиками і ризиком ліквідності використовує систему лімітів і обмежень, які забезпечують контроль фактичних значень ризиків на рівнях, що не перевищують толерантність Банку до таких ризиків.

Банк активно використовує заставу для зниження своїх кредитних ризиків (більш детальна інформація наведена нижче).

В цілях зниження ринкових ризиків Банк може застосовувати похідні фінансові інструменти в обмеженому обсязі.

(у тисячах гривень)

31. Управління ризиками (продовження)

Кредитний ризик

Банку властивий кредитний ризик, який являє собою ризик невиконання контрагентами своїх зобов'язань своєчасно та у повному обсязі. Банк структурує рівні кредитного ризику шляхом затвердження кредитних лімітів стосовно суми ризику, прийнятого з огляду на одного позичальника або групу позичальників. Такі ризики знаходяться під постійним контролем і аналізуються згідно з встановленим порядком. Ліміти стосовно рівня кредитного ризику на одного позичальника регулярно затверджуються Кредитною радою Банку та Кредитним комітетом Банку.

Управління кредитним ризиком здійснюється шляхом регулярного аналізу здатності позичальників та потенційних позичальників погашати проценти та основну суму заборгованості за кредитами, а також шляхом зміни відповідних лімітів кредитування в разі необхідності. Крім цього, управління кредитним ризиком передбачає отримання застави та гарантій юридичних осіб.

Похідні фінансові інструменти

Кредитний ризик, пов'язаний з похідними фінансовими інструментами, завжди обмежується сумою інструментів, що мають позитивну справедливу вартість, відображену у звіті про фінансовий стан.

Ризики, пов'язані з кредитними зобов'язаннями

Банк надає своїм клієнтам гарантії та акредитиви, за якими він має здійснювати платежі від імені відповідних клієнтів. Зазначені гарантії та акредитиви наражають Банк на ризики, подібні до кредитних ризиків, які знижуються шляхом застосування аналогічних процедур і політик.

Максимальні показники кредитного ризику для статей звіту про фінансовий стан, включаючи похідні фінансові інструменти до ефекту зниження ризику через згортання чи договори застави, максимально точно відображені у їх балансовій вартості.

Відображення фінансових інструментів відбувається за справедливою вартістю, їх балансова вартість являє собою поточний кредитний ризик, але не максимальний ризик, що може виникнути у майбутньому в результаті змін у вартості.

Більш детальна інформація стосовно максимального кредитного ризику за кожною категорією фінансових інструментів наведена у відповідних примітках. Ефект зниження ризику в результаті отримання застави та застосування інших технік підвищення якості кредитів наведений нижче.

Кредитна якість фінансових активів

Кредитна якість фінансових активів контролюється Банком шляхом встановлення зовнішніх та внутрішніх кредитних рейтингів позичальників. Кредитну якість за класом активів, що стосуються статей звіту про фінансовий стан, пов'язаних з кредитуванням, на основі зовнішніх рейтингів та прийнятої в Банку системи кредитних рейтингів, розкрито у Примітках 8, 9 та 10.

Аналіз зменшення корисності

Резерв під очікувані кредитні збитки розраховується наступним чином: якщо за фінансовим інструментом відсутні ознаки збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання, то резерв під очікувані кредитні збитки розраховується на основі 12-ти місячного терміну (12-ти місячні очікувані кредитні збитки); якщо має місце значне збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання, або фінансовий інструмент визнаний знеціненим, то здійснюється оцінка, яка враховує очікувані кредитні збитки протягом усього терміну дії фінансового інструменту (очікувані кредитні збитки на весь термін).

Банк розробив методику виявлення ознак зменшення корисності та збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання фінансового інструменту, а також визначив необхідні критерії по припиненню таких ознак. Банк проводить аналіз кредитного портфелю (що обліковуються за амортизованою вартістю чи за справедливою вартістю через інший сукупний дохід) по виявленню та припиненню ознак зменшення корисності та збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання фінансового інструменту на щомісячній основі.

(у тисячах гривень)

31. Управління ризиками (продовження)

Кредитний ризик (продовження)

На основі даної методики Банк здійснює розподіл кредитів на наступні групи (Етапи):

- ▶ Етап 1 – фінансові інструменти без ознак зменшення корисності чи збільшення кредитного ризику – резерв під очікувані кредитні збитки розраховується на основі 12-місячних очікуваних кредитних збитків (резерв оцінюється на портфельній основі). До даної групи відносяться фінансові інструменти при первісному визнанні, кредити, що не мають ознак збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання чи фінансові інструменти, за якими кредитний ризик зменшився до такого рівня, що вони були переведені з Етапу 2.
- ▶ Етап 2 – фінансові інструменти з ознаками збільшення кредитного ризику – резерв під очікувані кредитні збитки розраховується на основі очікуваних кредитних збитків на весь термін (резерв може бути оцінений як на індивідуальній так і на портфельній основах). До даної групи відносяться фінансові інструменти, за якими виявлені ознаки збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання, чи фінансові інструменти, за якими кредитний ризик зменшився до такого рівня, що вони були переведені з Етапу 3.
- ▶ Етап 3 – фінансові інструменти з ознаками зменшення корисності – резерв під очікувані кредитні збитки розраховується на основі очікуваних кредитних збитків на весь термін (резерв може бути оцінений як на індивідуальній, так і на портфельній основах).
- ▶ POCI (ПСКЗ) – придбані чи створені кредитно-знеціненні фінансові активи (Purchased or Originated Credit Impaired Financial assets) – фінансові активи, за якими мало місце зменшення корисності на момент первісного визнання. При первісному визнанні величина кредитних збитків, очікуваних протягом усього терміну дії фінансового інструменту, включається в розрахунок ефективної відсоткової ставки, що скоригована з урахуванням кредитного ризику. В подальшому Банк на кожну звітну дату визнає в складі прибутку чи збитку величину зміни очікуваних кредитних збитків по таким фінансовим інструментами за весь термін в якості прибутку або збитку від зменшення корисності.

Значне збільшення кредитного ризику та припинення ознак збільшення кредитного ризику

При визначенні того, чи має місце значне збільшення кредитного ризику за фінансовим інструментом Банк розглядає обґрунтовану і підтверджену інформацію, актуальну і доступну без надмірних витрат або зусиль, включаючи як кількісну, так і якісну інформацію, а також аналіз, заснований на історичному досвіді Банку, експертній оцінці якості кредиту.

Для оцінки значного збільшення кредитного ризику Банк виявляє, чи відбулося значне збільшення кредитного ризику в порівнянні з ймовірністю дефолту з моменту первісного визнання фінансового інструменту.

Основні міркування в ході аналізу значного збільшення кредитного ризику включають визначення того: чи прострочені виплати основної суми заборгованості або відсотків за кредитом більш ніж на 30 днів (для юридичних та фізичних осіб) та 3 днів (для банків).

Додатковим свідченням значного збільшення кредитного ризику фінансового інструменту є, зокрема, такі спостережні дані:

- ▶ погіршення фінансового стану позичальника юридичної особи, що призвело до пониження внутрішнього рейтингу на 3 пункти;
- ▶ реструктуризація Банком кредиту на умовах зміни графіку погашення, яку Банк не розглядає як погіршення умов кредитора, але яка може свідчити про ймовірні труднощі в майбутньому виконати умови договору;
- ▶ виявлення індикаторів ймовірного збільшення кредитного ризику, що визначені в рамках процедури «сигналів раннього попередження»;
- ▶ для банків резидентів пониження внутрішнього рейтингу банку на 2 пункти;
- ▶ для банків нерезидентів зниження міжнародного рейтингу (згідно бюлетеню рейтингових агентств таких як Standard & Poor's, Moody's, FitchRating) на 3 пункти чи відклик міжнародного рейтингу.

Припинення всіх вищевказаних ознак значного збільшення кредитного ризику та виконання договірних зобов'язань клієнтом на протязі щонайменше 3 місяців після усунення всіх ознак вважається критерієм того, що кредитний ризик зменшився до такого рівня, що фінансовий інструмент може бути віднесений до Етапу 1.

Визначення зменшення корисності (дефолту) та припинення ознак зменшення корисності

При оцінці настання події дефолту за зобов'язаннями позичальника Банку враховуються якісні та кількісні показники, розроблені всередині Банку.

Основні міркування в ході аналізу зменшення корисності кредитів включають визначення того чи прострочені виплати основної суми заборгованості або відсотків за кредитом більш ніж на 90 днів (для юридичних та фізичних осіб) та 7 днів (для банків).

(у тисячах гривень)

31. Управління ризиками (продовження)

Кредитний ризик (продовження)

Додатковим свідченням кредитного зменшення корисності фінансового інструменту є, зокрема, такі спостережні дані:

- ▶ суттєві фінансові труднощі у позичальника чи емітента;
- ▶ реструктуризація Банком кредиту на умовах, які Банк не розглядав би за інших обставин (тобто з погіршенням умов кредитора);
- ▶ виникнення ймовірності банкрутства чи ліквідації позичальника;
- ▶ виникнення ймовірності застосування Банком таких дій, як реалізація забезпечення (за його наявності) чи прощення/продаж кредиту з дисконтом;
- ▶ для банків резидентів публічне визнання банку неплатоспроможним та введення тимчасової адміністрації;
- ▶ для банків нерезидентів зниження міжнародного рейтингу (згідно бюлетеню рейтингових агентств таких як Standard & Poor's, Moody's, FitchRating) до рівня дефолту.

Ознаками припинення дефолту вважається усунення всіх вищевказаних ознак зменшення корисності, та виконання договірних зобов'язань клієнтом на протязі щонайменше 6 місяців після усунення всіх ознак дефолту.

Резерв під очікувані кредитні збитки на весь термін

За кредитами, віднесеними на Етап 2, Етап 3 та POCI, Банк розраховує резерв на основі очікуваних кредитних збитків на весь термін дії фінансових інструментів або на портфельному рівні, або на індивідуальному.

Банк визначає суму резерву під очікувані кредитні збитки окремо за кожним суттєвим кредитом (Банк визначає поріг суттєвості окремо для кожного типу кредитування – корпоративне кредитування, роздрібне кредитування та міжбанківські операції) в індивідуальному порядку. Питання, що розглядаються при визначенні суми резерву, включають здійсненість бізнес-плану контрагента, його здатність підвищити платоспроможність в разі виникнення фінансових труднощів, прогнозовані грошові надходження та можливу вартість продажу застави, а також часові рамки очікуваних грошових потоків.

На портфельній основі Банк визначає суму резерву під очікувані кредитні збитки за фінансовими інструментами, наданими клієнтам, кожен з яких окремо не є суттєвим. Очікувані кредитні збитки визначаються, беручи до уваги таку інформацію: збитки у портфелі в попередніх періодах за певним видом фінансових інструментів протягом усього терміну дії фінансового активу, поточні економічні умови, проміжок часу до моменту можливого понесення збитку в майбутньому.

Резерв під 12-ти місячні очікувані кредитні збитки

За кредитами, віднесеними на Етап 1 Банк розраховує резерв на основі 12-ти місячних очікуваних кредитних збитків на портфельному рівні. Для розрахунку резерву Банк розподіляє портфель фінансових інструментів на групи зі схожими характеристиками (наприклад, сегмент, рейтинг клієнту, тип кредитного продукту, тощо). Очікувані кредитні збитки визначаються, беручи до уваги таку інформацію: збитки у портфелі на горизонті 12-ти місяців в попередніх періодах, поточні економічні умови, відповідний проміжок часу до моменту можливого понесення збитку в майбутньому.

Вхідні дані при оцінці очікуваних кредитних збитків

Основними вхідними даними при оцінці очікуваних кредитних збитків, що оцінюються на портфельній основі, є:

- ▶ ймовірність дефолту (PD);
- ▶ величина збитку у випадку дефолту (LGD).

Дані показники отримуються з внутрішніх статистичних моделей та інших історичних даних. Оцінка ймовірності дефолту (PD) являє собою оцінку на певну дату, що розраховуються на основі статистичних даних Банку і оцінюються з використанням інструментів оцінки, адаптованих до різних категорій контрагентів. Якщо контрагенти, що зазнають кредитного ризику, мігрують між рівнями рейтингу, це призводить до зміни в оцінці відповідної ймовірності дефолту.

Накопичена ймовірність дефолту впродовж всього терміну фінансового інструменту – це ймовірність, що фінансовий інструмент вийде в дефолт протягом життя. Дана ймовірність розраховується для групи однорідних активів. Оцінка ймовірності дефолту базується на історичних даних Банку.

Величина збитку у випадку дефолту (LGD) являє собою величину ймовірного збитку у випадку дефолту. Банк оцінює показник LGD, виходячи з інформації щодо коефіцієнтів повернення коштів від контрагентів-неплатників. Сума повернення коштів розраховується на основі дисконтування грошових потоків з використанням ефективної ставки відсотка як коефіцієнта дисконтування.

(у тисячах гривень)

31. Управління ризиками (продовження)

Ризик ліквідності та управління фінансуванням (продовження)

Резерв під очікувані кредитні збитки аналізується органами управління кредитними ризиками для забезпечення дотримання загальної політики Банку.

Аналіз фінансових гарантій та акредитивів здійснюється з урахуванням методів, що використовуються для кредитів; коли збиток вважається вірогідним, створюються резерви під інші зобов'язання, пов'язані з кредитуванням.

Ризик ліквідності та управління фінансуванням

Ризик ліквідності – це ризик неспроможності Банку виконати свої платіжні зобов'язання на дату їх погашення в процесі звичайної господарської діяльності та в кризових умовах. Для обмеження цього ризику керівництво забезпечило диверсифіковані джерела фінансування додатково до основної депозитної бази, управляє активами з дотриманням принципів ліквідності та здійснює моніторинг майбутніх грошових потоків і ліквідності на щоденній основі.

З метою забезпечення виконання власних зобов'язань та зобов'язань клієнтів, Банк впровадив політику, спрямовану на утримання ліквідних активів на рівні, достатньому для покриття будь-якого незапланованого відтоку частини клієнтських депозитів як профілактичну міру для запобігання погіршення у економічній ситуації, зокрема шляхом формування, так званої «подушки ліквідності». Для оцінки ризиків ліквідності Банк використовує геп-аналіз та прогноз очікуваних грошових потоків строком до 1 року. Крім цього, прогноз грошових потоків піддається стрес-тестуванню на предмет різних кризових сценаріїв, розроблених на основі статистичних даних стосовно роботи українських банків в умовах кризи.

Крім того, Банк оцінює ліквідність та управляє нею на основі певних нормативів ліквідності, встановлених Національним банком України. Станом на 31 грудня 2018 року зазначені нормативи були такими:

Норматив	2018 рік, %	2017 рік, %
H4 «Норматив миттєвої ліквідності» (грошові кошти та залишки на кореспондентських рахунках до зобов'язань, що погашаються на вимогу) (мінімальний рівень, який вимагається Національним банком України – 20%)	68,66	43,15
H5 «Норматив поточної ліквідності» (активи, які можуть бути отримані чи реалізовані протягом 31 дня до зобов'язань з кінцевим строком погашення протягом 31 дня) (мінімальний рівень, який вимагається Національним банком України – 40%)	77,91	77,41
H6 «Норматив короткострокової ліквідності» (певні активи з кінцевим строком погашення до 1 року до зобов'язань з кінцевим строком погашення до 1 року, включаючи позабалансові зобов'язання) (мінімальний рівень, який вимагається Національним банком України – 60%)	101,33	95,75
LCR – НБУ 15 лютого 2018 року затвердило новий пруденційний норматив для українських банків – коефіцієнт покриття ліквідністю або LCR (англ. Liquidity Coverage Ratio).		
LCR загалом по всім валютам (мінімальний рівень, який вимагається Національним банком України – 80%)	161	–
LCR в іноземних валютах (мінімальний рівень, який вимагається НБУ – 50%)	148	–

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

31. Управління ризиками (продовження)

Ризик ліквідності та управління фінансуванням (продовження)

Аналіз фінансових зобов'язань, згрупованих на основі строків, що залишилися до дати погашення згідно з відповідним договором

Далі у таблиці поданий зведений аналіз строків погашення фінансових зобов'язань Банківської групи станом на 31 грудня 2018 року. У таблиці показано недисконтовані зобов'язання, що підлягають погашенню згідно з договором. Виняток становлять торгові похідні інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу, які представлені в розрізі сум до отримання та до сплати за строками, що залишилися до погашення. Виплати, що здійснюються по отриманні повідомлення, вважаються такими, що підлягають виплаті негайно. Однак Банківська група розраховує на те, що багато клієнтів не вимагатимуть виплат одразу ж після настання дати, коли Банківська група мала би здійснити виплату, і таблиця не відображає очікувані грошові потоки, визначені на основі сум депозитів, утримуваних у минулі періоди.

На 31 грудня 2018 р.	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
Заборгованість перед Національним банком України	1 003	-	-	-	-	1 003
Заборгованість перед іншими банками	697 452	-	-	-	-	697 452
Кошти клієнтів	27 619 718	4 533 396	5 002 467	2 731 898	230 692	40 118 171
Випущені депозитні сертифікати	7 004	786 958	39 133	-	-	833 095
<i>Похідні фінансові інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу:</i>						
- суми до сплати за договорами	86 230	-	-	-	-	86 230
- суми до отримання за договорами	(79 509)	-	-	-	-	(79 509)
Інші фінансові зобов'язання	1 796 394	-	-	-	-	1 796 394
Субординований борг	4 615	8 784	13 697	27 246	577 438	631 780
Всього недисконтованих фінансових зобов'язань	30 132 907	5 329 138	5 055 297	2 759 144	808 130	44 084 616

На 31 грудня 2017 р.	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
Заборгованість перед іншими банками	865 182	-	-	-	-	865 182
Кошти клієнтів	25 774 544	3 630 749	4 715 791	3 289 564	48 853	37 459 501
Випущені депозитні сертифікати	18 605	85 447	48 481	36 678	-	189 211
Випущені єврооблігації	-	532 508	519 315	999 052	-	2 050 875
Інші позикові кошти	-	109	-	11 213	-	11 322
<i>Похідні фінансові інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу:</i>						
- суми до сплати за договорами	766 910	-	-	-	-	766 910
- суми до отримання за договорами	(756 555)	-	-	-	-	(756 555)
Інші фінансові зобов'язання	1 484 869	-	-	-	-	1 484 869
Субординований борг	9 231	8 784	13 549	27 395	627 463	686 422
Всього недисконтованих фінансових зобов'язань	28 162 786	4 257 597	5 297 136	4 363 902	676 316	42 757 737

У наведеній нижче таблиці відображено строки погашення фактичних та потенційних фінансових зобов'язань Банківської групи, як передбачено відповідними договорами.

	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
2018 рік	484 445	548 822	629 302	217 446	245 447	2 125 462
2017 рік	378 158	769 634	462 957	195 409	111 789	1 917 947

Фінансові умовні та інші зобов'язання включають гарантії, акредитиви та кредитні ліміти за овердрафтами, відтік коштів за якими можливий у будь-який момент після звітної дати та до передбаченої договором дати закінчення строку інструменту. Банківська група очікує, що не всі умовні та інші зобов'язання будуть пред'явлені до оплати до закінчення строку дії відповідних договорів.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

31. Управління ризиками (продовження)

Ризик ліквідності та управління фінансуванням (продовження)

Далі у таблиці поданий аналіз активів та зобов'язань за строками їх очікуваного відшкодування або погашення станом на 31 грудня 2018 року (суми показані за балансовою вартістю):

	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
Активи						
Грошові кошти в касі та в дорозі	1 943 515	–	–	–	–	1 943 515
Кошти на рахунках в Національному банку України	743 346	–	–	–	–	743 346
Заборгованість інших банків	4 227 443	755 373	683 405	29 796	7 822	5 703 839
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	1 898	–	8 689	41 491	152 632	204 710
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	5 128 782	1 427 078	1 611 695	2 456 134	1 025 132	11 648 821
Кредити клієнтам	5 664 687	4 155 299	3 657 168	6 815 276	7 086 385	27 378 815
Інші фінансові активи	808 775	–	–	–	–	808 775
Всього фінансових активів	18 518 446	6 337 750	5 960 957	9 342 697	8 271 971	48 431 821
Зобов'язання						
Заборгованість перед Національним банком України	1 002	–	–	–	–	1 002
Заборгованість перед іншими банками	697 452	–	–	–	–	697 452
Кошти клієнтів	27 562 916	4 446 745	4 897 997	2 638 981	212 669	39 759 308
Випущені депозитні сертифікати	6 989	786 604	38 867	–	–	832 460
Зобов'язання з оренди	–	–	–	–	267 402	267 402
Інші фінансові зобов'язання	1 803 115	–	–	–	–	1 803 115
Субординований борг	4 615	–	–	–	483 530	488 145
Всього фінансових зобов'язань	30 076 089	5 233 349	4 936 864	2 638 981	963 601	43 848 884
Розрив ліквідності по фінансових інструментах	(11 557 643)	1 104 401	1 024 093	6 703 716	7 308 370	4 582 937

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

31. Управління ризиками (продовження)

Ризик ліквідності та управління фінансуванням (продовження)

Далі у таблиці поданий аналіз активів та зобов'язань за строками їх очікуваного відшкодування або погашення станом на 31 грудня 2017 року (суми показані за балансовою вартістю):

	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
Активи						
Грошові кошти в касі та в дорозі	1 499 269	-	-	-	-	1 499 269
Кошти на рахунках в Національному банку України	1 178 795	-	-	-	-	1 178 795
Заборгованість інших банків	5 014 228	48 166	518 473	77 438	5 580	5 663 885
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку	3 867	-	771	-	158 249	162 887
Цінні папери наявні для продажу	2 517 951	175 502	667 362	3 315 813	3 754 827	10 431 455
Кредити клієнтам	3 733 726	6 217 346	2 357 275	8 164 446	5 007 459	25 480 252
Інші фінансові активи	779 172	-	-	-	-	779 172
Всього фінансових активів	14 727 008	6 441 014	3 543 881	11 557 697	8 926 115	45 195 715
Зобов'язання						
Заборгованість перед іншими банками	865 004	-	-	-	-	865 004
Кошти клієнтів	25 724 615	3 556 619	4 603 675	3 208 845	45 724	37 139 478
Випущені депозитні сертифікати	18 559	84 918	48 005	35 712	-	187 194
Випущені єврооблігації	-	479 737	479 737	955 540	-	1 915 014
Інші позикові кошти	62	-	-	11 131	-	11 193
Інші фінансові зобов'язання	1 495 224	-	-	-	-	1 495 224
Субординований борг	4 615	-	-	-	485 041	489 656
Всього фінансових зобов'язань	28 108 079	4 121 274	5 131 417	4 211 228	530 765	42 102 763
Розрив ліквідності по фінансових інструментах	(13 381 071)	2 319 740	(1 587 536)	7 346 469	8 395 350	3 092 952

Аналіз за строками погашення не відображає стабільності поточних зобов'язань у минулому. Раніше їх реалізація відбувалась протягом періоду, що є більшим, ніж зазначено в таблиці вище. Ці залишки відображені в таблиці вище у складі сум, належних до виплати в період до 1 місяця.

Здатність Банківської групи погашати свої зобов'язання залежить від її здатності отримати еквівалентну суму активів протягом того ж самого періоду. Наявний обсяг ліквідних активів дозволить Банківській групі вести стабільну діяльність навіть у ситуації можливого часткового відтоку депозитів клієнтів у разі подальшого погіршення економічної ситуації.

Керівництво Банківської групи вважає, що попри суттєву частку коштів клієнтів, що погашаються на вимогу, диверсифікація таких коштів за кількістю та типом вкладників, а також досвід, накопичений Банківською групою за попередні періоди, вказують на те, що ці кошти формують довгострокове та стабільне джерело фінансування діяльності Банківської групи.

Стаття «Кошти клієнтів» включає строкові депозити фізичних осіб. Згідно з українським законодавством Банківська група зобов'язана виплатити такі депозити на вимогу вкладника (Примітка 14). Керівництво Банківської групи вважає, що більшість депозитів фізичних осіб не будуть відкликані до встановленої дати виплати, тому кошти клієнтів відображаються за контрактними строками, що залишилися до погашення.

(у тисячах гривень)

31. Управління ризиками (продовження)

Ринковий ризик

Ринковий ризик – неторговий

Ринковий ризик – це ризик зміни справедливої вартості або майбутніх грошових потоків від фінансових інструментів внаслідок коливання ринкових змінних, як, наприклад, процентні ставки, обмінні курси валют та інші ціни. Банк управляє ринковими ризиками по неторгових портфелях. Управління неторговими позиціями і моніторинг таких позицій здійснюються на основі додаткового аналізу чутливості.

Ризик процентної ставки

Ризик процентної ставки – це потенційна загроза виникнення втрат, зниження доходу чи зменшення вартості капіталу Банку внаслідок несприятливих змін процентних ставок на ринку. Даний ризик виникає переважно внаслідок відмінностей в строковості активів чи зобов'язань Банку за строками чутливості до зміни процентних ставок. Таким чином, ризик процентної ставки є наслідком незбалансованості структури звіту про фінансовий стан у розрізі чутливих до зміни процентної ставки активів і зобов'язань за строками до переоцінки.

Для оцінки процентного ризику Банк використовує геп-аналіз процентних активів та зобов'язань, проводить аналіз чутливості вартості процентних активів та зобов'язань до зміни процентних ставок.

Контроль процентного ризику здійснюється згідно до звіту про зміни спреду та маржі.

Банк оцінює процентний ризик за сценарієм паралельного зсуву кривої доходності в бік зменшення процентних ставок на 200 базисних пунктів в основних валютах (гривня, долар США, євро). Станом на 31 грудня 2018 року Банк схильний до процентного ризику, реалізація якого може вплинути на чистий процентний дохід в часовому горизонті один рік – можливе зменшення на 56 331 тисячу гривень (станом на 31 грудня 2017 року у зв'язку зі зміною підходу до оцінки величини процентного ризику, перерахована величина складала – зменшення на 25 523 тисячі гривень).

Банк оцінює вищевказаний рівень процентного ризику як прийнятний та контрольований, розмір якого суттєво не вплине на прибутковість та стабільність фінансового стану Банку. Рівень процентних ставок в Банку встановлюється Тарифно-комерційним комітетом Банку, приймаючи до уваги трансфертні процентні ставки та вартість ризиків, які встановлені Комітетом по управлінню активами та пасивами Банку. При цьому, згідно з внутрішніми політиками Банку, діє система делегування повноважень на зміну ставок. Контроль за ефективністю операцій з процентними інструментами здійснюється Тарифно-комерційним комітетом Банку щомісяця.

(у тисячах гривень)

31. Управління ризиками (продовження)

Валютний ризик

Валютний ризик – це ризик, пов'язаний з впливом коливань обмінних курсів на вартість фінансових інструментів.

Оцінку валютного ризику Банк проводить з допомогою методики оцінки Вартості під ризиком (Value-at-Risk, VaR), враховуючи рекомендації International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards, June 2006 та Revision to Basel II market risk framework, December 2010. VaR дозволяє оцінити максимальну можливу величину втрат з встановленим рівнем довіри за відповідний період часу.

Банк здійснює розрахунок VaR за методом історичного моделювання з метою оцінки валютного ризику в нормальних та стресових умовах розвитку фінансового ринку. Розрахунок VaR базується на 251 дні незважених історичних даних про ринкові курси валют, період розрахунку протягом якого Банк, вірогідно, зможе закрити відкриті валютні позиції, складає 10 днів та однобічний рівень довіри 99%.

При визначенні валютного ризику розрахунковий VaR множиться на суму числа «3» та надбавки у розмірі «1» згідно з рекомендаціями Базель.

Незважаючи на те, що VaR дозволяє отримати оцінку валютного ризику, необхідно враховувати також недоліки цього методу, такі як:

- ▶ використання минулих змін курсів валют та банківських металів не дозволяє в повній мірі оцінити можливі коливання курсів валют та банківських металів в майбутньому;
- ▶ використання періоду розрахунку 10 днів має на увазі, що всі відкриті позиції в валютних та банківських металах можуть бути закриті на протязі 10 торговельних днів. Дане оцінювання може неточно відображати величину валютного ризику в період зниження ліквідності ринку, під час якого період закриття Банком позиції може збільшитися;
- ▶ використання 99%-вого рівня однобічної довіреної вірогідності не дозволяє оцінити об'єм втрат, очікуваних з вірогідністю 1%; та
- ▶ розрахунок VaR відбуваються на основі відкритих позицій Банку в іноземній валюті та банківських металах на кінець дня та може не відображати ризик, який приймає Банк протягом дня.

Результат розрахунків валютного ризику за допомогою метода VaR на 31 грудня наведено у таблиці нижче:

Показник	2018 рік	2017 рік
<i>Валютний ризик без врахування диверсифікації</i>		
долар США	8 789	79 009
євро	8 997	5 538
російський рубль	8 985	45 715
інші валюти	4 803	4 076
Всього валютний ризик без врахування диверсифікації	31 574	134 338
Ефект від диверсифікації	(24 903)	(15 322)
Валютний ризик з врахуванням диверсифікації	6 671	119 016

Наведені вище дані розраховані на основі внутрішньої управлінської звітності Банку, яка базується на оперативній бухгалтерській звітності, підготовленої відповідно до вимог МСФЗ.

Комітет по управлінню активами і пасивами Банку розглядає результати оцінки валютного ризику на щомісячній основі.

(у тисячах гривень)

31. Управління ризиками (продовження)

Операційний ризик

В Банку проводиться щорічний розрахунок показника прийнятного рівня операційного ризику – «ризик-апетиту» на наступні 12 місяців.

Значення ризик-апетиту затверджується Комітетом по управлінню операційним ризиком та враховується при бюджетуванні. Слід зазначити, що при розрахунку ризик-апетиту не враховуються минулі події, які мали разовий форс-мажорний характер та/або такі виникнення яких в майбутньому не очікується в результаті усунення причин їх виникнення.

Розрахунок фактичних втрат викликаних операційними ризиками та моніторинг дотримання Банком встановленого «ризик апетиту» здійснюється щоквартально для розгляду Наглядовою радою. При виникненні суттєвих подій операційного ризику передбачено негайне інформування Правління та Наглядової Ради, а також проводиться детальне розслідування причин та впроваджуються заходи з недопущення повторення інциденту в майбутньому.

Система управління операційним ризиком функціонує з 2011 року, та включає зокрема:

- ▶ загальнобанківську консолідацію подій операційного ризику;
- ▶ щорічне проведення самооцінки рівня операційного ризику;
- ▶ щорічне проведення стрес-тестування операційного ризику згідно вимог Національного банку України;
- ▶ щоквартальний моніторинг ключових індикаторів ризику (KIP).

Для отримання єдиної оцінки рівня операційного ризику проводиться порівняльний аналіз результатів різних підходів (результуючий рівень ризику оцінюється за шкалою: низький, середній, високий).

Зареєстровані події операційного ризику підлягають детальному розгляду та оцінці негативних наслідків, а події що вимагають прийняття додаткових управлінських рішень або розробки додаткових мінімізуючих заходів розглядаються Підкомітетами КУОР або Комітетом з управління операційним ризиком.

Система управління операційним ризиком інтегрована в загальну систему управління ризиками Банку.

Для забезпечення неперервної діяльності в Банку щорічно проводиться практичне тестування Плану неперервної діяльності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

32. Розкриття справедливої вартості

Справедлива вартість фінансових активів і зобов'язань, які не відображаються за справедливою вартістю

У таблиці нижче порівнюються балансова вартість та справедлива вартість фінансових інструментів, відображених у консолідованій звітності Банківської групи за амортизованою вартістю, за їх видами. Таблиця не відображає справедливої вартості нефінансових активів та нефінансових зобов'язань.

	2018 рік			2017 рік		
	Балансова вартість	Справедлива вартість	Невизначений дохід/ (витрати)	Балансова вартість	Справедлива вартість	Невизначений дохід/ (витрати)
Фінансові активи						
Грошові кошти у касі	1 943 515	1 943 515	-	1 499 269	1 499 269	-
Кошти на рахунках в Національному банку України	743 346	743 346	-	1 178 795	1 178 795	-
<i>Заборгованість інших банків</i>						
- Поточні рахунки та депозити «овернайт»	4 160 700	4 160 700	-	4 139 132	4 139 132	-
- Строкові депозити в інших банках	1 543 139	1 543 139	-	1 524 753	1 524 753	-
<i>Кредити клієнтам</i>						
- Кредити корпоративним клієнтам	18 777 203	18 625 396	(151 807)	19 807 965	19 715 610	(92 355)
- Фінансовий лізинг	115 355	73 948	(41 407)	-	-	-
- Споживчі кредити	5 654 222	5 654 222	-	4 051 988	4 051 988	-
- Іпотечні кредити	105 740	97 791	(7 949)	179 267	163 817	(15 450)
- Автокредитування	882	514	(368)	4 657	1 951	(2 706)
- Інші кредити фізичним особам	2 725 413	2 725 413	-	1 436 375	1 436 375	-
Фінансові зобов'язання						
Заборгованість перед Національним банком України	1 002	1 002	-	-	-	-
<i>Заборгованість перед іншими банками</i>						
- Поточні рахунки інших банків	419 765	419 765	-	392 353	392 353	-
- Строкові депозити інших банків	277 687	277 687	-	292 410	292 410	-
- Кредити, отримані від інших банків	-	-	-	180 241	180 241	-
<i>Кошти клієнтів</i>						
- юридичні особи	23 149 731	23 153 720	(3 989)	21 633 048	21 644 105	(11 057)
- фізичні особи	16 609 577	16 639 523	(29 946)	15 506 430	15 554 848	(48 418)
Випущені депозитні сертифікати	832 460	832 460	-	187 194	187 194	-
Випущені єврооблігації	-	-	-	1 915 014	2 018 215	(103 201)
Інші позикові кошти	-	-	-	11 193	11 193	-
Субординований борг	488 145	410 330	77 815	489 656	436 653	53 003
Усього невизнана зміна в нереалізованій справедливій вартості			(157 651)			(220 184)

Нижче описані методи та припущення, що використовуються для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, які не відображені за справедливою вартістю у консолідованій звітності.

Активи, справедлива вартість яких наближається до балансової

Щодо фінансових активів та фінансових зобов'язань, що є ліквідними або короткостроковими (до трьох місяців), вважається що їх балансова вартість приблизно дорівнює справедливій вартості. Таке припущення застосовується також до депозитів на вимогу, ощадних депозитів без визначеного строку погашення та фінансових інструментів зі змінною процентною ставкою.

Фінансові активи та фінансові зобов'язання, що обліковуються за амортизованою вартістю

Справедлива вартість облігацій, що котируються, ґрунтується на котируваннях на звітну дату. Справедлива вартість інструментів, що не котируються та справедлива вартість яких не наближається до балансової, а саме кредитів клієнтам, заборгованість інших банків, заборгованість перед Національним банком України, заборгованість перед іншими банками, коштів клієнтів, депозитних сертифікатів, інших фінансових активів та зобов'язань оцінюється за допомогою дисконтування майбутніх грошових потоків з використанням ставок, існуючих в цей момент по заборгованості з аналогічними умовами, кредитним ризиком та строком погашення.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

32. Розкриття справедливої вартості (продовження)

Активи і зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю або справедлива вартість яких розкривається

Всі активи та зобов'язання, справедлива вартість яких оцінюється або розкривається у консолідованій звітності, класифікується в рамках ієрархії джерел справедливої вартості, що подана нижче, на підставі вихідних даних найнижчого рівня, які є значущими для оцінки справедливої вартості в цілому:

- ▶ Рівень 1: ринкові котирування (без коригувань) ідентичних активів або зобов'язань на активних ринках.
- ▶ Рівень 2: моделі оцінки, для яких всі вхідні дані, які мають суттєвий вплив на визначену справедливу вартість відносяться до найбільш низького рівня ієрархії та базуються прямо або опосередковано на ринкових даних.
- ▶ Рівень 3: моделі оцінки, які використовують вхідні дані, які мають суттєвий вплив на визначення справедливої вартості, відносяться до найбільш низького рівня ієрархії та не є спостережуваними на ринку.

У випадку активів і зобов'язань, що визнаються у консолідованій звітності за справедливою вартістю на періодичній основі, Банківська група визначає факт переведення між рівнями ієрархії, джерел справедливої вартості, повторно аналізуючи класифікацію (на підставі вхідних даних найнижчого рівня, які є значущими для оцінки справедливої вартості в цілому) на кінець кожного звітного періоду.

Для цілей розкриття інформації про справедливу вартість Банківська група визначила класи активів і зобов'язань на підставі природи, характеристик і ризиків за активом або зобов'язанням, а також рівень ієрархії джерел справедливої вартості:

31 грудня 2018 р.	Дата оцінки	Оцінка справедливої вартості з використанням			
		Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, що оцінюються за справедливою вартістю					
Державні боргові цінні папери	31 грудня 2018 р.	–	8 496 025	–	8 496 025
Державні боргові цінні папери США	31 грудня 2018 р.	–	27 583	–	27 583
Акції	31 грудня 2018 р.	–	–	131 788	131 788
Форвардні контракти	31 грудня 2018 р.	–	12 802	–	12 802
Депозитні сертифікати НБУ	31 грудня 2018 р.	–	3 208 313	–	3 208 313
Основні засоби – будівлі	1 грудня 2018 р.	–	–	993 605	993 605
Предмети мистецтва	1 грудня 2016 р.	–	–	17 005	17 005
Інвестиційна власність	1 грудня 2018 р.	–	–	71 876	71 876
Активи, справедлива вартість яких розкривається					
Грошові кошти в касі та в дорозі	31 грудня 2018 р.	1 943 515	–	–	1 943 515
Кошти на рахунках в Національному банку України	31 грудня 2018 р.	–	743 346	–	743 346
Заборгованість інших банків	31 грудня 2018 р.	–	5 703 839	–	5 703 839
Кредити клієнтам	31 грудня 2018 р.	–	–	27 177 284	27 177 284
Акції	31 грудня 2018 р.	–	–	7 057	7 057
Зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю					
Похідні фінансові зобов'язання	31 грудня 2018 р.	–	6 721	–	6 721
Зобов'язання, справедлива вартість яких розкривається					
Заборгованість перед Національним банком України	31 грудня 2018 р.	–	1 002	–	1 002
Заборгованість перед іншими банками	31 грудня 2018 р.	–	697 452	–	697 452
Кошти клієнтів	31 грудня 2018 р.	–	–	39 793 243	39 793 243
Випущені депозитні сертифікати	31 грудня 2018 р.	–	–	832 460	832 460
Субординований борг	31 грудня 2018 р.	–	410 330	–	410 330

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

32. Розкриття справедливої вартості (продовження)

Активи і зобов'язання, відображені за справедливою вартістю

Інформація про зміни у балансовій вартості будівель, предметів мистецтва та інвестиційної власності протягом 2018 року наведено у Примітці 11.

31 грудня 2017 р.	Дата оцінки	Оцінка справедливої вартості з використанням			
		Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, що оцінюються за справедливою вартістю					
Державні боргові цінні папери	31 грудня 2017 р.	-	8 438 190	-	8 438 190
Корпоративні облигації	31 грудня 2017 р.	-	2 026	-	2 026
Форвардні контракти	31 грудня 2017 р.	-	3 336	-	3 336
Депозитні сертифікати НБУ	31 грудня 2017 р.	-	2 002 054	-	2 002 054
Основні засоби – будівлі	31 грудня 2017 р.	-	-	997 440	997 440
Предмети мистецтва	1 грудня 2016 р.	-	-	17 005	17 005
Інвестиційна власність	31 грудня 2017 р.	-	-	162 800	162 800
Активи, справедлива вартість яких розкривається					
Грошові кошти в касі та в дорозі	31 грудня 2017 р.	1 499 269	-	-	1 499 269
Кошти на рахунках в Національному банку України	31 грудня 2017 р.	-	1 178 795	-	1 178 795
Заборгованість інших банків	31 грудня 2017 р.	-	5 663 885	-	5 663 885
Кредити клієнтам	31 грудня 2017 р.	-	-	25 369 741	25 369 741
Акції	31 грудня 2017 р.	-	-	152 072	152 072
Зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю					
Форвардні контракти	31 грудня 2017 р.	-	10 355	-	10 355
Зобов'язання, справедлива вартість яких розкривається					
Заборгованість перед іншими банками	31 грудня 2017 р.	-	865 004	-	865 004
Кошти клієнтів	31 грудня 2017 р.	-	-	37 198 953	37 198 953
Випущені депозитні сертифікати	31 грудня 2017 р.	-	-	187 194	187 194
Випущені єврооблігації	31 грудня 2017 р.	2 018 215	-	-	2 018 215
Інші позикові кошти	31 грудня 2017 р.	-	11 193	-	11 193
Субординований борг	31 грудня 2017 р.	-	436 653	-	436 653

Далі представлений опис визначення справедливої вартості фінансових інструментів, які відображаються за справедливою вартістю з використанням моделей оцінки. Цей опис включає оцінки та судження Банківської групи, які учасник ринку зробив би при оцінці інструментів.

Похідні фінансові інструменти

Похідні фінансові інструменти оцінені із застосуванням моделей оцінки, які базуються за ринкових спостереженнях, – це здебільшого валютні свопи та форвардні валютообмінні контракти. Моделі, які використовуються найчастіше, включають моделі оцінки форвардів та свопів з використанням розрахунків теперішньої вартості. Ці моделі використовують різні вхідні дані, включаючи кредитоспроможність контрагентів, форвардні та спотові курси валют та криві процентних ставок.

(у тисячах гривень)

32. Розкриття справедливої вартості (продовження)

Активи і зобов'язання, відображені за справедливою вартістю (продовження)

Цінні папери

Цінні папери, оцінені з використанням моделей оцінки, представлені перш за все борговими цінними паперами, які не обертаються на ринку. Ці цінні папери оцінюються з використанням моделей дисконтованих грошових потоків, які, в одному випадку, використовують тільки ринкові спостереження, наприклад, процентні ставки, а в іншому – ринкові спостереження та інформацію, яка не базується на ринкових спостереженнях. Інформація, яка не базується на ринкових спостереженнях, включає припущення щодо фінансового стану компанії – об'єкта інвестицій, її ризик, та економічні припущення щодо галузі, у якій веде свою діяльність компанія – об'єкт інвестицій.

Будівлі, предмети мистецтва та інвестиційна власність

Основою оцінки є метод ринкових аналогів, результати застосування методу ринкових аналогів підтверджуються доходним методом. У ході переоцінки незалежні оцінювачі використовують професійні судження та оцінки для визначення аналогів будівель, що використовуються при застосуванні методу ринкових аналогів, строків експлуатації активів, які переоцінюються, та норм капіталізації, що використовуються при застосуванні доходного методу.

Протягом 2018 та 2017 років Банківська група не переводила фінансові активи або фінансові зобов'язання між рівнями ієрархії справедливої вартості.

Протягом 2018 та 2017 років Банківська група не визнавала змін у балансовій вартості фінансових активів 3 рівня, які обліковуються за справедливою вартістю, або прибутків та збитків за ними.

33. Умовні та інші зобов'язання

Виконання вимог податкового законодавства та інших нормативних актів

Українське законодавство і нормативні акти, що регулюють сферу оподаткування та інші аспекти діяльності, включаючи правила валютного й митного контролю, продовжують змінюватись. Положення законів і нормативних актів часто нечіткі, а їх тлумачення залежить від позиції місцевих, регіональних і центральних органів влади, а також інших державних органів. Випадки суперечливих тлумачень законодавства не поодинокі. Керівництво вважає, що його тлумачення положень законодавства, які регулюють діяльність Банківської групи, є обґрунтованими, і діяльність Банківської групи здійснюється в повній відповідності до законодавства, яке регулює її діяльність, і що Банківська група нарахувала та сплатила усі належні податки.

В той же час, існує ризик того, що операції і правильність тлумачень, які не були піддані сумніву контролюючими органами в минулому, будуть поставлені під сумнів у майбутньому. Однак цей ризик з часом зменшується.

Капітальні зобов'язання

Станом на 31 грудня 2018 року Банківська група мала капітальні зобов'язання, передбачені контрактами на придбання обладнання на суму 24 161 тисяча гривень (на 31 грудня 2017 року – 23 899 тисяч гривень). Керівництво Банківської групи вже виділило необхідні ресурси для виконання цього зобов'язання. Керівництво Банківської групи вважає, що майбутні чисті доходи та фінансування будуть достатніми для виконання цих та інших аналогічних зобов'язань.

(у тисячах гривень)

33. Умовні та інші зобов'язання (продовження)

Зобов'язання з кредитування

Гарантії та акредитиви «стенд-бай», які являють собою безвідкличні гарантії того, що Банківська група здійснить платіж на користь третіх сторін у випадку невиконання клієнтами своїх зобов'язань, несуть ризик, пов'язаний із дефолтом клієнта або його неспроможністю виконати договір з третьою стороною. Для управління ризиком збитків Банківська група вимагає, щоб більшість гарантії забезпечувались депозитами в Банківській групі. Документальні та комерційні акредитиви, що являють собою письмові зобов'язання Банківської групи за дорученням своїх клієнтів, які надають право третім сторонам вимагати від Банківської групи оплати у встановлених сумах відповідно до конкретних умов, забезпечуються партіями товару, до яких вони відносяться, або грошовими депозитами, а отже мають менший рівень ризику, ніж кредити.

Кредитні зобов'язання являють собою невикористані зобов'язання щодо надання кредитів у формі позик. Банківська група наражається на ризик можливих збитків у зв'язку з ризиком по кредитних зобов'язаннях. Однак, враховуючи відкличний характер цих зобов'язань, Банківська група може відмовити клієнтам в кредитах при зниженні платоспроможності клієнта.

Загальна сума невикористаних кредитних ліній, акредитивів та гарантії за угодою необов'язково являє собою майбутні потреби у грошових коштах, оскільки строк дії таких фінансових інструментів може закінчитися без фінансування.

Акредитиви, видані Банківською групою, були такими:

	2018 рік	2017 рік
Підтверджені імпорتنі акредитиви	122 055	51 205
Непідтверджені імпорتنі акредитиви	90 323	78 397
Грошове забезпечення (Примітка 16)	(209 202)	(118 038)
Резерв під імпорتنі акредитиви	(91)	(83)
Всього акредитивів	3 085	11 481

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

33. Умовні та інші зобов'язання (продовження)

Зобов'язання з кредитування (продовження)

Гарантії надані були такими:

	2018 рік	2017 рік
Гарантії та авалування векселів	1 913 084	1 788 345
Грошове забезпечення (Примітка 16)	(503 101)	(446 652)
Резерв під гарантії та авалі	(12 599)	(7 562)
Всього гарантій та авалування векселів	1 397 384	1 334 131

Сума невиконаних відкличних зобов'язань з надання кредитів, наданих Банківською групою станом на 31 грудня 2018 року, склала 9 884 813 тисяч гривень (на 31 грудня 2017 року – 7 230 289 тисяч гривень). Керівництво вважає зобов'язання з надання кредитів відкличними, оскільки відповідні договори забезпечують широкий спектр подій-підстав, які дозволяють Банківській групі призупинити подальше фінансування клієнта або достроково анулювати ліміт кредитування. Такі події включають, у тому числі, погіршення фінансового стану клієнта, зменшення потоків надходжень грошових коштів на поточні рахунки клієнта, втрату забезпечення або значне зменшення його справедливої вартості, рішення регулятивних органів, які впливають на монетарний ринок України.

У сумі резерву під зобов'язання, гарантії та акредитиви протягом 2018 відбулися такі зміни:

Зобов'язання, гарантії та акредитиви	Стадія 1
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2018 року	11 395
Нові зобов'язання, гарантії та акредитиви	6 182
Погашені зобов'язання, гарантії та акредитиви	(3 087)
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(1 536)
Курсові різниці	(264)
На 31 грудня 2018 року (Примітка 21)	12 690

У сумі резерву під покриття інших збитків протягом 2018 відбулися такі зміни:

	2018 рік
Очікувані кредитні збитки під покриття інших збитків на 1 січня 2018 року	2 987
Відрахування до резерву під покриття інших збитків протягом звітного періоду	727
Вплив курсових різниць	(17)
На 31 грудня 2018 року (Примітка 21)	3 697

Зміни резерву під зобов'язання, гарантії, акредитиви та інші збитки за 2017 рік:

	2017 рік
Резерв під зобов'язання, гарантії, акредитиви та інші збитки, станом на початок періоду	13 599
Сторно резерву під зобов'язання, гарантії та акредитиви, протягом звітного періоду	(3 475)
Вплив курсових різниць	508
Резерв під зобов'язання, гарантії, акредитиви та інші збитки на 31 грудня 2017 року (Примітка 21)	10 632

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

34. Фінансові активи, передані у забезпечення

Станом на 31 грудня 2018 року Банківська група передала цінні папери які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, балансовою вартістю 3 057 тисяч гривень у забезпечення під кредит від Національного банку України в розмірі 1 000 тисяч гривень.

35. Операції зі зв'язаними сторонами

Для цілей складання цієї консолідованої звітності сторони вважаються зв'язаними, якщо вони знаходяться під спільним контролем, або якщо одна сторона контролює іншу або має можливість у значній мірі впливати на фінансові та операційні рішення іншої сторони у відповідності до МСБО 24 «Розкриття інформації щодо зв'язаних сторін». При розгляді кожного можливого випадку відносин з зв'язаними сторонами до уваги береться суть цих відносин, а не лише юридична форма.

В ході звичайної діяльності проводяться банківські операції з основними акціонерами, компаніями під спільним контролем та іншими зв'язаними сторонами. Ці операції включають здійснення розрахунків, надання кредитів, залучення депозитів, фінансування комерційної діяльності та операції з іноземною валютою. Нижче наводяться залишки станом на 31 грудня 2018 та 2017 років, а також доходи та витрати за 2018 та 2017 роки:

На 2018 рік та за рік, що закінчився даною датою	Материнська компанія	Підприємства під спільним контролем	Керівництво	Інші зв'язані сторони
Активи				
Кредити клієнтам	–	1 425 891	251	5
(процентна ставка, % річних)	–	(9,18)	(45,08)	(42,60)
Резерв під зменшення корисності кредитів	–	(162 929)	(5)	–
Інші активи	3	1 708	14	–
Зобов'язання				
Кошти клієнтів	(127)	(10 631 360)	(90 207)	(134 776)
(процентна ставка, % річних)	–	(9,85)	(3,22)	(5,52)
Випущені депозитні сертифікати	–	(786 604)	(6 988)	–
Інші зобов'язання	(1)	(2 434)	(4)	(16)
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням				
Відкличні зобов'язання з надання кредитів	–	30 592	654	433
Гарантії та авалі	–	284 525	–	–
Акредитиви	–	178 027	–	–
Доходи/(витрати)				
Процентні доходи	–	234 128	42	4
Процентні витрати	–	(863 420)	(3 575)	(6 777)
Комісійні доходи	140	378 358	210	4 989
Інші доходи	–	345	6	18
Відрахування до резерву під зобов'язання, гарантії та акредитиви	–	8	–	–
Резерв під зменшення корисності кредитів	–	85 617	(3)	–
Операційні витрати	–	(142)	(845)	–

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

35. Операції зі зв'язаними сторонами (продовження)

Станом на 31 грудня 2017 та за рік, що закінчився даною датою	Материнська компанія	Підприємства під спільним контролем	Керівництво	Інші зв'язані сторони
Активи				
Кредити клієнтам	–	2 976 941	146	1
(процентна ставка, % річних)	–	9,89	38,88	37
Резерв під знецінення кредитів	–	(60 179)	(1)	–
Інші активи	12	31 729	62	–
Зобов'язання				
Кошти клієнтів	(91)	(7 081 185)	(64 692)	(127 878)
(процентна ставка, % річних)	–	9,35	5,9	6,68
Випущені депозитні сертифікати	–	–	(38 546)	–
Інші зобов'язання	–	(108 936)	(8)	(15)
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням				
Відкличні зобов'язання з надання кредитів	–	208 105	181	430
Гарантії та авали	–	212 071	–	–
Акредитиви	–	81 246	–	–
Доходи/(витрати)				
Процентні доходи	–	358 404	17	4
Процентні витрати	–	(345 741)	(3 618)	(6 459)
Комісійні доходи	120	75 087	149	406
Дохід від страхової діяльності	–	55 044	–	–
Інші доходи	–	170	60	15
Відрахування до резерву під зобов'язання, гарантії та акредитиви	–	8	–	–
Резерв під знецінення кредитів	–	(42 907)	–	–
Операційні витрати	–	(467)	(874)	–

Резерв під зменшення корисності кредитів стосовно кредитів зв'язаним сторонам був створений як на індивідуальній основі, так і за портфельним принципом.

Протягом 2018 року сума кредитів зв'язаним сторонам змінювалась таким чином:

	Материнська компанія	Підприємства під спільним контролем	Керівництво	Інші зв'язані сторони
Кредити, надані пов'язаним сторонам протягом року	–	322 673	146	4
Суми, повернені пов'язаними сторонами протягом року	–	(1 797 775)	(40)	–
Інші зміни	–	(75 948)	(1)	–

Протягом 2017 року сума кредитів зв'язаним сторонам змінювалась таким чином:

	Материнська компанія	Підприємства під спільним контролем	Керівництво	Інші зв'язані сторони
Кредити, надані пов'язаним сторонам протягом року	–	1 465 405	63	–
Суми, повернені пов'язаними сторонами протягом року	–	(301 036)	(86)	(1)
Інші зміни	–	129 411	–	–

У 2018 році винагорода членам Правління складалася із заробітної плати у сумі 70 725 тисяч гривень (у 2017 році – 66 658 тисяч гривень), обов'язкових внесків до державних фондів у сумі 1 715 тисяч гривень (у 2017 році – 1 200 тисяч гривень) та резерву під виплату додаткових винагород у сумі 135 861 тисяча гривень (у 2017 році – 52 408 тисяч гривень). За 12 місяців 2018 року виплати членам Спостережної ради становили 3 726 тисяч гривень (за 12 місяців 2017 року – 1 620 тисяч гривень).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

36. Прибуток на акцію

Базисний прибуток на акцію розраховується шляхом ділення чистого прибутку або збитку за рік на середньозважену кількість звичайних акцій, що були в обігу протягом року не враховуючи акцій, викуплених у акціонерів. Банківська група не має конвертованих привілейованих акцій, таким чином, розбавлений прибуток на акцію буде дорівнювати базисному прибутку на акцію.

	2018 рік	2017 рік
Прибуток за звітний період	2 008 508	785 827
Середньозважена кількість звичайних акцій в обігу	14 323 880	14 323 880
Прибуток на акцію, базисний (виражений в гривнях за акцію)	140,22	54,86

37. Зміни в зобов'язаннях, що відносяться до фінансової діяльності

Нижче наведені зміни у грошових потоках від фінансової діяльності Консолідованого звіту про рух грошових коштів за 2018 рік:

	Випущені єврооблігації	Інші позикові кошти	Суборди- нований борг	Зобов'язання з оренди
Балансова вартість на 31 грудня 2016 р.	4 290 540	19 144	490 750	-
Погашення	(2 394 876)	(10 037)	-	-
Курсові різниці	18 589	2 139	-	-
Інше	761	(53)	(1 094)	-
Балансова вартість на 31 грудня 2017 р.	1 915 014	11 193	489 656	-
Вплив впровадження МСФЗ 16	-	-	-	252 569
Балансова вартість на 1 січня 2018 р.	1 915 014	11 193	489 656	252 569
Погашення	(1 844 078)	(10 883)	-	(76 489)
Курсові різниці	(76 258)	(249)	-	-
Інше	5 322	(61)	(1 511)	91 322
Балансова вартість на 31 грудня 2018 р.	-	-	488 145	267 402

Стаття «Інше» включає ефект нарахованих, але ще не виплачених відсотків за випущеними єврооблігаціями, іншим позиковими коштами і субординованим боргом. Банківська група класифікує виплачені відсотки як грошові потоки від операційної діяльності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до консолідованої звітності Банківської групи за 2018 рік

(у тисячах гривень)

38. Інформація про дотримання вимог щодо достатності регулятивного капіталу та економічних нормативів Банківської групи

Станом на 31 грудня 2018 року Банківська група дотримується вимог щодо достатності регулятивного капіталу та економічних нормативів у відповідності до вимог «Положення про порядок регулювання діяльності банківських груп», затвердженого Постановою Правління Національного банку України від 20 червня 2012 року № 254 за винятком нормативів Н9к, Н10к та Н10-1к, значення яких передбачені індивідуальною Угодою № 113 від 26 червня 2014 року про вжиття заходів щодо усунення порушень нормативно-правових актів Національного банку України Банківською групою «ПУМБ». Додатково, відповідно до вимог постанови Правління НБУ від 12 травня 2015 року № 314 «Про заходи щодо приведення банками обсягів активних операцій з пов'язаними особами до нормативних вимог», Банком розроблений оновлений План заходів щодо приведення нормативів Банківської групи ПУМБ Н7к, Н8к, Н9к, Н10к, Н10-1к до нормативних вимог.

Нормативні та фактичні значення нормативів Банківської групи станом на 31 грудня 2018 та 2017 років, подані нижче:

	Нормативне значення	Фактичне значення станом на 31 грудня 2018 року	Фактичне значення станом на 31 грудня 2017 року
Норматив поточної ліквідності (Н5к)	Не менше 40%	77,91%	77,41%
Норматив короткострокової ліквідності (Н6к)	Не менше 60%	101,33%	95,75%
Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7к)	Не більше 25%	15,67%	185,93%
Норматив великих кредитних ризиків (Н8к)	Не більше 800%	131,00%	344,14%
Норматив максимального розміру кредитного ризику на одну пов'язану особу (Н9к)	Не більше 5%	35,45%	42,09%
Норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними особами (Н10к)	Не більше 30%	125,59%	195,11%
Норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними особами, які не є фінансовими установами (Н10-1к)	Не більше 20%	125,33%	195,04%
Норматив участі (інвестування) у капіталі юридичної особи, що не є фінансовою установою (Н11к)	Не більше 15%	0,04%	0,06%
Загальна сума участі (інвестування) (Н12к)	Не більше 60%	0,29%	0,54%
Регулятивний капітал		5 494 627	3 717 008
Необхідний розмір регулятивного капіталу		3 369 221	3 082 219
Достатність регулятивного капіталу		2 125 406	634 789

(у тисячах гривень)

39. Події після дати балансу

31 січня 2019 року Банківською групою на підставі рішення Національного банку України було здійснено дострокове погашення субординованого боргу в повному обсязі.

Підписано від імені Правління 29 травня 2019 року

С.П. Черненко (Голова Правління)

І.О. Кожевин (Фінансовий директор)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

